

Fellesforbundet
Styrke og troverdighet

LANDSMØTEHEFTE 7:
NÆRINGSPOLITIKK

**FELLESFORBUNDET 7. ORDINÆRE
LANDSMØTE 9.-14. OKTOBER 2015**

Innholdsfortegnelse

3. NÆRINGSPOLITIKK	3
3.1 NÆRINGSPOLITIKK	3
3.1.1 GENERELLE RAMMEVILKÅR	3
3.1.2 STATLIG EIERSKAP OG STATLIGE INVESTERINGSFOND	4
3.1.3 NÆRINGSPOLITISKE VIRKEMIDLER	10
3.1.4 ROT-MARKEDET	15
3.1.5 VILKÅR VED ANBUDSUTSETTING	18
3.1.6 ANDRE FORSLAG OM NÆRINGSPOLITIKKEN	26
3.2 ENERGIPOLITIKK	30
3.2.1 EIERSKAP OG OFFENTLIG KONTROLL MED ENERGIFORSYNING	30
3.2.2 TILGANG PÅ KRAFT	32
3.2.3 NÆRINGSPOLITISKE VIRKNINGER AV OLJE- OG GASSVIRKSOMHET	35
3.2.4 INNENLANDSK BRUK AV GASS	45
3.3 BRANSJESPEISIFIKKE NÆRINGSPOLITISKE SPØRSMÅL	48
3.3.1 HOTELL OG RESTAURANT	48
3.3.2 ATTFØRING OG VARIG TILRETTELAGT ARBEID	49
3.3.3 FLY	51
3.3.4 FORSVARSINDUSTRI	52
3.4 HANDELSPOLITIKK	56
3.4.1 EU/EØS	56
3.4.2 TTIP OG TISA	90
3.5 BEREDSKAPS- OG SIKKERHETSSPØRSMÅL	97

3. Næringspolitikk

3.1 Næringspolitikk

3.1.1 Generelle rammevilkår

F-3001 Avd. 2 - Fredrikstad Fagforening

Det må jobbes for at rammevilkårene for industrien må bli mer forutsigbar og minst like god som våre konkurrenter i andre land. Dette gjelder gode lange kraftavtaler, konsesjonsavtaler og lignende som kan legge hindringer for våre nåværende og eventuelle nye arbeidsplasser i Norge.

Begrunnelse:

For å tørre å satse og investere i Norge og i norske bedrifter, må vilkårene være like forutsigbare og fremtidsrettet som de forholdene utenlandske aktører jobber i.

F-3002 Avd. 75 - Halden Fagforening

Det må jobbes for at rammevilkårene for industrien må bli mer forutsigbar og minst like god som våre konkurrenter i andre land. Dette gjelder gode lange kraftavtaler, konsesjonsavtaler og lignende som kan legge hindringer for våre nåværende og eventuelle nye arbeidsplasser i Norge.

Begrunnelse:

For å tørre å satse og investere i Norge og i norske bedrifter, må vilkårene være like forutsigbare og fremtidsrettet som de forholdene utenlandske aktører jobber i.

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 2 og 75.

De likelydende forslagene tar til orde for at rammebetingelsene for industrien må være forutsigbare og minst like gode som våre konkurrenter i andre land.

Representantskapets vurdering:

Representantskapet viser til avsnitt 77 i forbundets prinsippprogram, hvor det bl.a. heter at;

"Norsk næringsliv skal totalt sett ha like gode rammebetingelser som sine konkurrenter. (...) Forutsigbarhet og stabile rammevilkår gir økt mulighet for investeringer og lokalisering av virksomheter, og er sentralt for næringslivets villighet til å satsing i Norge."

Representantskapet mener at forutsigbarhet for konkurransedyktige rammebetingelser er en grunnleggende faktor for industri- og næringslivssatsing i Norge.

I-3003 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Intensjonen i forslagene tiltres og anses dekket i prinsippprogrammet, avsnitt 77.

3.1.2 Statlig eierskap og statlige investeringsfond

F-3004 Avd. 1 - Oslo-Akershus

At FF sier klart NEI til salg av Norske statsbedrifter og privatisering av disse. Eks Statskog, NSB og flytoget.

F-3005 Avd. 2 - Fredrikstad Fagforening

Fellesforbundet må jobbe for, opp mot myndighetene, å få opprettet et statlig industrifond som er øremerket fastlandsindustrien.

Begrunnelse:

Vi mener det bør jobbes for å sette ned et industrifond for fastlandsindustrien i Norge. Vi må satse og styrke samt videreutvikle fastlands Norge. Oljen vil vare en tid fremover, men vi må sette av midler og tørre å satse allerede nå for å sikre fremtidens arbeidsplasser i Norge.

F-3006 Avd. 7 - Vestfold

Stopp privatiseringen av statlige bedrifter med strategisk eierskap.

Begrunnelse:

Vi mener at store industrilokomotiver bør være av nasjonal interesse og ha statlig eierskap for å ha nødvendig makt og kontroll over norsk teknologi. Vi mener nedsalg ikke er bra for norsk industri og utvikling av teknologi. Her må man verne norske interesser, arbeidsplasser og teknologien. Det gjør man ved å ha eierskapet statlig med over 50 % eierskap i selskapet. Har vi først solgt ut statlig eierskap, så er det nesten umulig å reversere det ved et regjerings skifte.

F-3007 Avd. 30 – Drammen og omegn

Stop privatiseringen av stateligbedrifter med strategisk eierskap.

Begrunnelse:

Vi mener at store industrilokomotiver bør være av nasjonal interesse og ha statlig eierskap for å ha nødvendig makt og kontroll over norsk teknologi. Vi mener nedsalg ikke er bra for norsk industri og utvikling av teknologi. Her må man verne norske interesser, arbeidsplasser og teknologien. Det gjør man ved å ha eierskapet statlig med over 50% eierskap i selskapet.

F-3008 Avd. 30 – Drammen og omegn

Fellesforbundet må arbeide aktivt for at Norge beholder sin eierandel i statelige selskaper.

Begrunnelse:

Vi mener at store industrilokomotiver bør være av nasjonal interesse og ha statlig eierskap for å ha nødvendig makt og kontroll over norsk teknologi. Vi mener nedsalg ikke er bra for norsk industri og utvikling av teknologi. Her må man verne norske interesser, arbeidsplasser og teknologien. Det gjør man ved å ha eierskapet statlig med over 50% eierskap i selskapet.

F-3009 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Stans skogsalget – nei til privatisering av statskog

Mandag 2. mars la Statskog fram sin utredning om utsalg av skogarealer.

Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms påpeker at den norske staten eier lite skog sammenlignet med andre skandinaviske land. Dessuten er det allerede solgt ut mange spredte skogteiger i forbindelse med arronderingssalg som den rødgrønne regjeringen åpnet for, og vi mener at grensen for videre utsalg snart er nådd.

Statskog vil øke arronderingssalg med 150000 dekar. Det går Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms i mot.

Vi registrerer at Arbeiderpartiet går sterkt i mot regjeringens intensjon om å selge like mye skog som vi har kjøpt opp de siste årene. Vi opplever nå at vi nærmer oss en grense for hvor mye mer som kan selges, når eiendommene som legges ut for salg blir så store. Da bør vi etter vår mening sette foten ned.

Utredningen som statsråden har bestilt, er etter vår oppfatning en helt unødvendig runde som legger beslag på store byråkreatressurser.

Det Norge trenger er en bioøkonomisk motor, og her vil statskog etter vår oppfatning spille en viktig rolle framover. Statskog må bli for skogen det Statoil har vært for oljen og Statkraft for kraften.

Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms mener at det er sterk motstand i befolkningen mot privatisering av Statskog. Ikke minst har friluftsfolket, jegere og fiskere uttrykt sterk bekymring for et slikt utsalg.

Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms er opptatt av å sikre folk tilgang til jakt, fiske og friluftsliv. Vi er uenige med regjeringspartiene som sier at jakt og fiske er for billig i Norge. Vi ønsker ingen jaktadel i Norge. Tvert i mot vil vi at fellesskapet skal sikre at jakt, fiske og naturopplevelser fremdeles skal være tilgjengelig for alle.

F-3010 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Statlig eierskap

Få slutt på salg av statlig eiendom.

Fellesforbundet må være en tydelig samfunnsaktør mot nedsalg av statlig eierskap i næringslivet. Spesielt innen viktige samfunnsmessige bedrifter som f eks.

Statoil, Statkraft, Statnett, NSB, Kongsberggruppen, Entra og Statens Vegvesen.

F-3011 Avd. 75 - Halden Fagforening

Fellesforbundet må jobbe for, opp mot myndighetene, å få opprettet et statlig industrifond som er øremerket fastlandsindustrien.

Begrunnelse:

Vi mener det bør jobbes for å sette ned et industrifond for fastlandsindustrien i Norge. Vi må satse og styrke samt videreutvikle fastlands Norge. Oljen vil vare en tid fremover, men vi må sette av midler og tørre å satse allerede nå for å sikre fremtidens arbeidsplasser i Norge.

F-3012 Avd. 87 - Kjeller Jern og Metall

Statlig eierskap

Det er behov for å mene noe om hvem som skal eie viktige bedrifter i Norge. Vårt arvesølv oljen og Skogen må være mest mulig statlig eid. Fra fagbevegelsens ståsted bør det ikke være likegyldig hvem som er eier av viktige virksomheter og eiendommer i dette landet. Enkelte politiske konstellasjoner hevder at man har tilstrekkelig innflytelse med ca 1/3 eierskap i store konserner, men etter vår mening gir ikke dette tilstrekkelig styring og man må fortsatt holde fast ved en eierandel på statlig store bedrifter og eiendommen på 51 %.

Eksemplene på foreslått nedslag i Norge må forsøkes stoppe gjennom politisk innflytelse.

Det gjelder blant annet Flytoget, Entra Eiendom, Kongsberg, NSB og antakelig på sikt Statoil.

Fellesforbundet må ha en klar og entydig oppfatning om statlig eierskap slik at mer av vårt arvesølv beholdes som Norsk eierskap.

F-3013 Avd. 95 – Kongsberg

Stop privatiseringen av stateligbedrifter med strategisk eierskap.

Begrunnelse:

Vi mener at store industrilokomotiver bør være av nasjonal interesse og ha statlig eierskap for å ha nødvendig makt og kontroll over norsk teknologi. Vi mener nedslag ikke er bra for norsk industri og utvikling av teknologi. Her må man verne norske interesser, arbeidsplasser og teknologien. Det gjør man ved å ha eierskapet statlig med over 50% eierskap i selskapet.

F-3014 Avd. 95 – Kongsberg

Fellesforbundet må arbeide aktivt for at Norge beholder sin eierandel i statelige selskaper.

Begrunnelse:

Vi mener at store industrilokomotiver bør være av nasjonal interesse og ha statlig eierskap for å ha nødvendig makt og kontroll over norsk teknologi. Vi mener nedslag ikke er bra for norsk industri og utvikling av teknologi. Her må man verne norske interesser, arbeidsplasser og teknologien. Det gjør man ved å ha eierskapet statlig med over 50% eierskap i selskapet.

F-3015 Avd. 118 - Fellesforbundet Sunnhordland

Statleg næringsfond

FF må fylgja opp forslaget til etablering av eit nytt strategisk eigarskapsinstrument som vart spela inn til regjeringa i samband med regjeringa sitt arbeid med eigarskapsmeldinga. Sjølv om FF/LO ikkje fekk gjennomslag i eigarskapsmeldinga for innspelet, vart det frå mange hald synt interesse for forslaget. FF må halda denne problemstillinga «varm» med tanke på mogleg regjeringsskifte i 2017 og arbeida vidare med forslaget, gjerne i samarbeid med dei raudgrøne partia for å sikra gjennomslag hjå ei ny regjering for eit slikt nytt eigarskapsinstrument. Mellom anna bør forslaget konkretisere nærmare korleis likviditeten i eigarskapsinstrumentet kan sikrast på tilfredsstillande nivå.

F-3016 Avd. 143 - Fellesforbundet Helgeland

Stans skogsalg-nei til privatisering av Statskog.

Mandag 2. mars la Statskog fram sin utredning om utsalg av skogsarealer Fellesforbundet Helgeland avd.143 påpeker at den norske staten eier lite skog sammenlignet med andre skandinaviske land. Dessuten er det allerede solgt ut mange spredte skogteiger i forbindelse med arronderingssalg som den rødgrønne regjeringen åpnet for, og vi mener at grensen for videre utsalg snart er nådd.

Statskog vil øke arronderingssalg med 150000 dekar. Det går Fellesforbundet Helgeland avd.143 i mot.

Vi registrerer at Arbeiderpartiet går sterkt i mot regjeringens intensjon om å selge like mye skog som vi har kjøpt opp de siste årene. Vi opplever nå at vi nærmer oss en grense for hvor mye mer som kan selges, når eiendommene som legges ut for salg blir så store. Da bør vi etter vår mening sette foten ned.

Utredningen som statsråden har bestilt, er etter vår oppfatning en helt unødvendig runde som legger beslag på store byråkratiressurser.

Det Norge trenger er en bioøkonomisk motor, og her vil Statskog etter vår oppfatning spille en viktig rolle framover. Statskog må bli for skogen det Statoil har vært for oljen og Statkraft for kraften.

Fellesforbundet Helgeland avd.143 mener at det er sterk motstand i befolkningen mot privatisering av Statskog. Ikke minst har friluftsfolket, jegere og fiskere uttrykt sterk bekymring for et slikt utsalg.

Fellesforbundet Helgeland avd.143 er opptatt av å sikre folk tilgang til jakt, fiske og friluftsliv. Vi er uenige med regjeringspartiene som sier at jakt og fiske er for billig i Norge. Vi ønsker ingen jaktadel i Norge. Tvert i mot vil vi at fellesskapet skal sikre at jakt, fiske og naturopplevelser fremdeles skal være tilgjengelig for alle.

F-3017 Avd. 468 – Follum Bruks Arbeiderforening

Statlig investeringsfond for industriutvikling og verdiskaping i Norge

Fellesforbundet skal fortsette arbeidet for å realisere et statlig investeringsfond for verdiskaping og utvikling av ny, framtidsretta industri i Norge.

Begrunnelse:

I dagens situasjon er det svært vanskelig å finne risikovillig privat kapital, i et langsiktig perspektiv, for utvikling av ny, framtidsretta verdiskaping og industri i Norge.

Det er et nasjonalt politisk mål at ny miljøteknologi/ industri skal utvikles i Norge.

Da må et slikt kapitalinstrument utvikles i statlig regi.

Det vises i denne sammenheng også til vedtak på Fellesforbundets Landsmøte 2011, og seinere faglig/politisk oppfølging av saken fra forbundets og LOs side.

Et alternativ kan være utvikling/omdanning av Investinor til et slikt instrument; et annet å utvikle et helt nytt statlig investeringsfond som tilpasses formålet.

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 1, 2, 7, 30 (2), 53 (2), 75, 87, 95 (2), 118, 143 og 468. Forslagene omhandler opprettholdelse av statlig eierskap i eksisterende selskaper og opprettelse av en fondsløsning eller eierskapsinstrument for å sikre utvikling av nasjonalt eierskap til strategiske bedrifter.

Representantskapets vurdering:

Forslagene fra avd. 1, 7, 30, 53, 95 omhandler nei til salg og privatisering av statlig eide bedrifter. Representantskapet viser i utgangspunktet til prinsipprogrammets avsnitt 78, hvor det bl.a. heter at;

"(...) Staten må bidra til å sikre nødvendige investeringer og langsiktig norsk eierskap i strategisk viktige bedrifter. Fellesforbundet ønsker et sterkt offentlig eierskap over naturressurser og infrastruktur."

Og avsnitt 79, hvor det bl.a. heter at;

"(...) Staten må framstå som en profesjonell eier, og staten må kunne variere graden av sitt eierskap med utgangspunkt i langsiktig tenking.(...)"

I tillegg vil representantskapet understreke at det er vesentlig at strategisk viktige bedrifter beholder en sterk forankring i Norge. Betydningen av dette vil tilta i styrke i en stadig mer globalisert verden.

Representantskapet er av den oppfatning at den statlige eierandelen bør opprettholdes i store strategisk viktige selskaper hvor staten i dag eier over 50 prosent. Den neste eiergrensen går på 33,3 prosent som gir negativt flertall og kontroll med hovedkontorfunksjon. Med hovedkontoret følger gjerne viktige stabsfunksjoner, forskning og utvikling etc., noe som gir viktige ringvirkninger. Det er hovedkontoret som tar beslutninger om produksjon eller innkjøp fra underleverandører. Representantskapet mener det er svært bekymringsfullt når dagens H/Frp-regjeringen uten noen plan ber om fullmakt til rene nedslag av statlige eierandeler i strategiske bedrifter i sin eierskapsmelding fra 2014. En rapport som Menon utarbeidet for SIVA i 2012 viste at antallet utenlandsk eide bedrifter i Norge økte med 90 prosent fra 2003-2010. Representantskapet vil understreke at utenlandske eiere selvsagt kan være gode eiere, men i de langsiktige strategiske valgene er det ikke likegyldig om eieren og hovedkontoret befinner seg et sted i Asia eller i Norge. Det er godt dokumentert at vi har få store private industrielle eiermiljøer eller kapitaleiere i Norge som har vilje og evne til å sikre et nasjonalt eierskap i store og strategisk viktige bedrifter. Representantskapet mener at dersom vi skal evne å sikre et nasjonalt forankret eierskap innenfor våre strategiske næringer er det ikke noe realistisk alternativ til en statlig medvirkning.

Det er likelydende forslag fra avd. 53 og 143 om å si nei til privatisering av Statskog og stanse skogsalg. Representantskapet mener Statskog er et viktig redskap i forvaltningen av Norge skogressurser og for å sikre fellesskapet tilgang til jakt, fiske og friluftsliv. Statskog bør i større grad engasjerer seg som en næringsaktør i verdikjeden. Når det gjelder kjøp og salg av skogteiger er representantskapet av den oppfatning at dette konkret må vurderes i forhold til den skogbaserte verdikjedens behov for effektiv skogsdrift. Dette er viktig for å sikre tilgang på råstoff for treindustrien og treforedlingsbedriftene på konkurranse-dyktige vilkår. I 2010 kjøpte Statskog store skogsarealer fra Orkla og Borregaard.

Det at Statskog vurderer å selge spredte skogeiendommer til andre skogeiere vil kunne lede til en bedre arrondering og mer effektiv drift både for Statskog og den aktuelle skogeier som måtte kjøpe. Representantskapet forsetter at det vil gi høyere effektivitet fra rot til industri og slik sett bidra til å styrke den skogbaserte verdikjeden som helhet.

Forslagene fra avd. 2, 75, 118 og 468 omhandler opprettelse og realisering av et fond eller eierskapsinstrument for strategisk industriutvikling og verdiskaping i Norge. Representantskapet viser til prinsippprogrammets avsnitt 79 og at mange norske bedrifter opererer i markeder med store muligheter og hvor kravet til endringstakt og innovasjon er stor. Andre bedrifter opplever fallende markeder, hvor omstilling og nytenkning er nødvendig. Felles for mange av disse bedriftene er at de har godt kvalifisert arbeidskraft, men mangler kapital til videre satsing. For ofte ser vi at slike bedrifter kjøpes opp av utenlandske eiere, flagges ut eller legges ned. Det finnes flere ulike ordninger eller virkemidler for eierskap og kapitaltilgang i Norge i dag, f.eks. Folketrygdfondet, Argentum og Investinor. I tillegg har Innovasjon Norge en ordning for risikokapital og støtte til miljøteknologi, og Enova kan yte støtte fra sitt klimafond. Representantskapet mener at dette er gode ordninger som bedriftene må søke å benytte seg av, men vil likevel understreke at det er et hull i det eksisterende virkemiddelapparatet for utvikling eller omstilling av større og modne strategiske bedrifter.

Representantskapet viser til at forbundet gjennom Landsmøteperioden 2011-2015 har utviklet en modell som kan bidra til styrket nasjonalt eierskap, bedret kapitaltilgang, samt å stimulere til at privat norsk kapital i større grad kan medvirke til at strategisk viktige bedrifter beholder en sterk forankring i Norge. Representantskapet viser for øvrig til at forbundets modell ble fanget opp av LO Kongressen 2013 og er nedfelt i LOs handlingsprogram, hvor det bl.a. heter at;

"Det bør (derfor) etableres et strategisk eierskapsinstrument som i størrelse og utforming sikrer statens evne til å være en aktiv eier, og foreta eventuelle strategiske oppkjøp i eksisterende industribedrifter. Dette kan skje ved etablering av et eget fond med dette som særskilt formål, eller ved utvidelse av mandatet for allerede eksisterende fond, som for eksempel Investinor. Fondet må ha tilstrekkelig forvaltningskapital til at dette i seg selv ikke blir en begrensende faktor i forhold til aktuelle oppkjøp.

Representantskapet viser også til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti har fattet interesse for modellen og ba om at den ble utredet i Stortingets Innst. 140 S (2014-2015) til regjeringens eierskapsmelding (Meld. St. 27 (2013-2014)), da den ble behandlet våren 2015. Representantskapet ber forbundet om å arbeide videre med modellen med tanke på gjennomslag for den ved et mulig regjeringsskifte i 2017.

I-3018 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Intensjonen i forslagene avd. 1, 7, 30, 53, 87 og 95 tiltres og anses dekket i prinsippprogrammet, avsnitt 78 og 79.

Intensjonen i forslagene fra avd. 53 og 143 som omhandler eierskapet til Statskog tiltres og anses dekket i prinsippprogrammet, avsnitt 78 og 79. Den delen av forslaget som omhandler salg av skog tiltres ikke.

Intensjonen i forslagene fra avd. 2, 75, 118 og 468 tiltres.

3.1.3 Næringspolitiske virkemidler

F-3019 Avd. 2 - Fredrikstad Fagforening

Det må jobbes mer for å øke investeringslysten i fastlands Norge. Det må meisles ut nye avskrivningsordninger som gjør det lønnsomt å bytte ut gammelt produksjonsutstyr med nytt moderne.

Begrunnelse:

Bedriftene kvier i dag å investere i nytt utstyr. Bedrifter med utenlandske eiere ser man ofte at det heller blir investert utenfor Norge. Vi har dyktige, lojale medarbeidere med høy arbeidsmoral i Norge, for å heve oss ytterligere må vi få bedre utstyr og vilkår. Det må bli lønnsomt å investere i Norske arbeidsplasser i Norge.

F-3020 Avd. 23 - Raufoss Jern og Metall

Oljefondet må investeres også i Norge

Vi ønsker å ta vare på Norge og de mulighetene vi har i dag som industrinasjon, mens vi fortsatt har økonomisk handlingskraft.

Fellesforbundet må derfor jobbe for at oljefondet tas i bruk til prioriterte investeringer i Norge og at staten sikrer at det finnes risikovillig kapital til utsatte bedrifter.

Det er strategisk viktig å sikre nasjonalt eierskap til framtidsrettet nøkkelindustri, til kraftig utbygging av infrastrukturen, til å etablere en statlig industri og boligbank, til økt satsing på forskning og utvikling, til statlig etablering og utvikling av industriparker og næringsklynger.

SIVA og dets datterselskap Siva Eiendom Holding AS må gis større økonomiske muskler for å gi norsk industri gode rammevilkår gjennom oppkjøp og eierskap i landets industriparker.

F-3021 Avd. 30 – Drammen og omegn

Risiko lån / finansierings fond / tilskudd

Fellesforbundet krever at det etableres et fond der bedrifter i konkurranseutsatt industri eller bedrifter som utvikler ny strategisk teknologi kan søke risiko lån / tilskudd. Det er viktig at dette innrettes slik at etablerte bedrifter uansett geografi kan benytte dette.

Begrunnelse:

Det er viktig for Fellesforbundet å medvirke til et slikt fond for og styrke Norske bedrifter i konkurranse med resten av verden. Vi ser at det finnes slike ordninger hos våre konkurrenter / eiere. Norske bedrifter som er en del av større utenlandske

konsern opplever at nyutvikling skjer utenfor Norge. Dette på grunn av finansierings muligheter. Kravet er da at dette bidrar til arbeidsplasser i de respektive landene.

Dette tapper Norge for industri arbeidsplasser.

F-3022 Avd. 43 – Øvre Buskerud Fagforening

Endring av omstillingsloven

Fellesforbundet skal arbeide for endringer i loven.

Begrunnelse for forslaget:

Dagens omstillings lov utsetter avgjørelsen om nedlegging i 30 dager, dette var ikke hensikten med loven da den ble innført.

Loven må endres slik at samfunnets og arbeidstakernes rettigheter og krav ivaretas bedre.

F-3023 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Bedre tilgang for risikokapital for store bedrifter

Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms ønsker at det etableres en mulighet for industrien å låne penger uten tilbakebetalingskrav ved store utviklingsprosjekter. En slik modell kan være at staten dekker 40 prosent av risikokapitalen og at pengene tilbakebetales med god rente når bedriften begynner å tjene penger på prosjektet.

Mange bedrifter jobber langsiktig med store kompliserte prosjekter. Ofte tar det lang tid før bedriftene begynner å tjene penger og at prosjektene omdannes til solgte produkter og arbeidsplasser. Mye forskning ligger til grunn for å utvikle ny teknologi, blant annet i fly- og romfartsindustrien.

Vårt naboland Sverige har en slik ordning og til tross for mulig risiko for tap har staten fått tilbake sine penger med betydelig rente. En slik ordning vil styrke bedriftenes evne til å utvikle ny teknologii, og bidra til å trygge og skape nye og sikre arbeidsplasser i Norge.

F-3024 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Verdiskaping og sysselsetting

Næringslivet i Landsdelen har ulike utfordringer men også ulike fortrinn.

Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms mener det er viktig med en aktiv offentlig sektor for å utvikle eksisterende næringer og skape ny næringsutvikling. Fylkeskommunene skal være en sentral utviklingsaktør i tett samarbeid med kommunene.

Industrimiljøene i Landsdelen er mange, og industrien er en viktig bærebjelke for mange av våre lokalsamfunn. Industri og næringsutvikling krever en stabil og langsiktig politikk. Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms vil arbeide for å skape sterke og robuste miljøer i landsdelen.

Små og mellomstore bedrifter står for en stor del av næringsstrukturen i landsdelen. Disse bedriftenes rammevilkår må sikres og videreutvikles. De representerer et variert mangfold og er viktig for sysselsettingen i alle deler av

landsdelen. Landsdelen har store potensialer for ny næringsutvikling med basis i bergverk og olje og gass, hvor leverandørindustrien har store muligheter hvis det blir åpnet opp for utvinning i Lofoten og Vesterålen og Senja.

Reiselivsnæringen er et av områdene der landsdelen har særlige forutsetninger for å lykkes. Dette må gjøres gjennom økt fokus på kultur- og opplevelsesbaser næringsutvikling, levedyktige distrikter gjennom flere helårs arbeidsplasser innenfor kultur- og reiselivsnæringen, og en bærekraftig reiselivssektor.

Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms er kritiske til kuttene som ble foretatt i rammene til Innovasjon Norge. Vareproduserende industri opererer i et globalt marked med sterk konkurranse. Det er derfor viktig å sikre et forutsigbart virkemiddelapparat. Virkemidlene til Innovasjon Norge må i større grad rammestyrer, slik at de bedre kan tilpasses regionale fortrinn og behov.

F-3025 Avd. 75 - Halden Fagforening

Det må jobbes mer for å øke investeringslysten i fastlands Norge. Det må meisles ut nye avskrivningsordninger som gjør det lønnsomt å bytte ut gammelt produksjonsutstyr med nytt moderne.

Begrunnelse:

Bedriftene kvier i dag å investere i nytt utstyr. Bedrifter med utenlandske eiere ser man ofte at det heller blir investert utenfor Norge. Vi har dyktige, lojale medarbeidere med høy arbeidsmoral i Norge, for å heve oss ytterligere må vi få bedre utstyr og vilkår. Det må bli lønnsomt å investere i Norske arbeidsplasser i Norge.

F-3026 Avd. 95 – Kongsberg

Risiko lån / finansierings fond / tilskudd

Fellesforbundet krever at det etableres et fond der bedrifter i konkurranseutsatt industri eller bedrifter som utvikler ny strategisk teknologi kan søke risiko lån / tilskudd. Det er viktig at dette innrettes slik at etablerte bedrifter uansett geografi kan benytte dette.

Begrunnelse:

Det er viktig for Fellesforbundet å medvirke til et slikt fond for og styrke Norske bedrifter i konkurranse med resten av verden. Vi ser at det finnes slike ordninger hos våre konkurrenter / eiere. Norske bedrifter som er en del av større utenlandske konsern opplever at nyutvikling skjer utenfor Norge. Dette på grunn av finansierings muligheter. Kravet er da at dette bidrar til arbeidsplasser i de respektive landene.

Dette tapper Norge for industri arbeidsplasser.

F-3027 Avd. 468 – Follum Bruks Arbeiderforening

Endring av Omstillingsloven

Fellesforbundet skal arbeide for endring av Omstillingsloven

Begrunnelse:

Det har vist seg at denne loven ikke fungerer etter hensikten. Praktisering av loven i forbindelse med en rekke bedriftsnedleggelse viser at selskapenes eiere stort sett gjør som de vil.

Samfunnets og de ansattes interesser har ikke blitt tilstrekkelig ivaretatt.

Loven gjør det enklere og billigere å nedlegge virksomheter i Norge sammenliknet med andre land som omfattes av EØS/EUs regelverk, for eksempel Tyskland og Nederland.

Loven må endres slik at samfunnets og arbeidstakernes rettigheter og krav, også økonomisk, ivaretas bedre og bedriftseiernes makt og styring reduseres.

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 2, 23, 30, 43, 53 (2), 75, 95 og 468.

Forslagene tar til orde for ulike virkemidler for å styrke norsk industri og næringsliv, bl.a. gjennom at oljefondet må investere i Norge, sikre at staten bidrar med risikokapital, utbygging av infrastrukturtiltak, statlig etablering og utvikling av industriparker og næringsklynger ved å gi SIVA større økonomiske muskler, endringer i omstillingsloven, ringvirkninger av å åpne for utvinning av olje og gass i Lofoten, Vesterålen og Senja, utvikling av reiselivsnæringen, tilpasning av virkemidlene til innovasjon Norge og bedre avskrivingsregler.

Representantskapets vurdering:

Representantskapet er opptatt av at vi, i tillegg til grunnleggende konkurranse-dyktige rammebetingelser, skal ha et helhetlig virkemiddelapparat som som kan tre inn der det er nødvendig i alle faser av en bedrift eller et produkts utvikling, enten det er i såkorn-, equity-, kommersialiserings- eller omstillingsfasen. Det må ikke være vanntette skott mellom virkemidlene i Norge, enten det er Innovasjon Norge, SIVA, Norges forskningsråd eller andre som forvalter dem. Når en gründer eller en moden bedrift henvender seg til det offentlige virkemiddel-apparatet bør det fungere som en "one stop shop", dvs. at dersom søknaden eller problemstillingen hører hjemme et annet sted, så skal denne videreformidles internt i virkemiddelapparatet slik at aktøren får hjelp og støtte til sin problem-stilling.

Avd. 23 foreslår at mer av oljefondet skal tas i bruk til prioriterte investeringer, risikokapital, industri og boligbank mv. i Norge. Representantskapets vurdering er at vi må være varsomme med å bruke Pensjonsfondet Utland (Oljefondet) til investeringer innenlands. Hovedgrunnen til det er at risikoen da er stor for å ødelegge en annen viktig rammebetingelse for eksportindustrien, valutakursen. Dersom vi bruker for mye av oljeformuen vår hjemme vil det, slik representant-skapet ser det, medføre høyere inflasjon, høyere rente og en sterkere norsk krone. I sum vil det svekke, snarere enn styrke norsk eksportrettet næringslivs konkurranseevne mot utlandet. For mange er det imidlertid et paradoks at den norske staten, gjennom oljefondet, kan investere betydelig kapital i utenlandske selskaper uten at staten viser tilsvarende vilje til å investere i nasjonal industri. Representantskapet slutter seg derfor til intensjonen i forslaget fra avd. 23, men legger til grunn at en slik statlig finansiering kan skje innenfor de reglene som er fastsatt for bruken av oljefondets midler. Selv innenfor handlingsregelen, og en forsvarlig innenlandsk bruk av midlene fra oljefondet, har den norske staten en

betydelig investeringsevne. Det er kun politisk vilje og prioriteringer som skal til for at staten i sterkere grad kan bidra til å sikre et langsiktig nasjonalt eierskap i viktige og strategiske industribedrifter.

I tillegg er det slik at Statens Pensjonsfond Innland (Folketrygdfondet) har mandat til å investere i Norge og Norden. Når det gjelder forslaget om å styrke SIVAs rolle som virkemiddelaktør så er representantskapet positiv til det.

Avd. 43 og 468 foreslår at forbundet skal arbeide for endringer i Omstillingsloven. Representantskapet viser til avsnitt 80 i prinsippprogrammet hvor det bl.a. heter at;

"(...) Tiltak som kan forebygge nedlegging av lønnsomme bedrifter og redusere negative virkninger av omstilling og nedlegginger er nødvendig."

Representantskapet viser dessuten til LOs handlingsprogram, hvor;

"LO krever at myndighetene raskt igangsetter en gjennomgang av erfaring med bruk av Omstillingsloven. LOs erfaringer viser at loven må endres for å sikre at lønnsomme arbeidsplasser ikke legges ned eller flyttes til utlandet."

Representantskapet mener derfor at forbundet bør jobbe med LO for å få gjennomført dette.

Representantskapet mener at den største mangelen ved det norske virke-middel-apparatet er at det er få virkemidler for store prosjekter og kostnadskrevende innovasjonsløft for eksisterende bedrifter. Videreutvikling av virkemidler knyttet til etablering av pilot- og demonstrasjonsanlegg vil være svært viktig for å styrke norsk næringslivs konkurransekraft fremover. Miljøteknologiordningen til Innovasjon Norge er et godt eksempel på dette. I tillegg er det muligheter i Klimafondet som administreres av Enova. Representantskapet mener at en styrking og utvikling av de eksisterende ordningene bør prioriteres.

Det offentlige virkemiddelapparatet består av en rekke ulike ordninger. En del er generelle og nasjonale, en del er distiktsrettede, en del er bransjespesifikke og atter andre retter seg mot spesifikke formål, som for eksempel miljøteknologi og klimatiltak. Det er viktig at vi i Norge har et godt balansert, målrettet og effektivt virkemiddelapparat. Det er avgjørende at offentlige virkemiddelaktører som for eksempel Innovasjon Norge har kontorer med god kompetanse, som kjenner lokale og regionale forhold, kan gi konstruktiv veiledning, råd og ta beslutninger til beste for næringslivet over hele landet.

Representantskapet registrerer at norsk reiseliv er i vekst. Flere turister kommer til landet og hotellene har godt belegg mange steder. Til tross for dette er verdiskapingen per ansatt i reiselivet lav, og næringen har vanskelig for å organisere seg på en hensiktsmessig måte. Fellesforbundet har i de seneste årene fokusert på verdiskaping og helårs sysselsetting som viktigste mål for reiselivspolitikken. Forbundet har ment at en forutsetning for økt politisk oppmerksomhet er at næringen selv setter seg i førersetet for å definere hva som skal være norsk reiseliv, som et grunnlaget for den politikken som skal utformes. En forutsetning for videre vekst er at reiselivet skaper solide og seriøse arbeidsplasser der kompetanse og verdiskaping prioriteres. Regjeringen har varslet at det skal utarbeides en stortingsmelding om reiseliv våren 2016. Representantskapet ber forbundet arbeide med denne i tråd med de hovedmålene forbundet har for utvikling av reiselivet.

Representantskapet mener at avskrivningsreglene er en viktig stimulans til investeringer i nytt teknologisk utstyr. I et høykostland som Norge og i en tid med krav til høy endringstakt for å være konkurransedyktig så er det vesentlig å tiltrekke seg slike investeringer. Når bedrifter vurderer lønnsomheten av en investering vektes gjerne de første årene tyngst. Representantskapet viser til at regjeringen Stoltenberg II gikk inn for at avskrivningssatsen for maskiner i saldogruppe D, det første året, økes fra 20 til 30 prosent fra 2014. Dette er på linje med den permanente avskrivningssatsen i Sverige. Representantskapet mener at selv om Finansdepartementet sikkert kan argumentere for at en maskins levetid er lenger og at det tilsier en lavere avskrivningssats, så spiller det mindre rolle dersom våre naboer, viktigste handelspartnere og konkurrenter har bedre betingelser.

I-3028 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Den delen av forslaget fra avd. 23 som omhandler etablering av en boligbank så vises det til I-5393 (hefte 9). Intensjonen i de øvrige delene av forslaget tiltres.

Intensjonen i forslagene fra avd. 43 og 468 tiltres og anses dekket i prinsippprogrammet, avsnitt 80, samt i LOs handlingsprogram.

For forslagene fra avd. 30, 53 og 95 som omhandler risikolån, finansieringsfond og tilskudd vises det til I-4018 (hefte 8) og I-3018.

Intensjonen i forslagene fra avd. 2, 53 og 75 tiltres.

3.1.4 ROT-markedet

F-3029 Avd. 8 - Telemark

Privatmarkedet må reddes!

Fellesforbundet avd 603 Oslo Bygningsarbeiderforening er glad for visse utviklingstrekk som kan tyde på at offentlige byggherrer og seriøse utbyggere tar forslummingen av bransjen på alvor og setter inn tiltak for å øke seriøsiteten.

Vi frykter imidlertid at ROT-markedet – det vil si Rehabilitering, Ombygging og Tilbygg med privatfolk som byggherrer - vil bli et annenrangs marked for de bedriftene som ikke har lærlinger, tariffavtaler og norsk arbeidskraft, begrunnet i at prisen skal holdes så lav som mulig for å få jobb. Vi frykter at dette markedet vil flomme over av useriøse aktører som ikke har til hensikt å opptre på en seriøs måte. Dette vil utkonkurrere de som vil drive seriøst. Dette vil ikke gi noen god samfunns utvikling på sikt, og det vil bli vanskelig å reversere dette i ettertid.

Denne utviklingen vil forsterkes ved den oppmykningen av regelverket rundt plan og byggesaker som foregår. Vi har heller ingen tro på at et såkalt ROT-fradrag vil hjelpe. Et slikt fradrag vil i realiteten føre til at store summer unndras beskatning og er i virkeligheten svart arbeid satt i system. Det vil i tillegg gi usosiale utslag. Vi er derfor glad for at regjeringen foreløpig har satt en stopper for dette forslaget, og advarer mot at det tas fram igjen, Her må vi ha et alternativ.

F-3030 Avd. 603 - Oslo Bygningsarbeiderforening
Privatmarkedet må reddes!

Fellesforbundet avd 603 Oslo Bygningsarbeiderforening er glad for visse utviklingstrekk som kan tyde på at offentlige byggherrer og seriøse utbyggere tar forslummingen av bransjen på alvor og setter inn tiltak for å øke seriøsiteten.

Vi frykter imidlertid at ROT-markedet – det vil si Rehabilitering, Ombygging og Tilbygg med privatfolk som byggherrer - vil bli et annenrangs marked for de bedriftene som ikke har lærlinger, tariffavtaler og norsk arbeidskraft, begrunnet i at prisen skal holdes så lav som mulig for å få jobb. Vi frykter at dette markedet vil flomme over av useriøse aktører som ikke har til hensikt å opptre på en seriøs måte. Dette vil utkonkurrere de som vil drive seriøst. Dette vil ikke gi noen god samfunns utvikling på sikt, og det vil bli vanskelig å reversere dette i ettertid.

Denne utviklingen vil forsterkes ved den oppmykningen av regelverket rundt plan og byggesaker som foregår. Vi har heller ingen tro på at et såkalt ROT-fradrag vil hjelpe. Et slikt fradrag vil i realiteten føre til at store summer unndras beskatning og er i virkeligheten svart arbeid satt i system. Det vil i tillegg gi usosiale utslag. Vi er derfor glad for at regjeringen foreløpig har satt en stopper for dette forslaget, og advarer mot at det tas fram igjen.

Problemet med svart arbeid og useriøsitet i privatmarkedet kan løses ved hyppigere tilsyn fra offentlige myndigheter, utvidet myndighet til regionale verneombud og en innskjerping fra forsikringsbransjen når det gjelder godkjenning av det utførte arbeidet. Det bør også innføres kompetansekrav for håndverkerne og strengere krav når det gjelder å etablere en bedrift.

F-3031 Avd. 730 - Stavanger
Privatmarkedet må reddes!

Fellesforbundet avd 730-Stavanger er glad for visse utviklingstrekk som kan tyde på at offentlige byggherrer og seriøse utbyggere tar forslummingen av bransjen på alvor og setter inn tiltak for å øke seriøsiteten.

Vi frykter imidlertid at ROT-markedet – det vil si Rehabilitering, Ombygging og Tilbygg med privatfolk som byggherrer - vil bli et annenrangs marked for de bedriftene som ikke har lærlinger, tariffavtaler og norsk arbeidskraft, begrunnet i at prisen skal holdes så lav som mulig for å få jobb. Vi frykter at dette markedet vil flomme over av useriøse aktører som ikke har til hensikt å opptre på en seriøs måte. Dette vil utkonkurrere de som vil drive seriøst. Dette vil ikke gi noen god samfunns utvikling på sikt, og det vil bli vanskelig å reversere dette i ettertid.

Denne utviklingen vil forsterkes ved den oppmykningen av regelverket rundt plan og byggesaker som foregår. Vi har heller ingen tro på at et såkalt ROT-fradrag vil hjelpe. Et slikt fradrag vil i realiteten føre til at store summer unndras beskatning og er i virkeligheten svart arbeid satt i system. Det vil i tillegg gi usosiale utslag. Vi er derfor glad for at regjeringen foreløpig har satt en stopper for dette forslaget, og advarer mot at det tas fram igjen.

F-3032 Avd. 764 - Malernes Forening

Tema: Arbeidsliv

Privatmarkedet må reddes.

Avdelingen er glad for visse utviklingstrekk som kan tyde på at offentlige byggherrer og seriøse utbyggere tar forslummingen av bransjen på alvor og setter inn tiltak for å øke seriositeten.

Vi frykter imidlertid at ROT-markedet – det vil si Rehabilitering, Ombygging og Tilbygg med privatfolk som byggherrer vil bli et annenrangs marked for de bedriftene som ikke har lærlinger, tariffavtaler og norsk arbeidskraft, begrunnet i at prisen skal holdes så lav som mulig for å få jobb. Vi frykter at dette markedet vil flomme over av useriøse aktører som ikke har til hensikt å opptre på en seriøs måte. Dette vil utkonkurrere de som vil drive seriøst. Dette vil ikke gi noen god samfunns utvikling på sikt, og det vil bli vanskelig å reversere dette i ettertid. Denne utviklingen vil forsterkes ved den oppmykningen av regelverket rundt plan og byggesaker som foregår. Vi har heller ingen tro på at et såkalt ROT-fradrag vil hjelpe. Et slikt fradrag vil i realiteten føre til at store summer unndras beskatning og er i virkeligheten svart arbeid satt i system. Det vil i tillegg gi usosiale utslag. Vi er derfor glad for at regjeringen foreløpig har satt en stopper for dette forslaget, og advarer mot at det tas fram igjen.

Problemet med svart arbeid og useriositet i privatmarkedet kan løses ved hyppigere tilsyn fra offentlige myndigheter, utvidet myndighet til regionale verneombud og en innskjerping fra forsikringsbransjen når det gjelder godkjenning av det utførte arbeidet. Det bør også innføres kompetansekrav for håndverkerne og strengere krav når det gjelder å etablere en bedrift.

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 8, 603,730 og 764.

Det advares mot oppmykningen av regelverket rundt plan- og byggesaker og det foreslås at forbundet finner alternativer til forslag om et ROT-fradrag.

Representantskapets vurdering:

Representantskapet deler bekymringen som kommer til uttrykk i disse forslagene angående utviklingen innenfor det private byggemarkedet for rehabilitering, ombygging og tilbygg (ROT-markedet) hvor private huseiere i hovedsak står som byggherrer.

Et bredt sammensatt utvalg, hvor også Fellesforbundet var representert fram en rekke forslag til tiltak for kvalifikasjoner og seriositet i bygge- og anleggsnæringen. Disse fremgår i rapporten "Enkelt å være seriøs", som ble overlevert Kommunal- og moderniseringsdepartementet i august 2014.

De viktigste forslagene er:

- Ny sentral godkjenning med seriositetskrav
- Utvidet ID-kortordning med opplysninger om kvalifikasjoner
- Ny registreringsordning for arbeid på eiendom
- Automatisk informasjonsinnhenting fr offentlige registre
- Forsterket tilsyn og kontroll, inkludert et såkalt 1. linjetilsyn

Selv om rapporten og forslag til tiltakspakke har blitt møtt med stor velvilje, har det skortet på konkrete bevilgninger og politiske vedtak for å følge dem opp. Skal tiltakene få ønsket effekt – sikre kvalifikasjoner og bekjempe useriøse foretak – er

det nødvendig se tiltakene i sammenheng. Mer og bedre samordning av tilsyn og kontroll er bra, men uten en Ny Sentral Godkjenning med seriøsitetskrav og de tilhørende tiltak vil en ikke kunne nå målet om mer seriøsitet.

Etter representantskapets syn vil en effektiv oppfølging av disse forslagene fra myndighetenes side kunne bidra til å snu den utviklingen som disse forslagene beskriver.

Finansdepartementet la i desember 2014 en utredning om å innføre et såkalt ROT-fradrag i Norge. Rapporten oppsummerte bl.a. med følgende: *"Et ROT-fradrag vil komplisere skattesystemet. Det vil være en administrativt krevende ordning som forutsetter et detaljert regelverk og behov for skjønnsmessige vurderinger. Nødvendig kontroll vil legge beslag på ressurser som kunne vært benyttet til annet kontrollarbeid, blant annet for å avdekke skatteunndragelser. Skatteetaten i Sverige bruker i dag om lag 200 årsverk til å forvalte husfradragsordningen (ROT- og RUT-fradraget).*

Et ROT-fradrag i Norge er ment å skulle redusere omfanget av skatte- og avgiftsunndragelser. Erfaringene fra Sverige viser imidlertid at ROT-fradraget har gitt nye muligheter for bedragerier og misbruk av ordningen.

Et ROT-fradrag vil forsterke insentivene til å investere i bolig og kan dermed bidra til høyere boligpriser. I Sverige skattlegges gevinst ved salg av helårs- og fritidsbolig. I Norge vil imidlertid en ordning med ROT-fradrag for oppussingskostnader på egen bolig innebære fradragsrett på et område som allerede er unntatt fra inntektsbeskatning. I Norge er det vidtgående fritak for gevinstbeskatning ved salg av egen bolig, og det gis samtidig fullt fradrag for gjeldsrenter. Et ROT-fradrag vil gjøre det enda gunstigere å investere i bolig sammenlignet med andre samfunnsnyttige formål.

Departementet mener på denne bakgrunnen at det store inntektstapet, høye administrative kostnader og et mer komplekst skattesystem samt enkelte negative virkninger på ressursbruken gjør at et ROT-fradrag framstår som et lite tjenlig virkemiddel for å oppnå hensikten med fradraget." Representantskapet er enig i de vurderinger som Finansdepartementet har gjort og legger til grunn at forbundet vil følge dette opp hvis et forslag om ROT-fradrag på tross av dette fremmes.

I-3033 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Intensjonene i forslagene tiltres.

3.1.5 Vilkår ved anbudsutsetting

F-3034 Avd. 8 - Telemark

Det offentlige må gå foran!

Byggebransjen er utsatt for en forslumming som preges av useriøse aktører, dårlig kvalitet og produktivitet, sosial dumping, manglende opplæring og til og med rein kriminalitet. De seriøse bedriftene klarer seg ikke i konkurransen, og for ikke å tape terreng vil de ta etter sine mindre seriøse kolleger. Dette medfører et kappløp mot bunnen, hvor det konkurreres i å betale arbeiderne minst mulig og å gi dem færrest mulig rettigheter, i stedet for å konkurrere på produktivitet, kvalitet og kompetanse.

En anbudspolitik som går ut på å hele tida velge laveste pris vil forsterke denne utviklinga. Fellesforbundet må arbeide for at anbudsregimet ved offentlige innkjøp skal stille krav til egne, faste ansettelse, kompetanse og kvalifikasjoner, herunder fagbrev, færre ledd i leverandørkjeden, tariffavtale samt å innføre lærlingeklausuler hvor det stilles krav til at det faktisk skal være lærlinger på prosjektet.

Dette vil stille krav til leverandørene på en helt annen måte enn i dag, og vil bety at seriøsitet blir et konkurransefortrinn. I det lange løp vil dette helt sikkert også være det mest økonomisk fordelaktige for det offentlige.

Fellesforbundet må også jobbe for at store, private byggherrer, som f.eks. boligbyggelagene, vektlegger liknende kriterier hos sine leverandører.

F-3035 Avd. 26 - Østfold Fagforening

Det offentlige må gå foran

Fellesforbundet må jobbe for at det offentlige tar sin del av ansvaret og stiller slike krav ved offentlige innkjøp og anbud. Fellesforbundet må også jobbe for at store, private byggherrer, som f.eks. boligbyggelagene, vektlegger liknende kriterier hos sine leverandører.

Begrunnelse:

Byggebransjen er utsatt for en forslumming som preges av useriøse aktører, dårlig kvalitet og produktivitet, sosial dumping, manglende opplæring og til og med rein kriminalitet. De seriøse bedriftene klarer seg ikke i konkurransen, og for ikke å tape terreng vil de ta etter sine mindre seriøse kolleger. Dette medfører et kappløp mot bunnen, hvor det konkurreres i å betale arbeiderne minst mulig og å gi dem færrest mulig rettigheter, i stedet for å konkurrere på produktivitet, kvalitet og kompetanse.

En anbudspolitik som går ut på å hele tida velge laveste pris vil forsterke denne utviklinga. Fellesforbundet må arbeide for at anbudsregimet ved offentlige innkjøp skal stille krav til egne, faste ansettelse, kompetanse og kvalifikasjoner, herunder fagbrev, færre ledd i leverandørkjeden, tariffavtale samt å innføre lærlingeklausuler hvor det stilles krav til at det faktisk skal være lærlinger på prosjektet.

Dette vil stille krav til leverandørene på en helt annen måte enn i dag, og vil bety at seriøsitet blir et konkurransefortrinn. I det lange løp vil dette helt sikkert også være det mest økonomisk fordelaktige for det offentlige.

F-3036 Avd. 31 - Sunnmøre

Jobbe for at «Skiens-modellen» blir tariff-festet

F-3037 Avd. 31 - Sunnmøre

Norsk arbeidsliv.

Norske leverandører/entreprenører må prioriterast når nasjonale offentlige prosjekter skal utførast

F-3038 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Bruk av oppdragskontrakter for å løse oppgaver for det offentlige øker i omfang, Det må arbeides for at alle arbeidstakere som jobber på oppdragskontrakter eller andre typer kontrakter i offentlig sektor skal omfattes av lov- og avtaleverk, og at de skal omfattes av arbeidstakerbegrepet.

F-3039 Avd. 75 - Halden Fagforening

Fellesforbundet må jobbe for at det offentlige tar sin del av ansvaret og stiller slike krav ved offentlige innkjøp og anbud. Fellesforbundet må også jobbe for at store, private byggherrer, som f.eks. boligbyggelagene, vektlegger liknende kriterier hos sine leverandører.

Begrunnelse:

Byggebransjen er utsatt for en forslumming som preges av useriøse aktører, dårlig kvalitet og produktivitet, sosial dumping, manglende opplæring og til og med rein kriminalitet. De seriøse bedriftene klarer seg ikke i konkurransen, og for ikke å tape terreng vil de ta etter sine mindre seriøse kolleger. Dette medfører et kappløp mot bunnen, hvor det konkurreres i å betale arbeiderne minst mulig og å gi dem færrest mulig rettigheter, i stedet for å konkurrere på produktivitet, kvalitet og kompetanse.

En anbudspolitik som går ut på å hele tida velge laveste pris vil forsterke denne utviklinga. Fellesforbundet må arbeide for at anbudsregimet ved offentlige innkjøp skal stille krav til egne, faste ansettelse, kompetanse og kvalifikasjoner, herunder fagbrev, færre ledd i leverandørkjeden, tariffavtale samt å innføre lærlingeklausuler hvor det stilles krav til at det faktisk skal være lærlinger på prosjektet.

Dette vil stille krav til leverandørene på en helt annen måte enn i dag, og vil bety at seriøsitet blir et konkurransefortrinn. I det lange løp vil dette helt sikkert også være det mest økonomisk fordelaktige for det offentlige.

F-3040 Avd. 89 - Salten Fagforening

Det offentlige må gå foran!

Byggebransjen er utsatt for en forslumming som preges av useriøse aktører, dårlig kvalitet og produktivitet, sosial dumping, manglende opplæring og til og med rein kriminalitet. De seriøse bedriftene klarer seg ikke i konkurransen, og for ikke å tape terreng vil de ta etter sine mindre seriøse kolleger. Dette medfører et kappløp mot bunnen, hvor det konkurreres i å betale arbeiderne minst mulig og å gi dem færrest mulig rettigheter, i stedet for å konkurrere på produktivitet, kvalitet og kompetanse.

En anbudspolitik som går ut på å hele tida velge laveste pris vil forsterke denne utviklinga. Fellesforbundet må arbeide for at anbudsregimet ved offentlige innkjøp skal stille krav til egne, faste ansettelse, kompetanse og kvalifikasjoner, herunder fagbrev, færre ledd i leverandørkjeden, tariffavtale samt å innføre lærlingeklausuler hvor det stilles krav til at det faktisk skal være lærlinger på prosjektet.

Dette vil stille krav til leverandørene på en helt annen måte enn i dag, og vil bety at seriøsitet blir et konkurransefortrinn. I det lange løp vil dette helt sikkert også være det mest økonomisk fordelaktige for det offentlige.

Fellesforbundet må også jobbe for at store, private byggherrer, som f.eks. boligbyggelagene, vektlegger liknende kriterier hos sine leverandører.

F-3041 Avd. 185 - Flyarbeidernes forening

Fellesforbundet, må påvirke politisk og partssamarbeidmessig på en slik måte at klubb og tillitsvalgte gis lov og/eller avtaleverktøy for å medvirke og påvirke til at egne bedrifter kjøper varer og tjenester fra seriøse aktører og leverandører som respekterer og etterlever arbeidslivets lov- og avtaleverk.

Begrunnelse

Det blir i større grad kjøpt varer og tjenester fra useriøse aktører i arbeidslivet, dette er en trussel mot den norske modellen.

F-3042 Avd. 250 - Fellesforbundet

Tema: Fagopplæring/fagarbeidere

Fellesforbundet skal jobbe for at det stilles krav om at andelen fagarbeidere skal være på minst 50 %

Begrunnelse:

Andelen av fagarbeidere i enhver bedrift i enhver bransje må strykes. Dette for å sikre rekruttering, kompetanse, seriøsiteten og fagarbeideren inn i framtida.

F-3043 Avd. 603 - Oslo Bygningsarbeiderforening

Det offentlige må gå foran!

Byggebransjen er utsatt for en forslumming som preges av useriøse aktører, dårlig kvalitet og produktivitet, sosial dumping, manglende opplæring og til og med rein kriminalitet. De seriøse bedriftene klarer seg ikke i konkurransen, og for ikke å tape terreng vil de ta etter sine mindre seriøse kolleger. Dette medfører et kappløp mot bunnen, hvor det konkurreres i å betale arbeiderne minst mulig og å gi dem færrest mulig rettigheter, i stedet for å konkurrere på produktivitet, kvalitet og kompetanse.

En anbudspolitik som går ut på å hele tida velge laveste pris vil forsterke denne utviklinga. Fellesforbundet må arbeide for at anbudsregimet ved offentlige innkjøp skal stille krav til egne, faste ansettelses, kompetanse og kvalifikasjoner, herunder fagbrev, færre ledd i leverandørkjeden, samt å innføre lærlingeklausuler hvor det stilles krav til at det faktisk skal være lærlinger på prosjektet.

Dette vil stille krav til leverandørene på en helt annen måte enn i dag, og vil bety at seriøsitet blir et konkurransefortrinn. I det lange løp vil dette helt sikkert også være det mest økonomisk fordelaktige for det offentlige.

Fellesforbundet må også jobbe for at store, private byggherrer, som f.eks. boligbyggelagene, vektlegger liknende kriterier hos sine leverandører.

F-3044 Avd. 730 - Stavanger

Det offentlige må gå foran!

Byggebransjen er utsatt for en forslumming som preges av useriøse aktører, dårlig kvalitet og produktivitet, sosial dumping, manglende opplæring og til og med rein kriminalitet. De seriøse bedriftene klarer seg ikke i konkurransen, og for ikke å tape terreng vil de ta etter sine mindre seriøse kolleger. Dette medfører et kappløp mot bunnen, hvor det konkurreres i å betale arbeiderne minst mulig og å gi dem færrest mulig rettigheter, i stedet for å konkurrere på produktivitet, kvalitet og kompetanse.

En anbudspolitik som går ut på hele tida å velge laveste pris vil forsterke denne utviklinga. Fellesforbundet må arbeide for at anbudsregimet ved offentlige innkjøp skal stille krav til egne, faste ansettelser, kompetanse og kvalifikasjoner, herunder fagbrev, færre ledd i leverandørkjeden, tariffavtale samt å innføre lærlingeklausuler hvor det stilles krav til at det faktisk skal være lærlinger på prosjektet.

Dette vil stille krav til leverandørene på en helt annen måte enn i dag, og vil bety at seriøsitet blir et konkurransefortrinn. I det lange løp vil dette helt sikkert også være det mest økonomisk fordelaktige for det offentlige.

Fellesforbundet må også jobbe for at store, private byggherrer, som f.eks. boligbyggelagene, vektlegger liknende kriterier hos sine leverandører.

F-3045 Avd. 747 - Unionen Fagforening

Det offentlige må gå foran

Konkurranserammer styrer mye av bransjenes og bedriftenes valg, som innen bemanningsstrategi og policy. Vi erfarer at lange kontraktsskjeder medfører mindre kvalifisert arbeidskraft og useriøse og tidvis kriminelle forhold. Det er derfor avgjørende at det offentlige som stor kjøper av tjenester og oppdrag fører en politikk som fremmer seriøse arbeidsgivere som tar samfunnsansvar og har aktive lærlinger hvor prestasjonskultur og fagstolthet dyrkes. Pris kan dermed ikke være det viktigste kriteriet.

Derfor vil Fellesforbundet arbeide for at:

- Det offentlige skal stille krav om at bedrifter er opplæringsbedrift, har minst 50 % egne fast ansatte fagarbeidere og har aktive lærlinger. På større prosjekt skal det også være lærling på det aktuelle oppdraget.
- Det innføres begrensning i antall kontrakts ledd. 2 under hoved entreprenør og 1 ved fagtekniske entreprise.
- Samme krav blir stilt av store utbyggingsselskaper, boligbyggerlag mv.

F-3046 Avd. 764 - Malernes Forening

Tema: Fagopplæring/Fagarbeidere

Forslag: Fellesforbundet skal jobbe for at det stilles krav om at andelen fagarbeidere skal være på minst 50 %

Andelen av fagarbeidere i enhver bedrift i enhver bransje må styrkes. Dette for å sikre rekruttering, kompetanse, seriøsiteten og fagarbeideren inn i framtida.

F-3047 Avd. 764 - Malernes Forening

Tema: Arbeidsliv

Det offentlige må gå foran.

Byggebransjen er en meget utsatt bransje som preges av useriøse aktører, dårlig kvalitet og produktivitet, sosial dumping, manglende opplæring og til og med ren kriminalitet. De seriøse bedriftene klarer seg ikke i konkurransen, og for ikke å tape terreng vil de ta etter sine mindre seriøse kolleger. Dette medfører et kappløp mot bunnen, hvor det konkurreres i å betale arbeiderne minst mulig og å gi dem færrest mulig rettigheter, i stedet for å konkurrere på produktivitet, kvalitet og kompetanse.

En anbudspolitik som går ut på og hele tiden å velge laveste pris vil forsterke denne utviklinga. Fellesforbundet må arbeide for at anbudsregimet ved offentlige innkjøp skal stille krav til egne, faste ansettelse, kompetanse og kvalifikasjoner, herunder fagbrev, færre ledd i leverandørkjeden, samt å innføre lærlingeklausuler hvor det stilles krav til at det faktisk skal være lærlinger på prosjektet.

Dette vil stille krav til leverandørene på en helt annen måte enn i dag, og vil bety at seriøsitet blir et konkurransefortrinn. I det lange løp vil dette helt sikkert også være det mest økonomisk fordelaktige for det offentlige.

Fellesforbundet må også jobbe for at store, private byggherrer, som f.eks. boligbyggelagene, vektlegger liknende kriterier hos sine leverandører.

F-3048 Avd. 851 - Fellesforbundet Østfold

Det offentlige må gå foran

Fellesforbundet må jobbe for at det offentlige tar sin del av ansvaret og stiller slike krav ved offentlige innkjøp og anbud. Fellesforbundet må også jobbe for at store, private byggherrer, som f.eks. boligbyggelagene, vektlegger liknende kriterier hos sine leverandører.

Begrunnelse:

Bygge bransjen er utsatt for en forslumming som preges av useriøse aktører, dårlig kvalitet og produktivitet, sosial dumping, manglende opplæring og til og med rein kriminalitet. De seriøse bedriftene klarer seg ikke i konkurransen, og for ikke å tape terreng vil de ta etter sine mindre seriøse kolleger. Dette medfører et kappløp mot bunnen, hvor det konkurreres i å betale arbeiderne minst mulig og å gi dem færrest mulig rettigheter, i stedet for å konkurrere på produktivitet, kvalitet og kompetanse.

En anbudspolitik som går ut på å hele tida velge laveste pris vil forsterke denne utviklinga. Fellesforbundet må arbeide for at anbudsregimet ved offentlige innkjøp skal stille krav til egne, faste ansettelse, kompetanse og kvalifikasjoner, herunder fagbrev, færre ledd i leverandørkjeden, tariffavtale samt å innføre lærlingeklausuler hvor det stilles krav til at det faktisk skal være lærlinger på prosjektet.

Dette vil stille krav til leverandørene på en helt annen måte enn i dag, og vil bety at seriøsitet blir et konkurransefortrinn. I det lange løp vil dette helt sikkert også være det mest økonomisk fordelaktige for det offentlige.

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 8, 26, 31 (2), 53, 75, 89, 185, 250, 603, 730, 747, 764 (2) og 851.

Forslagene omhandler at Fellesforbundet skal arbeide for at det offentlige skal stille krav ved offentlige innkjøp som bidrar til mer seriøsitet i byggebransjen, herunder at anbudsregimet ved offentlige innkjøp skal stille krav til faste ansettelser, kompetanse og kvalifikasjoner, at andelen fagarbeider skal være minst 50 prosent, herunder fagbrev, færre ledd i kontraktskjeden, tariffavtale, innføring av lærlingeklausuler som stiller krav til at det er lærlinger på prosjektene. Videre er det forslag om at forbundet skal jobbe for at også store private byggherrer vektlegger liknende kriterier når de gjør innkjøp. Det er også forslag om å jobbe for at "Skiens-modellen" (som omhandler kommunale krav til offentlige innkjøp) blir tariffestet, at norske leverandører/entreprenører må prioriteres ved nasjonale offentlige prosjekter. Det er forslag om at det må arbeides for at alle arbeidstakere som jobber på oppdragskontrakter eller andre typer kontrakter i offentlig sektor skal omfattes av lov- og avtaleverket og at de skal omfattes av arbeidstakerbegrepet, samt at klubb og tillitsvalgte gis lov og/eller avtaleverktøy for å medvirke og påvirke til at egne bedrifter kjøper varer og tjenester fra seriøse aktører.

Representantskapets vurdering:

Stat og kommuner er store innkjøpere og kan ha en avgjørende innvirkning på arbeidet for å fremme seriøsitet og kvalitet. De par siste årene har det skjedd en positiv utvikling blant store offentlige og private innkjøpere og oppdragsgivere, men det er potensial for betydelige forbedringer. Mange har innsett at det er fordelaktig for dem selv å bidra til at byggenæringen blir produktiv og effektiv gjennom å satse på kompetanse, kvalitet og den norske samarbeidsmodellen. Fellesforbundet har deltatt i arbeidet for å løfte fram ulike tiltak og krav, blant annet i arbeidet med Bygg 21, lov- og forskriftsarbeidet for offentlige anskaffelser, rapporten "Enkelt å være seriøs" og lokale ledds arbeid mot kommuners og fylkeskommuners innkjøpspolitikk.

Representantskapet er opptatt av at det offentlige anbudsregimet fremmer seriøsitet. Anbudskontrakter må ikke utelukkende tildeles med bakgrunn i laveste pris. Kortsiktig økonomisk gevinst som undergraver kompetanseutvikling og seriøsitet i for eksempel byggenæringen, vil gjøre byggene både dårligere og dyrere. Offentlige og andre byggherrer som har et langsiktig perspektiv vil ha en sterk egeninteresse av å stille krav som er med på å utvikle en fremtidsrettet og innovativ næring. I det ligger at både kvalitet, innovasjon, miljø og livsløpskostnader må tillegges større vekt. Både oppdragsgivere og leverandører vil oppnå betydelige effektiviserings- og kvalitetsgevinster ved å ta slike hensyn. Derfor mener representantskapet at Fellesforbundet må arbeide for at anbudsregimet ved offentlige innkjøp skal stille krav til faste ansettelser, kompetanse og kvalifikasjoner i bedriften, herunder at bedrifter er opplæringsbedrift, har lærlinger i prosjekter og at minst 50 prosent av arbeidet gjennomføres av bedriftens egne fast ansatte fagarbeidere.

Det er viktig å arbeide for å styrke standardene i norsk arbeidsliv og jobbe internasjonalt for å bidra til å heve standardene i andre land. Gode

arbeidslivsstandarter som bygger på faste ansettelse, er forutsetninger for god breddekompetanse og høy produktivitet. Representantskapet er enig i at stat og kommuner så langt det er mulig må stille slike krav i anbudsutlysninger. Dette gjelder krav om at leverandør har lønns- og arbeidsvilkår, om skatteattest, om egne ansatte, om kompetanse m.m.

Representantskapet mener det er viktig at alle offentlige oppdragsgivere nøye passer på at alle som utfører oppdrag for det offentlige følger bestemmelsene i lov og forskrift om offentlige innkjøp. Det gjelder f. eks. om lønns- og arbeidsvilkår, HMS, ILO-konvensjoner m.v. Det vil imidlertid være i strid med organisasjons- og avtalefriheten å stille krav om at de som får anbud må være bundet av tariffavtale. Krav om å prioritere norske leverandører/entreprenører er ikke ønskelig og vil dessuten være i strid med internasjonale konkurranseregler.

Utviklingen med oppsplitting av arbeid fremmer bruk av mange ledd med underentrepriser. Det skaper uklare ansvarsforhold, er produktivitetshemmende og bidrar til at rommet for useriøse virksomheter blir større. Representantskapet mener at det kun kan være ett ledd under hovedentreprenør ved offentlige byggeprosjekter og at andre løsninger skal begrunnes særskilt.

De store private byggherrene har også betydelig innflytelse på hvilken retning utviklingen skal ta. Representantskapet støtter derfor forslagene om at forbundet skal jobbe for at disse vektlegger tilvarende kriterier ved valg av leverandører.

Fellesoverenskomsten for byggfag har vært delvis allmenngjort i ca 10 år. Først fra 2005 (byggeplasser i Oslo-regionen) og fra 2006 i hele landet. Allmenngjøring har hatt stor betydning for å sikre anstendige minstevilkår og motvirket omfattende sosial dumping i bransjen. Representantskapet mener at allmenngjøring fortsatt er et viktig og nødvendig virkemiddel for å sikre rettfærdige konkurransevilkår og hindre sosial dumping.

Skiens-modellen er ikke et tariff-forhold, men krav som stilles i kontrakter mellom kunde og leverandør. For seriøsietetskrav i tariffavtaler vil dette være et forhold som behandles i forbindelse med tariffoppgjørene.

Avdeling 53 tar opp krav til oppdragskontrakter. Representantskapet viser til LOs handlingsprogram s. 11 hvor det heter:

"Bruk av oppdragstakerkontrakter for å løse oppgaver for det offentlige øker i omfang. LO vil jobbe for at alle arbeidstakere som jobber på oppdragskontrakter eller andre typer kontrakter både i offentlig og privat sektor skal omfattes av lov- og avtaleverk, og at de skal omfattes av arbeidstakerbegrepet."

Tillitsvalgte i bedriftene kan også gjennom Hovedavtalens regler om medbestemmelse og aksjelovens regler om representasjon i bedriftens styre søke å medvirke til at egne bedrifter kjøper varer og tjenester fra seriøse aktører og leverandører som respekterer og etterlever arbeidslivets lov- og avtaleverk. Det bør vurderes om det er behov for ytterligere regler eller om det er mer hensiktsmessig å bidra til at dagens regler og muligheter benyttes.

I-3049 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Intensjonen i forslagene fra avd. 26, 75, 185, 250, 603, 747, 764 og 851 tiltres. Den delen av forslagene fra avd. 8, 89 og 730 som omhandler krav om å ha tariffavtale, tiltres ikke. Intensjonen i de øvrige delene av forslagene tiltres. Intensjonen i forslaget fra avd. 53 tiltres og anses ivaretatt i LOs handlingsprogram.

Forslaget fra avd. 31 om tariffesting av Skiens-modellen, tiltres ikke.

Forslaget fra avd. 31 om å prioritere norske leverandører, tiltres ikke.

3.1.6 Andre forslag om næringspolitikken

F-3050 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Regjeringen truer verdiskapingen i nord

Det framtidige arbeidslivet må basere seg på vekst i nord. Den demografiske utviklingen stiller nye krav til oss, og tilgjengelig arbeidskraft og kapital er ikke en selvfølge. For nordland er utnyttelse av naturressursene det viktigste grunnlaget for vekst og utvikling, både i næringslivet og i offentlig sektor. Et bærekraftig arbeidsliv betinger derfor både befolkningsgrunnlag for rekruttering til arbeidslivet, og at ny næringsutvikling ivaretar både vekst og miljøhensyn.

Naturressursene tilhører fellesskapet, og Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms mener det skal gi grunnlag for bærekraftige lokalsamfunn. Tilstedeværelse er en forutsetning for å få til bærekraftig utnyttelse av ressursene. For å imøtekomme målet om bærekraftige lokalsamfunn må det sikres lokale ringvirkninger når naturressursene tas i bruk. Dette gjelder energiproduksjon, petroleum, fiskeri, landbruk, skogbruk, reiseliv, mimeral- og bergverk og andre næringer som kan være grunnlaget for vekst i framtiden.

I tillegg de øvrige politiske virkemidlene er næringspolitikken avgjørende. Solbergregjeringen har kuttet i de regionale utviklingsmidlene, og dermed redusert kommunenes, fylkeskommunenes og Innovasjon Norges muligheter til å drive aktiv lokal og regional næringsutvikling. Når virkemiddelapparatets økonomiske handlingsrom reduseres på denne måten blir også næringspolitikken treffsikkerhet redusert.

Den demografiske utviklingen har vist oss at befolkningens personlige valg med hensyn til flytting og utdanning er avgjørende for våre muligheter til å prioritere og utvikle arbeidslivet. Det politiske bidraget til vekst er derfor å legge til rette med forskning, utdanningstilbud på videregående og høyere nivå, læreplaner, næringsutvikling, interessante arbeidsplasser og rett dimensjonert infrastruktur. I tillegg til en balansert utvikling av ressursbaserte næringer må infrastruktur som vei, havner, jernbane og telekommunikasjon dimensjoneres til å møte den forventede volumøkningen innenfor de ulike næringene og den demografiske utviklingen. Dette beinger at vi utvikler forståelse for den gjensidige avhengigheten mellom kommuner/regioner og by og land.

I næringsssvake regioner og kommuner vil næringslivets muligheter til innovasjon og entreprenørskap bli redusert på grunn av Solbergregjeringens politikk. Dette vil bidra til større forskjeller mellom kommuner og regioner, og det vil på sikt medføre at balansen i arbeidslivet forrykkes ytterligere.

F-3051 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Landet trenger ny Industripolitikk

Landet trenger en ny industripolitikk med langsiktige og forutsigbare strategier for industriutvikling basert på en kobling av energiresurser, og våre andre naturressurser gass, mineraler, lang kystlinje, store havområder, stor ferskvannstilgang og store ledige landområder etc. Samt miljøteknologi i verdensklasse. Det er ikke mulig å nå nasjonale og internasjonale klimamål uten en slik industriell satsing.

Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms mener vi må skape ny industri i Norge basert på disse unike naturressursene. Derfor trenger vi en framtidsrettet industristrategi som også stimulerer til nye etableringer. Vi skal ennå i mange år leve av olje og gassindustrien men vi må løfte blikket inn i fremtiden hvor industriproduksjon fortsatt skal være en bærebjelke i vår økonomi og sysselsetting.

Vi må ha en aktiv statlig eierskapspolitikk for å lykkes og vi må se på mulighetene til å investere en større del av våre inntekter i landbasert industri. Investeringene kan fordeles på flere innsatsområder som infrastruktur, kompetanse, forskning og utvikling men også statlig eierskap i landbasert industri må vurderes.

Kompetansen og fagkunnskapen våre industriarbeidere har opparbeidet seg gjennom generasjoner med industriproduksjon må stå i sentrum for satsingen. Det er nettopp fagarbeideren og den tekniske kompetansen som skal bygge ny industri i Norge. Norge må satse videre på yrkesutdanning og lærlinger og det må bygges sterke utdanningsmiljøer der industribedriftene er etablert.

Fellesforbundet må arbeide for at det blir satset på industri og at dette vil skape sysselsetting og verdiskaping i hele landet, både i by og land. Det må legges til rette for, å utvikle og bygge framtidens industri i Norge.

Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms mener det er behov for en ny industrimelding. Den siste kom for 17 år siden.

F-3052 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Nordområdene – Nordområdepolitikken

Nordområdepolitikken skal legge til rette for langsiktig verdiskaping i hele nordområdet, samtidig som man sikrer miljøet. Dette innebærer at sikkerhet, miljøspørsmål, kunnskapsoppbygging, petroleumsvirksomhet, sjøtransport, fiskerier, oppdrett, reiseliv, landbruk og kulturlandskapet ses i sammenheng. Disse elementene bør inngå i en egen næringspolitisk handlingsplan for nordområdene. Nord Norge sett i relasjon til land som grenser til de arktiske områder.

F-3053 Avd. 91 - Fellesforbundet Jæren

Norsk industris fremtid

- Fellesforbundet må jobbe aktivt for å stanse utflagging og nedlegging av norske industriarbeidsplasser.
- Det må satses mer på forskning og utvikling

- Rammevilkårene for konkurranseutsatt industri må bedres, slik at en kan oppveie en del av ulempene med det høye kostnadsnivået i Norge.
- Ved utlysning av store kontrakter både innenfor oljesektoren og offentlig sektor må det legges vekt på det som kan favorisere norske leverandører.
- Staten må utøve et mer aktivt statlig eierskap.
- Det må stilles større krav til samfunnsansvar ovenfor næringslivet.

F-3054 Avd. 143 - Fellesforbundet Helgeland

Norge trenger ny landbasert industri og en ny industripolitikk

Fellesforbundet Helgeland mener at vi må skape ny landbasert Industri i Norge basert på våre unike naturressurser. Derfor må det på plass en fremtidsrettet industristrategi som stimulerer til nye etableringer. Vi har store naturgitte ressurser som kan skape ny sysselsetting i fastlands Norge. Unik tilgang på ren fornybar kraft og tilgang til mineraler i egne områder legger grunnlaget for en slik satsing. Vi skal enda i mange år leve av olje og gassindustrien men vi må løfte blikket inn i fremtiden hvor industriproduksjon fortsatt skal være en bærebjelke i vår økonomi og sysselsetting.

For å få til en ny satsing på landbasert industri trenger vi å øke innsatsen på flere områder.

Vi må bygge et virkemiddelapparat som kan møte behovene for kapital til investering i industriprosjekter og vi må sette krav til hvem som skal eie Industribedriftene. Det er avgjørende at eierskapet i dagens og morgendagens Industri har den kompetansen som skal til for at norsk industri skal være lønnsom og fremtidsrettet.

Teknologiutvikling og miljø

Det må satses på FOU for at landets industri skal være i fremste rekke på miljø. Norsk industri satser i dag stort på miljøtiltak i sin produksjon og det må vi fortsette med gjennom målrettet teknologiutvikling.

Fagarbeideren i sentrum

Kompetansen og fagkunnskapen våre industriarbeidere har opparbeidet seg gjennom generasjoner med industriproduksjon må stå i sentrum for satsingen. Det er nettopp fagarbeideren og den tekniske kompetansen som skal bygge ny landbasert Industri i Norge. Vi må satse videre på yrkesutdanning og lærlinger og vi må bygge sterke utdanningsmiljøer der industribedriftene er etablert.

Langsiktige og like konkurransevilkår

For å møte disse utfordringene må Norge utvikle bedre og mer langsiktige rammebetingelser for industri, og det må etableres en bred enighet i Norge om hvordan fordelingspolitikken og avgifts- og skatteregimet skal fungere. Norge kan ikke ha dårligere rammevilkår enn våre konkurrentland. Det må tas et oppgjør med særnorske avgifter som reduserer vår attraktivitet som lokalisering for ny industri. Disse særnorske rammebetingelsene hindrer effektivisering og ny utvikling, ikke minst innenfor miljøteknologi.

Fellesforbundet Helgeland mener at satsing på Industri vil skape sysselsetting og verdiskaping i hele landet, både by og land. Vi må legge til rette for fremtidens

Industri i Norge, vi må utvikle fremtidens industri i Norge og vi må bygge fremtidens industri i Norge.

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 53 (3), 91 og 143.

Forslagene er omfattende og omhandler en rekke næringspolitiske felt; vekst i nord, sikring av lokale ringvirkninger fra naturressursene, avhengigheten mellom by og land, regionale utviklingsmidler, behov for en fremtidsrettet industri-strategi/St.melding, aktiv statlig eierskapspolitikk og satsing på yrkesutdanning og lærlinger.

Representantskapets vurdering:

Forslagene retter seg i hovedsak mot generelle næringspolitiske tiltak. I sin vurdering viser representantskapet i utgangspunktet til avsnittene 77, 82 og 88 i forbundets prinsippprogram, hvor det i avsnitt 77 bl.a. heter at;

"Norsk næringsliv skal totalt sett ha like gode rammebetingelser som sine konkurrenter.(...)"

I avsnitt 82, pkt. 2, 4 og 5;

(2) "At norske råvarer i størst mulig grad skal videreføres av virksomheter i Norge."

(4) "At staten bidrar til å sikre langsiktig og aktivt norsk eierskap i strategisk viktige bedrifter."

(5) "At det legges til rette for satsing på forskning og utvikling for å fremme vekst i norsk industri og næringsliv."

Og i avsnitt 88, pkt. 5, hvor det heter;

"At natur- og energiresursene blir utnyttet som et fortrinn for norsk næringsliv."

Avd. 53 er opptatt av å legge til rette for næringsutvikling i nordområdene og at ringvirkningene av å ta i bruk de ulike naturressursene skal føre til en bærekraftig utvikling av lokalsamfunnet. Representantskapet slutter seg til dette og understreker behovet for at det legges til rette for næringsutvikling over hele landet. Representantskapet mener at det offentlige virkemiddelapparatet må understøtte en slik utvikling og at det legges til rette mht. nødvendig infrastruktur, utdanningstilbud mv for å realisere mulighetene som finnes. Det er de senere årene utarbeidet en rekke rapporter og analyser som synliggjør de ulike mulighetene for fremtidig næringsutvikling i nord. Representantskapet mener tiden er moden for å omsette disse rapportene til praksis.

Flere forslag omhandler at Norge trenger en ny industripolitikk/strategi og en næringspolitisk handlingsplan for nordområdene,. Representantskapet viser til at den rødgrønne regjeringen leverte en svært god næringsmelding sommeren 2013. Den ble trukket da H/Frp-regjeringen tok over og ble aldri behandlet av Stortinget. Representantskapet mener at i stedet for at forbundet skal arbeide for en ny næringsmelding fra dagens blå-blå-regjering, anbefales det heller at forbundet tar til orde for å oppgradere den forrige meldingen ved et eventuelt nytt stortingsflertall i 2017. Representantskapet viser også til at Arbeiderpartiet har nedsatt et industriutvalg som skal komme med forslag til partiets neste stortingsprogram. Forbundet er representert i utvalget og vil følge dette tett fremover. Representantskapet deler intensjonen i forslaget fra avd 143 når det

gjelder satsing på FoU, fagarbeiderens rolle, betydningen av konkurransedyktige rammvilkår og industriutvikling i hele landet.

Avd. 91 foreslår overordnede tiltakspunkter forbundet må jobbe med for å sikre norsk industri fremtid, bl.a. hindre nedleggelse, satse på forskning, bedre rammebetingelser, til retteleggelse for norske leverandører, et mer aktivt statlig eierskap og større krav til samfunnsansvar. Representantskapet deler intensjonen som ligger til grunn for tiltaksforslagene.

I-3055 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Forslagene fra avd. 53 og 143 om en ny industri- og næringsmelding og en egen handlingsplan for nordområdene tiltres ikke.

For den delen av forslagene fra avd. 53 og 143 som omhandler miljøteknologi vises det til I-4018. For den delen av forslagene som omhandler kompetanse og fagkunnskap vises det til I-4044 (hefte 8). For den delen av forslagene som omhandler eierskapspolitikk vises det til I-3018. For den delen av forslaget fra avd. 143 som omhandler rammebetingelser vises det til I-3003.

Intensjonen i de øvrige forslagene fra avd. 53 og 143 tiltres.

For den delen av forslaget fra avd. 91 som omhandler aktivt statlig eierskap vises det til I-3018. For den delen av forslaget som omhandler utlysning av store kontrakter innenfor oljesektoren og offentlig sektor vises det til I-3081 og I-3049.

Intensjonen i de øvrige forslagene fra avd. 91 tiltres.

3.2 Energipolitikk

3.2.1 Eierskap og offentlig kontroll med energiforsyning

F-3056 Avd. 50 - Fellesforbundet Vestfold Nord

Hjemfallsrett

Fellesforbundet skal jobbe for at hjemfallsretten blir opprettholdt.

Begrunnelse:

Samfunnet vårt er bygget på at vi alle skal nyte godt av Norges naturressurser. Hadde det vært i private hender, hadde vi ikke hatt mulighet til å bygge det samfunnet vi har i dag. Hjemfallsretten er truet når de blå-blå ønsker å selge unna statens eierskap i selskaper som staten har tjent gode penger på og som igjen har gått tilbake til alle i vårt samfunn.

F-3057 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Hjemfallsregelen til vannkraften må opprettholdes

Offentlig eierskap er viktig for å sikre norsk eierskap til naturressurser. Inntekter til fellesskapet og for å sikre at sentrale virksomheter beholder hovedkontor og arbeidsplasser i Norge.

Det må være et ufravikelig krav at vannkraftressursene styres av det offentlige, og sikre at disse ressursene blir utnyttet til å styrke fellesskapet i stedet for å utbyttet havner i private lommer. For at dette skal lykkes må ressursene forvaltes av det offentlige.

Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms mener at det må være et ufravikelig krav at hjemfallsregelen skal opprettholdes slik at den blir styrt av det offentlige, og derigjennom sikre at ressursene bidrar til å styrke fellesskapsløsningene.

F-3058 Avd. 143 - Fellesforbundet Helgeland
Hjemfall må opprettholdes

Offentlig eierskap er viktig for å sikre norsk eierskap til naturressurser. Inntekter til fellesskapet og for å sikre at sentrale virksomheter beholder hovedkontor og arbeidsplasser i Norge.

Det må være et ufravikelig krav at vannkraftressursene styres av det offentlige, og sikre at disse ressursene blir utnyttet til å styrke fellesskapet i stedet for å utbyttet havner i private lommer. For at dette skal lykkes må ressursene forvaltes av det offentlige.

Fellesforbundet Helgeland avd.143 mener at det må være et ufravikelig krav at hjemfallsregelen skal opprettholdes slik at den blir styrt av det offentlige, og derigjennom sikre at ressursene bidrar til å styrke fellesskapsløsningene.

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 50, 53 og 143.

Fellesforbundet skal jobbe for at hjemfallsretten blir opprettholdt, og at vannkraftressursene styres og forvaltes av det offentlige.

Representantskapets vurdering:

I Fellesforbundets prinsippprogram slås det fast at forbundet ønsker et sterkt offentlig eierskap over naturressurser og infrastruktur. Det er viktig med en sterk samfunnsmessig kontroll over energiressursene.

I dag eier det offentlige om lag 90 prosent av vannkraftressursene. Det må være et mål å opprettholde denne sterke offentlige eierandelen. Representantskapet er derfor enig i at kraftproduksjon/fallretter og linjenett i hovedsak bør være i offentlig eie.

Hjemfallsreglene gir staten den hele og fulle styringsretten over vannfallene, og sikrer at den samfunnsmessige avkastingen (grunnrenten) tilfaller det offentlige. Denne retten må bestå. Reglene er et virkemiddel for å bevare offentlig kontroll og eierskap over vannkraftressursene.

I 2008 ble det gjort endringer i industri-konsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven for å styrke og sikre det offentlige eierskapet til landets

vannkraftressurser. Formålet var å få vedtatt med permanent virkning de endringer som var nødvendige for å etterleve EFTA-domstolens avgjørelse i hjemfallssaken.

Regjeringen har varslet en stortingsmelding om energipolitikken i Norge, og forbundet må arbeide for at våre synspunkter blir vektlagt i behandlingen av i den kommende stortings-meldingen. Representantskapet legger til grunn at de sentrale spørsmålene som tas opp i forslagene under dette punktet blir fulgt opp i dette arbeidet.

I-3059 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Intensjonen i forslagene fra avd. 50, 53 og 143 tiltres og anses dekket i prinsippprogrammet avsnitt 78, og tas med i forbundets arbeid med stortingsmelding om energipolitikk m.m.

3.2.2 Tilgang på kraft

F-3060 Avd. 1 - Oslo-Akershus Klima

Fellesforbundet må arbeide for å videreutvikle norsk vannkraft til å bli en viktig bidragsyter i kraftforsyningen i samspill med annen fornybar energi som vindkraft og solenergi.

F-3061 Avd. 29 - Søre Sunnmøre

Kraftproduksjon – Overføringskapasitet.

Fellesforbundet skal arbeide for at det er nok elektrisk kraft og god nok overføringskapasitet av krafta, for både industri og privat forbruk i heile landet. Fellesforbundet må aktivt påverke regjeringa slik at det satsast på fornying av gamle kraftverk / linjer og at det byggas nye linjer. Slik situasjonen er for Møre & Romsdal no, med periodar med stort kraftunderskot og kraftprisar som ligg langt over landsgjennomsnittet, kan ikkje industrien eller privatkonsumentane i Møre & Romsdal leve med.

F-3062 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Norge trenger mer elektrisk energi

Med ny teknologi kan vi i dag utnytte allerede utbygde vassdrag på en bedre måte. Der dette berører vannfall som i ettertid er kommet inn i et vernet område, må opprusting gjøres på en slik måte at utvidelser ikke synes, men være en forskjønning i forhold til tidligere inngrep.

Begrunnelse:

Arbeidsplasser, velferd og miljø er saksområder som Fellesforbundet er sterkt opptatt av. I Norge har vi i generasjoner brukt våre naturressurser slik at vi har kunnet utvikle landet til å bli et av verdens beste land og bo i. Vår utvikling har ikke kommet av seg selv. Med sterk vilje til å komme videre, har vi tatt i bruk en del av våre vassdrag til kraftproduksjon.

Kraftsituasjonen i Norge generelt er presset, i deler av landet er situasjonen svært vanskelig. Det er vår plikt å finne gode tiltak. Opprustning av eksisterende vannkraftverk med siste nytt av teknologi på området, vil gi flere TVH av miljøvennlig fornybar energi uten synlig inngrep i naturen. Tiltak i allerede utbygde vassdrag i områder som i ettertid er blitt vernet. Er godt både for arbeidsplasser, vår velferd og for miljøet. Vannkraften er vår reneste kraftproduksjon og det vil derfor være lite klok politikk ikke å ta i bruk ny teknologi i kraftverk, selv om de måtte ligge i områder som i dag er vernet. Resultatet av å tenke nytt vil i mange tilfeller kunne gi vassdrag som i dag er tørrlagt, en middelvannstand som kan bringe tilbake bærekraftig liv i vassdraget.

F-3063 Avd. 57 - Nord-Rogaland

Energi og klima.

Norsk industri er i verdenstoppen sett ut fra et miljøsynspunkt. Med de globale miljøutfordringene vi står ovenfor må Norge som har den mest miljøvennlige industrien i verden likevel rustes for fremtidens klimamål.

Norsk industri må gis gode betingelser på energi/kraft slik at de kan være konkurransedyktige internasjonalt, og en oppgradering og utvidelse av eksisterende vannkraftverk vil være med på å gjøre dette mulig. Det vil være god klimapolitikk å bygge ut norske vasskraftressurser både for norsk industri og for klima.

Utbyggingen av kabler for ytterligere krafteksport må stoppes da dette vil øke strømprisen både for forbrukerne og for industrien. Ytterligere utbygging av sjøkabler vil utjevne kraftprisen mellom Norge og Europa. Dette vil frata vår industri et viktig konkurransefortrinn.

Fremtidens grønne arbeidsplasser må skapes i Norge med Norsk industri i spissen

F-3064 Avd. 143 - Fellesforbundet Helgeland

Nettleie til industrien

Nettleien i Norge er forventet å stige betraktelig, som følge av at Statnett har store utbyggingsplaner. Først og fremst er det store sjøkabler til Europa som er årsaken, disse vil bidra til økte kraftpriser og økt nettleie for alle norske forbruker.

Kraftforedlende industri har et rabattsystem på nettleie, dette systemet er nå foreslått endret, der høyt og stabilt forbruk premieres. De fleste aktører innenfor, industri, kraftbransjen og politiske partier er fornøyd. Men noen bedrifter faller utenfor i det nye systemet, for disse får dette urimelige og store konsekvenser. Dersom dette vedtas vil det bety en kraftig økning i nettleia og Fellesforbundet må jobbe intensivt for å få tilpassninger på plass.

Fellesforbundet Helgeland mener at:

- Leveringssikkerhet må ligge til grunn ved investeringer finansiert av nettleie
- Nye sjøkabler til Europa og offshoreinstallasjoner kan ikke bygges med begrunnelse i leveringssikkerhet.
- Nytt rabattregime på nettleie til kraftforedlende industri må omfatte alle de bedrifter som har dette i dag.

F-3065 Avd. 185 - Flyarbeidernes forening

Klima

Fellesforbundet må arbeide for å videreutvikle norsk vannkraft til å bli en viktig bidragsyter i kraftforsyningen i samspill med annen fornybar energi som vindkraft og solenergi.

F-3066 Avd. 576 - Fellesforbundet

Strømforsyningen i Norge

Vi opplever at strømforsyningen svikter for andre vinter på rad. Strømprisene er til tider de høyeste i Europa! Manglende utbygging av linjenettet gjennom mange år har ført til en uholdbar forsyningssituasjon i Midt – Norge og i Hordaland.

Norge eksporterer så mye kraft at vannmagasinene tømmes og vi får for lite strøm selv. Konsekvensen er import av dyrere kraft som kommer fra kull, olje, gass og – kjernekraft. Dette fører til en uforutsigbar situasjon for næringslivet og befolkningen.

Våre gassressurser utnyttes ikke i vesentlig grad til energiproduksjon, selv om det regnes som en miljøvennlig måte å produsere kraft på i Europa. Men det er OK å importere gasskraft som er produsert i Europa av norsk gass! Vi mister selvsagt verdiskapingen av denne energiproduksjonen ved å ikke produsere i Norge og må dekke energitapet ved overføring av gass fra Norge til Europa og tilbakeføring av strøm til Norge. En kan se for seg en mer lønnsom og ”kortreist” prosess med energiproduksjon basert på naturgass i Norge.

Det innføres maksimalpris på strøm til husholdningene for forbruk opp til det som er dagens gjennomsnitt på ca: 25 000 kwh pr. år. Forbruk over dette prises høyere. Vi etterlyser en helhetlig energipolitikk som har forsyningssikkerhet og stabil og lik strømpris i hele landet som mål. Det må settes en grense for hvor mye vannmagasinene blir tappet ned.

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 1, 29, 53, 57, 143, 185 og 576.

Det reises forslag om å utnytte allerede utbygde vassdrag på en bedre måte, innføre maksimalpris på strøm til husholdningene, utbygging av linjenettet, leveringssikkerhet, sjøkabler til Europa og offshoreinstallasjoner.

Det foreslås at nytt prisregime på nettleie til kraftforedlende industri må omfatte alle de bedrifter som har dette i dag.

Representantskapets vurdering:

Tilgang på kraft til stabile og forutsigbare priser er avgjørende for en videre industriell utvikling i Norge. Etter representantskapets oppfatning er det viktig at forbundet fortsatt er tydelig og synlig i spørsmålene om tilgang på elektrisitet, både til bedriftene og husholdningene. Sammen med en kraftig satsing på energieffektivisering er økt kraftproduksjon og et forsterket linjenett de viktigste tiltakene for å bedre tilgangen på kraft og sikre mer stabile priser. Norsk avhengighet av vannkraft gjør oss sårbare i år med lite nedbør.

El-sertifikatmarkedet som startet opp i 2012 vil gi en betydelig økt kraftproduksjon i løpet av de neste årene, og gi rom for teknologiutvikling i fornybar energinæringen. Ny produksjon og et mer energieffektivt forbruk vil gi

mer tilgang på kraft, grunnlag for konkurransedyktige kraftpriser og økt industriell verdiskaping. Disse mulighetene må utnyttes. Kraftprodusentene må stimuleres til å modernisere og kontinuerlig oppgradere eksisterende anlegg. Det bør gjøres endringer i lovverket for å pålegge kraftselskapene å investere i energieffektiv teknologi og slik ta i bruk best tilgjengelige teknologi. Distribusjonsnettet må utvikles slik at ny kraft kan fases inn og installasjon av nye strømmålere må gi mulighet for et to-pris system eller andre ordninger som stimulerer til energisparing. Representantskapet vil derfor ikke anbefale at staten skal fastsette en maksimalpris på strøm.

Nesten all norsk kraftproduksjon kommer fra vannkraft. Denne produksjonen vil svinge fra år til år, avhengig av temperatur og nedbørsmengde.

Norge er i dag en del av det nordeuropeiske kraftmarkedet, dette gir oss mulighet til å importere strøm i tørre år med dårlig magasinifylling, og gi andre land tilgang på strøm når vi har en overproduksjon. Representantskapet støtter derfor ikke forslaget om en generell begrensning av overføringskapasiteten mellom Norge og andre land.

Ved å skjerpe kravene til fyllingsnivå kan behovet for kortsiktige prisvariasjoner dempes. Et høyere fyllingsnivå vil imidlertid redusere den alminnelige tilgangen på kraft og bidra til en jevnt høyere kraftpris.

Representantskapet legger til grunn at spørsmål knyttet til kraftbalansen, strømprisene og regelverket for tapping av magasinene vil inngå som en del av dette arbeidet, og bli behandlet i den kommende energimeldingen.

I-3067 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Den delen av forslaget fra avd. 576 som omhandler maksimalpris på strøm tiltres ikke.

Den delen av forslaget fra avd. 57 og 143 som omhandler nye sjøkabler til Europa tiltres ikke.

For den delen av forslaget fra avd. 576 som omhandler gass og gasskraftverk vises til instilling I-3088.

Intensjonen i øvrige deler av forslagene fra avd. 57, 576 og 143, samt forslagene fra avd. 1, 29, 53 og 185 tiltres.

3.2.3 Næringspolitiske virkninger av olje- og gassvirksomhet

F-3068 Avd. 5 – Fellesforbundet Bærekraftig industri.

Petroleumsvirksomheten:

Petroleumsindustrien i Norge er viktig for å opprettholde velferdssamfunnet. Petroleumsvirksomheten utgjorde i 2014 ca.30 prosent av statens inntekter i statsbudsjettet. Leverandørindustrien er med sine ca. 70 000 ansatte Norges nest største næring etter Petroleumsindustrien. Verden trenger mer energi, petroleumsindustrien og norsk leverandørindustri er en del av klimaløsningen.

Norsk petroleumsindustri og leverandørindustrien er i verdenstoppen på teknologiutvikling. Den kunnskapen og kompetansen som finnes i næringen overføres i dag til teknologier i mange andre næringer, også innenfor fornybar energi. Uten den forskning og utvikling av nye typer produksjonsmetoder som oljeindustrien står for, blir det vanskelig å utvikle ny miljøvennlig og bærekraftig industri. Petroleumsindustrien og leverandørindustrien vil stå for et bredt og spennende tilbud av arbeidsplasser i flere generasjoner fremover. Over hele landet tilbys relevant utdanning, og rekruttering er fortsatt nødvendig.

Fellesforbundet skal:

- arbeide for å intensivere CO2 rensing og teknologiutvikling i Norge.
- arbeide for en trygg og miljøvennlig petroleumsvirksomhet.
- arbeide for at norske petroleumsressurser som kan utvinnes på en forsvarlig og bærekraftig måte blir utvunnet.
- være en pådriver for fortsatt rekruttering til det mangfold av arbeidsplasser som finnes innenfor industrien.

F-3069 Avd. 30 – Drammen og omegn

Fellesforbundet må arbeide aktivt for at Norge øker innsatsen på forskning og utvikling innenfor olje og gass.

Begrunnelse:

Det er viktig for industrien og olje og gass sektoren at F og U midlene er forutsigbare og er på et nivå som står i forhold til denne næringen. Norge er verdens ledende. Vi skal fortsette å utvikle gode løsninger. Dette for å ta ut mer olje og gass fra eksisterende felt å øke sikkerheten for miljøet.

F-3070 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Norsk Petroleum og velferd

For å holde oppe kvaliteten på det norske velferdssamfunnet de neste ti årene må det skaffes tilstrekkelig med offentlige inntekter til fellesgodene. Olje og gassproduksjonen er den vesentligste skattekilde i dag og kan være det framover dersom vi tar ansvar nå. Det må derfor satses aktivt for å forbedre utvinningen på sokkelen samtidig som nye attraktive områder åpnes for letevirksomhet.

Begrunnelse:

Kraftig fall i petroleumsproduksjonen de neste årene vil gi seg utslag i fallende offentlige inntekter, samtidig vil mange arbeidsplasser bli truet og høyteknologisk kompetanse redusert. Norsk sokkel har fortsatt et stort potensial for å finne å utvikle nye felt. Her er Lofoten- Vesterålen og Barentshavet sentrale områder.

Norsk petroleumsvirksomhet representerer det beste i verden når det gjelder forebygging av skade på helse og miljø. Samtidig vil verden etterspørre mer petroleumsprodukter. Norsk produksjon vil derfor være et bidrag til en best mulig miljøvennlig produksjon av olje og gass.

F-3071 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Petroleumsnæringen må gi større ringvirkninger

Havområdene utenfor Nordland og Troms er rike på petroleumsressurser.

Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør – Troms mener at utvinning av olje og

gass i våre havområder må medføre sterke lokale ringvirkninger og ilandføring i Nordland. Med ringvirkninger menes arbeidsplasser, tilknyttet industrivirksomhet, etablering av sevicenæringer samt teknologioverføring til andre bransjer.

Mer utvinning skal gi større ringvirkninger. Regjeringen har skuffet både befolkning og næringsliv i Nord-Norge ved å legge konsekvensutredning av Nordland 6, Nordland 7 og Troms 2 på is. Dette medfører blant annet at kapasiteten i Sandnessjøen ikke blir utnyttet for fullt, og at arbeidstakerne permitteres. Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms mener tiden er inne for å iverksette en konsekvensutredning av havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja, med sikte på petroleumsvirksomhet.

F-3072 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Konsekvensutredning av områdene utenfor Nordland og Troms

Arbeiderpartiets landsmøte har gått inn for at det gjennomføres en konsekvensutredning og at en eventuell åpning kan behandles politisk etter vakget i 2017. En god politisk styrt forvaltning av olje- og gassnæringen i Norge har gitt oss muligheter som land. Petroleumsnæringen gir oss et overskudd vi kan bruke til å sikre kommende generasjoners velferd, og til å sikre at felles oppgaver løses av fellesskapet.

Ny aktivitet på sokkelen utenfor Nord-Norge vil videreutvikle norsk petroleumsindustri og gi muligheter for betydelige etableringer og vekst i regionen. Erfaringene fra Hammerfestområdet og Helgeland viser at nye arbeidsplasser følger med aktivitet utenfor landsdelen. Etablering av infrastruktur som bidrar til samfunnsbyggingen og videreutvikling av levedyktige samfunn er viktige gevinster ved en eventuell virksomhet.

Petroleumsvirksomheten har hele tiden flyttet seg nordover. Det er i dag betydelig virksomhet i Barentshavet. Dette er mulig blant annet på grunn av en rivende utvikling av ny kunnskap og ny teknologi. Etter hvert som næringen utvikles inn i nye områder, må virksomheter i disse områdene få anledning til å kvalifisere seg som leverandører. Like mye som direkte arbeidsplasser og finansielle inntekter, handler ringvirkninger om hvordan vi setter en region i stand til å skape og nyttiggjøre seg ringvirkninger når industrien kommer. Dette må oljeselskapene bidra til.

Fellesforbundet Nordre Nordland og Sør-Troms har klare forventninger om at denne skrittvis utbyggingen fortsetter og at utviklingen ikke stopper opp. Konsekvensutredningen av Nordland 6,7 og Troms 2 må derfor settes i gang, slik at den kan komme til politisk behandling etter Stortingsvalget i 2017. Først da kan man ta stilling til om saksistens med andre næringer er mulig, om det er forsvarlig risiko ved en eventuell virksomhet og om ringvirkningene er store nok for regionen.

F-3073 Avd. 57 - Nord-Rogaland

Uttalelse om industripolitikk.

Petroleumsnæringa sysselsetter direkte og indirekte over 250000 arbeidstakere pr. i dag. Næringa står for om lag 1/3 av statens inntekter. Det vil si at en krise i petroleumsnæringen er en krise for hele den norske økonomien. Vår fremtidige

velferd trues dersom disse inntektene reduseres. Videre får redusert aktivitet i næringa store ringvirkninger for det øvrige næringsliv. På Vestlandet merker man allerede nå nedgang i bl.a. hotellbransjen, med oppsigelser som følge. I tillegg rammer dette også handelsnæringen, da oljeindustrien kjøper betydelige mengder varer og tjenester lokalt.

Fellesforbundet er bekymret over den pågående krisa i industrien. Som følge av redusert aktivitet på sokkelen opplever leverandørindustrien ordretørke og svært usikre fremtidsutsikter. Operatørselskapene på norsk sokkel, med Statoil i spissen, har strammet kraftig inn på investeringene fremover. Vi har allerede sett store nedbemanninger innenfor operatørselskapene, verftene og oljeserviceselskapene. Situasjonen i næringen nå preges av det vi alltid har advart mot, nemlig ustabilitet. Vi trenger jevn aktivitet på norsk sokkel for å videreutvikle vår verdensledende offshorekompetanse, og ikke den av og på politikken som har preget norsk sokkel.

Fellesforbundet er bekymret over regjeringens manglende vilje til å iverksette nødvendige tiltak for å motvirke situasjonen. Muligheten til å permittere er et konkurransefortrinn for Norsk næringsliv. Det gir bedriftene mulighet til å redusere sine kostnader og beholde sin kompetanse gjennom en lavkonjunktur. I tillegg er et godt permitteringsregelverk også en trygghet for arbeidstakerne, som da kan unngå oppsigelser. Vi krever derfor en betydelig styrking av dagens regelverk.

Vi ser at dette rammer de unge i arbeidslivet hardt. Unge fagarbeidere har ofte kort ansiennitet og vil være blant de første som må gå i nedbemanning. Disse arbeidstakerne er industriens fremtid, og vi vil trenge den kompetanse som nå står i fare for å forsvinne. Bedriftene er lite villige til å ta inn nye lærlinger i en så usikker periode.

Kunnskapen og kompetansen vi har i petroleumssektoren er også den viktigste bestanddelen i en framtidig grønn industrisatsing. Nedbemanning, færre lærlinger og tap av kompetanse vil hindre vår mulighet til å skape framtidens grønne industriarbeidsplasser.

Fellesforbundet krever at regjeringen kommer med tiltakspakker for å snu utviklingen. Eksempelvis midler til kompetanseheving og innovasjon, med sikte på å gjøre industrien enda mer miljøvennlig. Staten må som største eier i Statoil, begrense uttak av utbytte og påvirke selskapet til å investere i nødvendig vedlikehold på sine anlegg. Regjeringen har til nå lukket øynene for situasjonen i oljeindustrien, og forholdt seg passiv i forhold til tiltak. Dette er urovekkende. Her trengs en aktivt statlig eierskap og en effektiv motkonjunkturpolitikk. Fellesforbundet vil jobbe for:

- Permitteringsreglene må tilpasses den alvorlige situasjonen i industrien. Vi krever at bedriftens lønnspliktdager reduseres til 5, og at antall uker man kan være permittert økes til 52. Arbeidstaker skal heller ikke bli skadelidende ved permittering, og karensdagene kreves derfor fjernet.
- Aktivt statlig eierskap. Statoils mandat kan ikke bare være å ta ut mest mulig utbytte, men bidra til verdiskaping som kommer hele samfunnet til gode. Myndighetene må påse at planlagt vedlikehold gjennomføres, slik at etterslepet

som finnes hentes inn. Det vil være god økonomi å gjøre dette nå, da det vil være kapasitet i næringen. Det store etterslepet på vedlikehold utgjør også en sikkerhetsrisiko.

- Arbeidsmiljøloven må styrkes! Økt bruk av midlertidige ansettelser vil være negativt for kompetanseutvikling, innovasjon og produktivitet.
- Regjeringen må sørge for økt tilgang på areal til leting etter nye felt, slik at produksjonen kan opprettholdes i fremtiden. Langsiktighet og forutsigbarhet er vesentlig for en god utnyttelse av petroleumsressursene.
- Det må legges til rette for at nye installasjoner bygges i Norge. Kriterier som kvalitet, leveringsdyktighet og sluttpris må vektlegges i prosjektene. Alt for mange prosjekter har gått til utlandet pga pris. Det har vist seg at et ensidig prisfokus har medført enorme forsinkelser og overskridelser. Regningen for operatørenes feilvurderinger betales i stor grad av det norske folk gjennom avskrivningsreglene.
- Å være en pådriver for god rekruttering til de mange forskjellige fagene som det er behov for i framtida.

F-3074 Avd. 89 - Salten Fagforening

Konsekvensutredning av havområdene Nordland VI, Nordland VII og Troms II. Fellesforbundet må kreve at det igangsettes helhetlig konsekvensutredning av Nordland VI, VII og Troms II. Dette for å belyse mulighetene for petroleumsvirksomhet i disse havområdene. Olje og gassnæringen er den største økonomiske grunnmuren i velferdsstaten. Det er derfor viktig at næringen får tilgang på nye leteområder og nye funn.

Det forventes at næringen ved en åpning for letevirksomhet legger til rette for sameksistens med andre næringsaktører, og arbeider for å gi størst mulig ringvirkninger for det lokale næringslivet i den nordlige landsdelen. Ilandføring vil være viktig for etablering av ny industri.

F-3075 Avd. 95 – Kongsberg

Fellesforbundet må arbeide aktivt for at Norge øker innsatsen på forskning og utvikling innenfor olje og gass.

Begrunnelse:

Det er viktig for industrien og olje og gass sektoren at F og U midlene er forutsigbare og er på et nivå som står i forhold til denne næringen. Norge er verdens ledende. Vi skal fortsette å utvikle gode løsninger. Dette for å ta ut mer olje og gass fra eksisterende felt å øke sikkerheten for miljøet.

F-3076 Avd. 108 - Innherred Fagforening

Industripolitikk

Vi har en velferdsstat med gode sosiale vilkår, og det sies vi har for høye lønninger. Har vi det?

Vi i leverandørindustrien sliter med å få kontrakter fra den norske sokkelen til våre verft. Mange verft har blitt lagt ned og det har blitt redusert arbeidstakere ved de gjenlevende verftene. Vi får høre at vi blir for «dyre» er vi det?

Vi ønsker fokus på total summen ferdig levert sokkelen, summen under streken. Vi ser i dag at prosjekt som Goliat er snart 2 år etter plan, og ikke ferdig ennå. Samt Martin Linge prosjektet er forsinket. Hva koster dette den norske stat?

Vi er kjent for å levere ferdig produkt til rett tid, pris og kvalitet. Og blir ekstra kostnadene med å sende ekstra mange folk på «site» for å følge opp prosjektene, medregnet i total prisen. Tapt inntekt p.g.a av at prosjektene ikke starter sin produksjon.

Og ikke minst den tapte inntekten til statskassen, som vi bygger den gode sosiale plattformen vår på. Til slutt er lønna til den vanlige arbeider for høy når vi ser på hvilke kvalitet vi leverer. Og ikke for å glemme at, minst 60 % av lønna går tilbake til statskassen som ca. 35 % skatt og 25 % mva.

- Fellesforbundet må sette ned et ekspertutvalg som synliggjøre kostnadene ved bort setting av arbeid på norsk sokkel til lavkostland. At det ikke isolert sett blir bare vurdert anbudsprisen.
- Det må også gjøres et arbeid for å synliggjøre konsekvensene i forhold til tap av skatteinntekter for våre velferdsordninger.
- Fellesforbundet må se på dette i et miljøperspektiv der norske leverandører bygger ut norsk sokkel med fornybar energi, i motsetning til Kina som bygger ut all med forurensende kullkraft.
- Etske siden ved bort setting til land som har lønns og arbeidsvilkår som vi selv ikke villet akseptert.

F-3077 Avd. 118 - Fellesforbundet Sunnhordland
Norsk oljepolitikk.

Norge treng sterke offshoreverft.

Etter 50 år med aktivitet på norsk sokkel har Norge bygd opp ei komplett, verdslende verdikjede innan olje&gass industrien med enorme ringverknader for økonomi, kompetanse, sysselsetjing og velferd. Framleis er dette av dei næringar med lengst horisont for nasjonen. Verda treng framleis olje og gass som ein sentral del av energimiksen i mange tiår framover, og i sitt siste World Energy Outlook slår det Internasjonale Energibyrået (IEA) fast at verdas etterspurnad etter olje & gass i 2040 vil vera 95% av dagens, sjølv i eit to-graders scenario. Norsk oljeretta verftsindustri er ein viktig brikke i dette. Verfta genererer store ringverknader, og organisasjonen Norsk Industri peikar mellom anna på at:

- Sysselsetjing og verdiskaping i hovudkontraktørane (Kværner/Aibel) sitt eige arbeidsomfang i Norge gir erfarings messig 4-5 gonger ringverknadseffekt i regionen rundt verftet.
- For produktleverandørar inn til hovudkontraktør i Norge er ringverknadseffekten 3-4 gonger i sysselsetjing/verdiskaping i tillegg til eigeneffekten hjå produktleverandør.
- Når bygging skjer i Norge aukar det kunnskapen og kompetansen om installasjonen hos dei leverandørmiljøa som skal drifta og vedlikehalda installasjonen i mange 10-år framover.
- Verfta er våre viktigaste «læringlefabrikkar» for framtidige fagfolk i både leverandørindustri og oljeselskap.

Rapporten «Norsk verdiskaping i utbygging av petroleumsfelt» av april 2015 utført av Agenda kaupang for OED, LO, NI og NOG viser at den totale norske verdiskapinga i prosjekta er 15-20% høgare når understell og plattformdekk blir bygd i Norge kontra levert frå utlandet. Konkraft rapporten i nov 2013 viste kor viktige offshoreverfta er for den samla norske oljeklynga og understreka det felles ansvar for å vidareføra denne aktiviteten.

På tross av alt dette blir døma stadig fleire på at oljeselskapa med Statoil i spiss tildelar kontraktar til utanlandske dumpingtilbod basert på urealistisk prising og avvik frå standardkontrakt mellom leverandørindustri og oljeselskapa.

I lys av dette må Fellesforbundet sørgja for at det blir reell oppfølging av tilrådingane i Konkraft rapporten og at det blir utarbeida ein uhilda rapport om konsekvensar for industri og samfunn av alle forseinkingar og kostnadsoverskridingar i disse utanlandske leveransane. Slik kan framtidige kontraktstildelingar skje på bakgrunn av betre og meir balanserte kontrakts format, realistiske evalueringskriteria og i lys av det samfunnsansvaret oljeselskapa har som aktørar på norsk kontinentalsokkel.

F-3078 Avd. 143 - Fellesforbundet Helgeland

Konsekvensutredning av områdene utenfor Nordland og Troms

Arbeiderpartiets landsmøte har gått inn for at det gjennomføres en konsekvensutredning og at en eventuell åpning kan behandles politisk etter valget i 2017. En god politisk styrt forvaltning av olje- og gassnæringen i Norge har gitt oss muligheter som land. Petroleumsnæringen gir oss et overskudd vi kan bruke til å sikre kommende generasjoners velferd, og til å sikre at felles oppgaver løses av fellesskapet.

Ny aktivitet på sokkelen utenfor Nord-Norge vil videreutvikle norsk petroleumsindustri og gi muligheter for betydelige etableringer og vekst i regionen. Erfaringene fra Hammerfestområdet og Helgeland viser at nye arbeidsplasser følger med aktivitet utenfor landsdelen. Etablering av infrastruktur som bidrar til samfunnsbyggingen og videreutvikling av levedyktige samfunn er viktige gevinster ved en eventuell virksomhet.

Petroleumsvirksomheten har hele tiden flyttet seg nordover. Det er i dag betydelig virksomhet i Barentshavet. Dette er mulig blant annet på grunn av en rivende utvikling av ny kunnskap og ny teknologi. Etter hvert som næringen utvikles inn i nye områder, må virksomheter i disse områdene få anledning til å kvalifisere seg som leverandører. Like mye som direkte arbeidsplasser og finansielle inntekter, handler ringvirkninger om hvordan vi setter en region i stand til å skape og nyttiggjøre seg ringvirkninger når industrien kommer. Dette må oljeselskapene bidra til.

Fellesforbundet Helgeland avd.143 har klare forventninger om at denne skrittvisе utbyggingen fortsetter og at utviklingen ikke stopper opp. Konsekvensutredningen an Nordland 6,7 og Troms 2 må derfor settes i gang, slik at den kan komme til politisk behandling etter Stortingsvalget i 2017. Først da kan man ta stilling til om sameksistens med andre næringer er mulig, om det er forsvarlig risiko ved en eventuell virksomhet og om ringvirkningene er store nok for regionen.

F-3079 Avd. 143 - Fellesforbundet Helgeland
Norsk petroleum og velferd

For å holde oppe kvaliteten på det norske velferdssamfunnet de neste ti årene må det skaffes tilstrekkelig med offentlige inntekter til fellesgodene. Olje og gassproduksjonen er den vesentligste skattekilde i dag og kan være det framover dersom vi tar ansvar nå. Det må derfor satses aktivt for å forbedre utvinningen på sokkelen samtidig som nye attraktive områder åpnes for letevirksomhet.

Begrunnelse:

Kraftig fall i petroleumproduksjonen de neste årene vil gi seg utslag i fallende offentlige inntekter, samtidig vil mange arbeidsplasser bli truet og høyteknologisk kompetanse redusert. Norsk sokkel har fortsatt et stort potensial for å finne å utvikle nye felt. Her er Lofoten- Vesterålen og Barentshavet sentrale områder. Norsk petroleumsvirksomhet representerer det beste i verden når det gjelder forebygging av skade på helse og miljø. Samtidig vil verden etterspørre mer petroleumprodukter. Norsk produksjon vil derfor være et bidrag til en best mulig miljøvennlig produksjon av olje og gass.

F-3080 Avd. 250 - Fellesforbundet

Tema: Miljø

Fellesforbundet sier nei til oljeboring i Lofoten, Vesterålen og Senja

Begrunnelse:

Vi ser fremdeles ingen tegn til at Fellesforbundet er i førersetet når det gjelder å fremsnakke innovativ, grønn industri på vegne av sine medlemmer på arenaer der dette har betydning. Landsmøtet i 2011 hadde til behandling spørsmålet om det skal åpnes for oljeboring i nord. Resultatet var følgende i prinsipp-programmet: «Landsmøtet konstaterer at den helhetlige forvaltningsplanen som ble lagt fram våren 2011 ikke åpnet for konsekvensutredning av Nordland VII og Troms II i denne stortingsperioden.

Det er igangsatt kunnskapsinnhenting som vil legge til rette for en raskere og enklere gjennomføring av konsekvensutredninger av disse områdene i løpet av høsten 2013. Landsmøtet mener at Nordland VI åpnes for letevirksomhet høsten 2013 og at det foreligger en konsekvensutredning for petroleumaktivitet i Nordland VII og Troms II i løpet av 2014. Landsmøtet legger vekt på at letevirksomheten og eventuell utvinningen fra funn må baseres på teknologi som ivaretar tungtveiende hensyn til miljø, sikkerhet og sameksistens med fiskeri- og reiselivsnæringen.»

Fellesforbundet må nå evne å tenke helt nytt og spille på lag med den «nye» industrien. Arbeidsplasser som «tapes» i olje- og gass oppstår i grønt.

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 5, 30, 53 (3), 57, 89, 95, 108, 118, 143 (2) og 250.

Det reises forslag om at nye attraktive områder på norsk sokkel må åpnes for letevirksomhet. Det stilles krav om nasjonale og lokale ringvirkninger av olje- og gassvirksomheten og oppfølging av tilrådingene i Konkraft-rapporten. Det reises

forslag som dreier seg om konsekvensutredning av letevirksomhet i områdene utenfor Nordland og Troms. Videre er det forslag om jevn aktivitet på norsk sokkel, sikring av fagarbeiderkompetansen i leverandørindustrien gjennom styrking av permitteringsregelverket og tiltakspakker, synliggjøring av kostnaden ved bortsetting av arbeid til lavkostland, styrking av arbeidsmiljøloven og mer satsing på forskning og utvikling. Det reises forslag om å arbeide for en trygg og miljøvennlig petroleumsvirksomhet og at forbundet skal være en pådriver for fortsatt rekruttering til det mangfold av arbeidsplasser som finnes innenfor industrien.

Representantskapets vurdering:

Norge har bygd opp en næringsklynge i verdensklasse rundt olje- og gassutvinningen. Næringsaktiviteten omfatter hele verdikjeden fra utdanning, forskning og utvikling, engineering og leverandørindustri til oljeselskaper og myndighetsforvaltning. I dag utvikler store deler av norsk næringsvirksomhet seg i et samspill med olje- og gassnæringa, og svært mange arbeidsplasser er derfor direkte avhengig av denne virksomheten. Næringen skaper også ringvirkninger for andre næringer, som f.eks. hotell- og restaurantbransjen. Representantskapet deler den optimismen som flere av forslagene tar utgangspunkt i, og mener det er viktig å tilrettelegge for en sterk og god utvikling av leverandørindustrien med basis i olje- og gassvirksomheten.

I nord er det etter hvert også under utvikling et næringsliv knyttet til olje og gass. Snøhvit har produsert en rekke år allerede og nå er det første oljefeltet Goliat rett ved å gå i produksjon. Selv om oljeselskapene på nåværende tidspunkt er tilbakeholdne med investeringer og oljeprisen er halvert siden sommeren 2014, mener representantskapet at næringsutviklingen knyttet til olje og gassnæringen i nord vil bli sterkere i årene som kommer. Representantskapet er enig i at virksomheten offshore skal gi ringvirkninger på land, komme næringslivet i Nord-Norge til gode og slik bidra til økt sysselsetting verdiskaping nasjonalt og regionalt. Hovedmålsettingen med den helhetlige forvaltningsplanen for utvinning av ressurser i Barentshavet og Norskehavet er å etablere rammebetingelser som gjør det mulig å balansere næringsinteresser knyttet til fiskeri, havbruk og petroleumsvirksomhet innenfor rammen av en bærekraftig utvikling. Dette er en målsetting representantskapet støtter.

Representantskapet beklager at H/Frp-regjeringen ikke har igangsatt konsekvensutredning av Nordland VII og Troms II. Fellesforbundet vil arbeide for at Nordland VI åpnes for letevirksomhet og at det så snart som mulig igangsettes en konsekvensutredning av petroleumsaktivitet i Nordland VII og Troms II. Representantskapet legger vekt på at letevirksomhet og eventuell utvinning fra funn må baseres på norsk verdensledende teknologi som ivaretar tungtveiende hensyn til miljø, sikkerhet og sameksistens med fiskeri- og reiselivsnæringen.

Fra å være helt avhengig av utlandet for å bygge ut de første feltene på norsk sokkel, dekkes i dag over 60% av investeringene gjennom norske leveranser. Dette er resultat av politiske valg og politisk vilje. Den samlede omsetningen av varer og tjenester til det internasjonale markedet har økt kraftig. Vi har lært hjemme – og blitt de beste ute.

Industrien møter nå krav om nasjonale leveranser fra andre olje- og gass regioner – som har lært av Norge. For land under utvikling må vi langt på vei akseptere slike krav. Norsk leverandørindustri må etablere seg i disse landene, og bidra med kompetanseoverføring. Gjør vi dette på en fornuftig måte vil det bidra til å styrke norsk leverandørindustri og til å utvikle norske arbeidsplasser. Allerede i dag produserer norsk leverandørindustri mye ute. Internasjonale konkurranseregler gir store eksportmuligheter for norsk leverandørindustri, men begrenser våre muligheter til en nasjonal utbyggingsstrategi. Internasjonale regler er imidlertid ikke til hinder for at kvalitet velges framfor pris. Aktiviteten på norsk sokkel skal bygges på de beste sikkerhets- og miljøstandardene som er tilgjengelig. Dette forutsetter høye kvalitetskrav ved valg av utbyggingsløsninger. Representantskapet støtter forslagene om at myndighetene skal legge strenge retningslinjer til grunn for selskapenes kvalitetskrav ved valg av utbyggere og leverandører.

Representantskapet deler bekymringen i flere av forslagene for den situasjonen leverandørindustrien til olje og gass er i ved at først alle store nybygg gikk til Asia i 2012-13, at oljeselskapene deretter reduserte sine investeringer i vedlikehold og modifikasjon, og at det på toppen av dette at oljeprisen er halvert. I følge tall som har versert i media er 15000 arbeidsplasser borte i petroleumsklyngen. Representantskapet mener det er viktig med en jevn og høy aktivitet på norsk sokkel. Representantskapet mener at den verdensledende kompetansen vi har i tilknytning til offshorenæringene er den viktigste bestanddelen for å kunne lykkes med å skape fremtidas grønne industriarbeidsplasser. Den kompetansen blir sterkere jo mer vi bruker av den og er ikke noe man kan slå av eller på. Representantskapet mener at regjeringen nå må se på mulige tiltakspakker for å snu utviklingen. Tiltakene kan være knyttet til kompetanseheving, permitteringsregelverk, forsering av nødvendig vedlikehold, fokus på kvalitet, leveringsdyktighet og fokus på total kostnad i byggeprosjekter mv. Kostnadskutt og produktivitetsforbedringer nås ikke ved å frata norsk leverandørindustri oppgaver og kompetanse. Det største potensialet for kostnadskutt finnes i standardisering og i forenkling av krav, prosedyrer og dokumentasjon. Kostnadskutt oppnås best gjennom samarbeid mellom oljeselskap og leverandører og gjennom konkrete prosjekt i norske bedrifter.

Representantskapet mener det er et problem at norske leverandører taper kontraktene på pris, mens de endelige prosjektkostnadene i realiteten viser seg å bli mye høyere enn den opprinnelige prismessige differansen i tilbudene. I en slik situasjon taper Norge dobbelt opp gjennom tapte arbeidsoppdrag og arbeidsplasser og dernest tapte skatteinntekter. Forbundet deltok aktivt i utarbeidelsen av Konkraft-rapporten om norske offshoreverfts konkurranseevne sammen med representanter fra oljeselskap, leverandører og rederier. Rapporten var omforent om viktigheten av kompetansen i hele verdikjeden offshore. Olje- og energidepartementet kom med en rapport om "Norsk verdiskaping i utbygging av petroleumsfelt" i april 2015. Den rapporten viser at bygging i Norge gir om lag 20 prosent større verdiskaping enn bygging utenlands. Disse og flere andre rapporter viser etter representantskapets oppfatning at det har økonomiske, miljømessige og etiske kostnader ved bortsetting av oppdrag.

Prognosene viser at vi vil ha en stabilt høy investeringsaktivitet fremover mot 2020, men med et betydelig fall nå. Representantskapet vil peke på at særlig Statoil har et stort ansvar for å jevne ut aktiviteten, men regjeringen har også et ansvar her. Representantskapet viser til at i forbindelse med fusjonen mellom Statoil og Hydro i 2007 understrekte et samlet Storting at det sammenslåtte selskapet måtte forventes å bidra til å opprettholde et mangfold blant leverandørene og dermed sikre gode teknologiske og effektive løsninger også i fremtiden. Stortinget ba derfor regjeringen følge utviklingen for leverandørindustrien tett. Forbundet har ved flere anledninger tatt behovet for en slik utredning opp med myndighetene. På bakgrunn av den situasjonen vi står oppe i nå bør regjeringen iverksette en gjennomgang av situasjonen for leverandørindustrien. En slik utredning må også vurdere konsekvensene for industrien og samfunnet av alle forsinkelsene og kostnadsoverskridelsene ved de utenlandske leveransene.

I-3081 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Intensjonen i forslagene fra avd. 5, 30, 53, 89, 95, 108, 118, 143 tiltres.

For den delen av forslaget fra avd. 57 som omhandler arbeidsmiljøloven vises det til I-5203 (hefte 9). For den delen som omhandler permitteringsregulverket vises det til I-5357 (hefte 9). For den delen som omhandler aktivt statlig eierskap vises det til I-3018. Intensjonen i de øvrige delene av forslaget tiltres.

For de forslagene som omhandler CCS vises til I-4018 (hefte 8).

Forslaget fra avd. 250 tiltres ikke.

3.2.4 Innenlandsk bruk av gass

F-3082 Avd. 7 - Vestfold

Utbygging av gasskraftverk.

Fellesforbundet fortsetter å jobbe aktivt for å påvirke myndighetene til å gjøre grep for ytterligere utbygging av gasskraft i Norge. Det forutsettes at dette kan skje mest mulig miljøvennlig.

Begrunnelse:

Avdelingen mener det er viktig at forholdene legges til rette for at Norsk Industri kan sitte i førersetet for å utvikle denne type industri.

Det er av avgjørende betydning at det satses på teknologi og utvikling i denne type produksjon, slik at videreforedling av olje/gass som blir tatt opp på den norske sokkel blir så miljøvennlig som mulig.

F-3083 Avd. 29 - Søre Sunnmøre

Bruk av gass i industrien.

Fellesforbundet skal arbeide for at vi i langt større grad skal ta gassen i bruk i Norge, også til kraftproduksjon. Dette betyr at utbygging av infrastruktur for transport av gass må verte eit satsingsområde.

F-3084 Avd. 30 – Drammen og omegn
Utbygging av gasskraftverk.

Fellesforbundet fortsetter å jobbe aktivt for å påvirke myndighetene til å gjøre grep for ytterligere utbygging av gasskraft i Norge. Det forutsettes at dette kan skje mest mulig miljøvennlig.

Begrunnelse:

Avdelingen mener det er viktig at forholdene legges til rette for at Norsk Industri kan ligge i førersetet for å utvikle denne type industri. For at denne type industri kan få utviklingsmuligheter og skape arbeidsplasser er det av avgjørende betydning at det satses på teknologi og utvikling som gjør denne type produksjon og videreforedling av den olje/gass som blir tatt opp på den norske sokkel blir så miljøvennlig som mulig.

F-3085 Avd. 34 - Søndre Vestfold Fagforening
Utbygging av gasskraftverk

Fellesforbundet fortsetter å jobbe aktivt for å påvirke myndighetene til å gjøre grep for ytterligere utbygging av gasskraft i Norge. Det forutsettes at dette kan skje mest mulig miljøvennlig.

Begrunnelse:

Avdelingen mener det er viktig at forholdene legges til rett for at Norsk industri kan sitte i førersetet for å utvikle denne typeindustri. Det er av avgjørende betydning at det satses på teknologi og utvikling i denne type produksjon, slik at videreforedling av olje/gass som blir tatt opp på den norske sokkel blir så miljøvennlig som mulig

F-3086 Avd. 89 - Salten Fagforening

Fellesforbundet må jobbe aktivt for at det skal satses på å bygge ut flere gasskraftverk i Norge. Vi har rik tilgang på gass og det er bedre at vi bruker denne til å produsere energi selv enn at vi skal kjøpe energi fra utlandet som er produsert av gass og kullkraft. Både industrien og private er avhengige av en forutsigbar og rimelig forsyning av strøm.

Fellesforbundet må også jobbe aktivt for en strengere statlig regulering av strømmarkedet. Det kan ikke være slik at produsenter og leverandører kan selge strøm billig til utlandet med det resultat at hjemmemarkedet fordyres. Både private og bedrifter må sikres en forutsigbar og fornuftig strømpris.

F-3087 Avd. 95 – Kongsberg
Utbygging av gasskraftverk.

Fellesforbundet fortsetter å jobbe aktivt for å påvirke myndighetene til å gjøre grep for ytterligere utbygging av gasskraft i Norge. Det forutsettes at dette kan skje mest mulig miljøvennlig.

Begrunnelse:

Avdelingen mener det er viktig at forholdene legges til rette for at Norsk Industri kan ligge i førersetet for å utvikle denne type industri. For at denne type industri

kan få utviklingsmuligheter og skape arbeidsplasser er det av avgjørende betydning at det satses på teknologi og utvikling som gjør denne type produksjon og videreforedling av den olje/gass som blir tatt opp på den norske sokkel blir så miljøvennlig som mulig.

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 7, 29, 30, 34, 89 og 95.

Forslagene tar til ordet for økt bruk av gass i Norge, både til industriformål og ved utbygging av nye gasskraftverk. Det kreves også en sterkere regulering av strømmarkedet.

Representantskapets vurdering:

Representantskapet viser til LOs handlingsprogram for perioden 2013-17, hvor det heter:

«LO vil arbeide for at norsk industri og norske kraftprodusenter skal kunne nyttiggjøre seg gass på samme vilkår som andre land i Europa. Innenfor rammen av de norske klimamålsettingene må vi ha som ambisjon å øke bruken av gass til innenlands verdiskaping, basert på best tilgjengelige teknologi. Myndighetene må bidra til å få på plass infrastruktur for innenlandsk bruk av gass.» (s.20)

og videre

«En skånsom utbygging av småkraft og vindkraft må balanseres med utbygging av magasinkapasitet og gasskraft slik at kraftsystemet balanseres.» (s.27)

Representantskapet er enig i dette.

I Norge er det etablert tre gasskraftverk, to av disse, hhv. på Mongstad og Melkøya, er en integrert del av et industrianlegg. Gasskraftverket på Kårstø ble etablert for å produsert elektrisk kraft inn i det alminnelige forsyningssystemet. Kraftverket ble satt i drift 1. november 2007. Anlegget har imidlertid ikke vært i kontinuerlig drift, pga. manglende lønnsomhet som følge av forholdet mellom kraftpriser og gasspriser. Det er det ikke grunn til å tro at gasskraftverket vil bli tatt i bruk de neste 4– 5 årene. I lys av dette mener representantskapet at det ikke vil være særlig aktuelt for forbundet å arbeide for bygging av nye gasskraftverk i Norge i kommende landsmøteperiode.

I-3088 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Intensjonen i forslagene fra avd. 7, 29, 30, 34, 89 og 95 som omhandler bygging av nye gasskraftverk i Norge tiltres og anses ivaretatt i LOs handlingsprogram.

For den delen av forslaget fra avd. 89 som omhandler en sterkere regulering av strømmarkedet vises det til I-3067.

3.3 *Bransjespesifikke næringspolitiske spørsmål*

3.3.1 Hotell og restaurant

F-3089 Avd. 10 - Fellesforbundet

Serveringsdelen av alkoholoven – serveringsloven og deler av matloven slås sammen til en lov.

Begrunnelse:

Dette vil etter vår mening være viktig for å få en mer seriøs næring

F-3090 Avd. 266 - Hordaland Hotell og Restaurant

Serveringsdelen av alkoholoven – serveringsloven og deler av matloven slås sammen til en lov.

Begrunnelse:

Dette vil etter vår mening være viktig for å få en mer seriøs næring

F-3091 Avd. 266 - Hordaland Hotell og Restaurant

Fellesforbundet skal arbeide for en kontantfri serverings – hotell og reiselivsbransje.

Begrunnelse:

Dette vil være et betydelig bidrag til en mer seriøs serveringsbransje

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 10 og 266 (2).

Forslagene tar for seg en sammenslåing av alkoholoven, serveringsloven og deler av matloven til en lov og at Fellesforbundet skal arbeide for et kontantfritt reiseliv.

Representantskapets vurdering:

I perioden fra siste landsmøte har Fellesforbundet tatt initiativ til en gjennomgang av serveringsnæringen. Rapporten om dette ble overlevert Nærings- og fiskeridepartementet i desember 2014. I rapporten er forutsigbare rammebetingelser et av hovedtiltakene for en bedre og mer verdiskapende næring. Alkoholoven og serveringsloven har til dels motstridende utgangspunkt som rammelover for næringen. For å bygge opp under den profesjonelle, seriøse serveringsnæringen, og hotellnæringen, er derfor en sammenslåing av disse lovene til en næringslov for hotell- og restaurantnæringen et godt forslag.

I april 2014 overleverte FAFO en rapport om situasjonen i serveringsnæringen. Rapporten konkluderte med at det er svært mange useriøse drivere og en utstrakt svart økonomi. En forutsetning for at det skal kunne betales svart er kontanter. Fellesforbundet har i perioden deltatt i et arbeid sammen med NHO Reiseliv for å utrede et forslag om et kontantfritt reiseliv. Fellesforbundet har stilt seg bak konklusjonen i rapporten, om at det skal arbeides for å gi bedriftene mulighet til å operere kontantfritt. I dag er dette ikke mulig på grunn av lovbestemmelser om krav til å ta i mot kontant betaling.

I-3092 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Intensjonen i forslagene tiltres.

3.3.2 Attføring og varig tilrettelagt arbeid

F-3093 Avd. 7 - Vestfold

Tiltaksplasser.

Fellesforbundet skal aktivt jobbe for og opprettholde de tiltaksplassene som Regjeringen ønsker å konkurranseutsette. Samtidig jobbe for å øke antall arbeidsplasser innenfor AMB og VTA.

Begrunnelse:

For våre medlemmer som går fra langtidssyk og over på arbeidsavklaringspenger er tiltaksplassene viktige for å komme tilbake til et ordinært arbeid. Regjeringens målsetting er arbeid til alle og derfor er det særdeles viktig å øke tiltaksplasser og ikke sette de i fare ved konkurranseutsetting.

F-3094 Avd. 25 - Stavanger og omegn

Arbeidsmarkedsbedriftene må styrkes

Fellesforbundet må arbeide for at myndighetene satser i mye større grad på de lange løp i arbeidsmarkedsbedriftene (kvalifisering og tilrettelagt arbeid).

Arbeidsmarkedsbedriftene må styrkes. Ikke anbudsutsettelse.

Med å anbuds utsette AMB sektoren rammer man mange.

Bedrifter som er seriøse aktører både innen VTA (Varig tilrettelagt arbeid) og AMB ikke er liv laga uten overføringer. Da risikerer vi at bedriftene blir avvirket. Da står vi uten VTA arbeidsplasser.

Begrunnelse:

I dag forvitrer klubbmiljøene for det satses helst på avklaringer/APS i disse bedriftene.

Yrkeshemmede trenger kvalifisering for å kunne få og beholde en jobb i det ordinære arbeidsliv. Alle klarer ikke arbeidspresset ute, og tilrettelagt arbeid i AMB må da være et godt alternativ. Landet trenger jo alle som vil arbeide.

F-3095 Avd. 29 - Søre Sunnmøre

Lov om arbeidsmarknadstenester.

Fellesforbundet skal arbeide for å styrke økonomien i lova om arbeidsmarknadstenester vedr. ytingar til arbeidsretta tiltak. Dette for å sikre at arbeidsretta tiltak vert brukt aktivt i rehabilitering av personar som av ulike grunnar har falt ut av arbeidsmarknaden.

F-3096 Avd. 30 – Drammen og omegn

Tiltaksplasser.

Fellesforbundet skal aktivt jobbe for og opprettholde de tiltaksplassene som Regjeringen ønsker å konkurranseutsetter. Og samtidig å jobbe for å øke plasser innenfor AMB og VTA.

Begrunnelse:

For våre medlemmer som går fra langtidssyk og over på arbeidsavklaringspenger er tiltaksplassene viktige for å komme tilbake til et ordinært arbeid. Regjeringens målsetting er arbeid til alle og derfor er det særdeles viktig å øke tiltaksplasser og ikke sette de i fare ved konkurranseutsetting.

F-3097 Avd. 44 - Sandnes og Omegn

Det må arbeides for at flere kan ta fagbrev i VTA bedriftene.

F-3098 Avd. 44 - Sandnes og Omegn

Arbeidslederne i VTA bedriftene har nøkkelen til våre medlemmers trivsel og utvikling på arbeidsplassen, Fellesforbundet må arbeide for at disse skal ha trygge og faste arbeidsforhold.

F-3099 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Arbeid til alle dreier seg om også om å tilrettelegge arbeidsplasser, tilpasse oppgaver, skape trygghet i omstillingsprosesser og et trygt inkluderende arbeidsmiljø. Ordninger som gir arbeid for mennesker med ulike yteevne og behov for tilrettelegging, må utbygges. Økende konkurranse, lavt bemanningsnivå og arbeidspress krever tiltak som motvirker at folk presses ut av arbeid og inn i sykdom og uførhet.

Arbeidsmarkedstiltak i samarbeid med næringslivet og vekst og attføringsbedriftene er viktige virkemidler for både å gi mennesker med yrkeshemming mulighet for tilbakevending til det ordinære arbeidsliv og varig tilrettelagt arbeid for funksjonshemmede som ikke kan ta del i det ordinære arbeidslivet. Det må opprettes flere og bedre tilbud til disse arbeidstakerne.

F-3100 Avd. 95 – Kongsberg

Tiltaksplasser.

Fellesforbundet skal aktivt jobbe for og opprettholde de tiltaksplassene som Regjeringen ønsker å konkurranseutsette. Og samtidig å jobbe for å øke plasser innenfor AMB og VTA.

Begrunnelse:

For våre medlemmer som går fra langtidssyk og over på arbeidsavklaringspenger er tiltaksplassene viktige for å komme tilbake til et ordinært arbeid. Regjeringens målsetting er arbeid til alle og derfor er det særdeles viktig å øke tiltaksplasser og ikke sette de i fare ved konkurranseutsetting.

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 7, 25, 29, 30, 44 (2), 53, 95.

Forslagene omhandler tiltaksplasser, styrking av arbeidsmarkedsbedriftene, bruk av arbeidsrettede tiltak, mulighet for fagbrev i VTA-bedrifter.

Representantskapets vurdering:

Fellesforbundet organiserer tiltaksdeltakere i arbeidsmarkedsbedrifter og VTA. Forbundet har alltid vært opptatt av rammevilkår for disse virksomhetene.

I sitt budsjettforslag reduserte regjeringen antallet tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne med 1000 plasser, etter budsjettforhandlinger med KRF og V ble dette redusert til 500 plasser. Fellesforbundet mener det er behov for flere tiltaksplasser ikke færre.

Til tross for massiv motstand valgte regjeringen å slå sammen avklaring i ordinær virksomhet og avklaring i skjermet virksomhet til ett tiltak, og oppfølging og arbeid med bistand til ett oppfølgingstiltak. Tiltakene skal anskaffes ved anbud. Fellesforbundet gikk i mot endringen. Det er på ingen måte dokumentert at anbudsutsetting av utføringstjenester vil gi bedre utføringstjenester.

Regjeringen fremmet i Prop. 39 L (2014 - 2015) forslag til ny tiltaksstruktur. Blant annet et nytt tiltak, Arbeidstrening i regi av skjermet virksomhet. Fellesforbundet mener tiltaket må inneholde samme ansettelsesform som dagens Kvalifisering i AMB og at tiltaksdeltakere skal ha lønn.

Forslag fra avd. 44 om fagbrev i VTA-bedriftene oversendes forbundsstyret og vurderes i en helhet i forbindelse med den ordinære forslagsbehandlingen til tariffoppgjøret 2016.

I-3101 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Forslag fra avd. 44 om fagbrev i VTA-bedriftene oversendes forbundsstyret til behandling i forbindelse med utarbeidelse av krav til tariffoppgjøret i 2016.

Intensjonen i de øvrige forslagene tiltres.

3.3.3 Fly

F-3102 Avd. 185 - Flyarbeidernes forening

Godkjenning, kontroll og kvalitetssikring av selskapene ansvarlig for bakketjenestene på norske lufthavner må utføres av luftfartstilsynet eller annet myndighetsorgan eller myndighetsutnevnt tilsynsorgan.

Begrunnelse

I dag er det ingen kontrollmyndighet eller tilsynsorgan som godkjenner, verifiserer, utfører ettersyn eller kvalitetssikrer selskap som tilbyr, eller ønsker å tilby flyselskapene bakketjenester på norske lufthavners sikkerhetsregulerte områder.

F-3103 Avd. 185 - Flyarbeidernes forening

Næringspolitikk

Fellesforbundet skal arbeide for at det sivile flytekniske fagmiljøet i Norge settes på den politiske dagsorden ved at det utarbeides en helhetlig handlings - og aktivitetsplan for å sikre det flytekniske fag og utdanningsmiljøet i Norge. Det er naturlig at dette søkes gjennomført i samarbeid med forsvaret, og/eller forsvarets flytekniske foretak.

Oppsummering:

Det er to forslag fra avd. 185.

Forslagene omhandler godkjenning, kontroll og kvalitetssikring av selskaper som driver bakketjenester innenfor sivil luftfart og om hvem som skal utøve kontroll av disse. Det andre tar opp om at forbundet skal arbeide for å sette det flytekniske miljøet på dagsorden og at det utarbeides en handlings- og aktivitetsplan.

Representantskapets vurdering:

Forbundet vil at myndighetene sikrer like konkurransevilkår med krav til minimumskompetanse for de selskapene som tilbyr sine tjenester i luftfarten, spesielt på bakketjenesten. Å få styrket godkjenningen av selskaper og kontrollen med de selskaper som utfører sitt arbeid innen bakketjenester vil være en styrking av kvaliteten og sikkerheten av dem som etablerer seg, og av de som allerede er etablert i bakketjenester idag. Når en bedrift er godkjent for å drive bakketjenester innen sivil luftfart er der en standard for hvilke kvalitet som skal følges.

Bedriftene har selv tilpasning og opplæringsansvar for dette, og dermed kan det bli forskjell på hvordan kvaliteten blir på de forskjellige selskap. Det blir en minimumsstandard som blir malen og dermed forskjellig sluttkvalitet. Dette så lenge det er selskapene selv som er overlatt kontrollen.

Forbundet har gjennom Europeisk Transport Federasjon (ETF) jobbet for at bakketjenester opptas under EASAA regelverk. Arbeidet pågår, og EASA har gitt positive signaler til dette. Representantskapet viser videre til LOs handlingsprogram(s.23) hvor det heter:

"LO vil at myndighetene sikrer like konkurransevilkår med krav til minimumskompetanse for de selskapene som tilbyr sine tjenester i luftfarten. Det er viktig å sikre det flytekniske miljøet i Norge både på sivil og militær side og utdanningstilbudet i Norge må opprettholdes."

Dette følges også opp av Fellesforbundet gjennom deltakelse i Samarbeidsutvalget for flyfagene og i Faglig råd elektro samt det nye utvalget LO Luftfart.

I-3104 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Forslaget om handlings- og aktivitetsplan tiltres ikke.

Intensjonene i forslaget om sertifisering av personell og bakketjenester tiltres og anses dekket i LOs handlingsprogram og forbundets løpende arbeid.

3.3.4 Forsvarsindustri

F-3105 Avd. 23 - Raufoss Jern og Metall

Offset/gjenkjøpsavtaler.

Fellesforbundet må jobbe aktivt for å bevare gjenkjøpsavtaler/offset for forsvarsindustrien i Norge.

Begrunnelse:

Andre land har tilsvarende ordninger, men det blir kalt noe annet så de ikke kommer i søkelyset slik som Norge gjør. Som en liten nasjon er vi nødt til å kjempe for denne ordningen slik at vi har en forutsigbarhet i fremtiden. Det

hjelper lite at vi er konkurransedyktige når andre land slår ring rundt egen ammunisjonsindustri. Derfor er offset viktig for oss og for norsk industri, samtidig som det gir oss muligheten til å være med på utviklingsoppdrag sammen med andre norske og utenlandske bedrifter.

For Nammos del vil det bli viktigere enn noen gang å slå ring rundt dette da en ser at denne type avtaler er under press fra andre nasjoner.

F-3106 Avd. 23 - Raufoss Jern og Metall

Ordre til forsvarsindustrien:

Fellesforbundet må jobbe for at den norske stat bidrar til langsiktige kontrakter av ammunisjon og utstyr til forsvaret.

Begrunnelse:

Vi er bekymret for utviklingen når vi ser at forsvaret kansellerer kontrakter etter at de i årevis har vært med på å utvikle produkter som de hele tiden har gitt uttrykk for at de vil anskaffe. Dette gir fort negative signaler til våre internasjonale kunder. Gjennom historien har ammunisjonsproduksjonen på Raufoss bidratt til utvikling av mange sivile produkter, og har i tillegg vært bidragsyter for å bygge opp alt som finnes av bilindustri i Industriparken. Nammo blir av andre bedrifter sett på som «lokomotivet» i Raufoss Industripark. Bedriften har utviklet seg til å bli en høyteknologi-bedrift, både lokalt og internasjonalt, med bl.a. USA som en stor samarbeidspartner på rakettmotorsiden. Selv om mye av produksjonen går til eksport, så er det utrolig viktig at Staten som 50 % eier av Nammo A/S, sørger for at anskaffelser til Forsvaret skjer i Norge, og for våres del fra Nammo Raufoss A/S. Det vil styrke vår mulighet til fortsatt å være en trygg arbeidsplass for våre ansatte, og at vi kan fortsette den teknologiske utviklingen på Raufoss.

F-3107 Avd. 30 – Drammen og omegn

Fellesforbundet må arbeide aktivt for at Norge har forutsigbarhet i eksportregelverket for forsvarsmateriell og praktiseringen av dette.

Begrunnelse:

Norge har et av verdens strengeste eksportregimer i verden. Dette synes vi er bra. Allikevel er dette en viktig rammebetingelse for forsvarsindustrien. Det er viktig at Norge jobber for felles regelverk innad i NATO.

F-3108 Avd. 30 – Drammen og omegn

Fellesforbundet må arbeide aktivt for og beskyttelse av Norges grunnleggende sikkerhets interesser i forbindelse med produksjon, teknologi, utvikling og materiale.

Begrunnelse:

Det er nødvendig for beskyttelse av Norges sikkerhetsinteresser å ha en konkurransedyktig forsvars industri innenfor visse strategiske områder.

F-3109 Avd. 30 – Drammen og omegn

Fellesforbundet må arbeide aktivt for at det Norske forsvaret utvikler seg og produsere strategisk forsvarsmateriell i Norge.

Begrunnelse:

Det norske forsvaret har i samarbeid med industrien, over tid utviklet løsninger som har vist seg meget konkurransedyktige internasjonalt. Det er av stor betydning for industrien at dette nasjonale samarbeidet fortsetter. Samarbeidet gir det norske forsvaret mulighet til å utvikle og ta i bruk teknologi som er spesielt godt egnet for norske forhold, og som hevder seg internasjonalt.

F-3110 Avd. 87 - Kjeller Jern og Metall

Forsvarets beredskap

Den siste tiden er det endelig innrømmet at Forsvarsbudsjettet er for lavt og dette fører til svekket beredskap. Ingen regjeringer har villet innrømme at de truslene man ser er økende og bør gi grunnlag for å reversere outcoursing og privatisering av viktige oppgaver i Forsvaret. Privatisering og endring av tilknytningsform for såkalte støttevirksomheten og svekker selvråderetten og dermed beredskapen.

Privatisering har forekommet i Forsvaret med blant annet omdanning av statsforetak innen flyvedlikehold som ikke kan betegnes som vellykket.

Økte kostnader, økt byråkrati og dermed høyere priser for den operative delen i Forsvaret, som en betydelig kunde, er resultatet. Å ha egne vedlikeholdsorganisasjoner på den mest vesentlige av vedlikeholdsbehovet vil vise seg å være det eneste fornuftige sett i lys av både kostnader, kvalitet og beredskapsaspektet.

Norge er et høykostland og sjansene for å tape anbud fremfor andre europeiske leverandører av logistikk og støttefunksjoner og avhengigheten av andre nasjoner vil i seg selv svekke muligheten til å holde en forsvarlig beredskap innad i landet.

Ikke minst så gjelder dette også redningstjenesten som også kan komme i fare for å bli unødig avhengig av andre lands leveransedyktighet og kvalitet.

Fellesforbundet må være opptatt av forsvarets evne til beredskap av landet gjennom å påvirke politisk ledelse og forsvarets ledelse om at vedlikehold og forsvarsproduksjon som drives av industrien må innlemmes som en del av beredskapen slik at det får bedre forutsigbarhet og rammevilkår, gjennom økte budsjetter.

F-3111 Avd. 95 – Kongsberg

Fellesforbundet må arbeide aktivt for at Norge har forutsigbarhet i eksportregelverket for forsvarsmateriell og praktiseringen av dette.

Begrunnelse:

Norge har et av verdens strengeste eksportregimer i verden. Dette synes vi er bra. Allikevel er dette en viktig rammebetingelse for forsvarsindustrien. Det er viktig at Norge jobber for felles regelverk innad i NATO.

F-3112 Avd. 95 – Kongsberg

Fellesforbundet må arbeide aktivt for og beskyttelse av Norges grunnleggende sikkerhets interesser i forbindelse med produksjon, teknologi, utvikling og materiale.

Begrunnelse:

Det er nødvendig for beskyttelse av Norges sikkerhetsinteresser å ha en konkurransedyktig forsvars industri innenfor visse strategiske områder.

F-3113 Avd. 95 – Kongsberg

Fellesforbundet må arbeide aktivt for at det Norske forsvaret utvikler seg og produsere strategisk forsvarsmateriell i Norge.

Begrunnelse:

Det norske forsvaret har i samarbeid med industrien, over tid utviklet løsninger som har vist seg meget konkurransedyktige internasjonalt. Det er av stor betydning for industrien at dette nasjonale samarbeidet fortsetter. Samarbeidet gir det norske forsvaret mulighet til å utvikle og ta i bruk teknologi som er spesielt godt egnet for norske forhold, og som hevder seg internasjonalt.

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 23 (2), 30 (3), 87 og 95 (3).

Forslagene omfatter bevaring av gjenkjøp/offset, betydningen av langsiktige kontrakter, forutsigbarhet i eksportregelverket, beskyttelse av Norges sikkerhetsinteresser og produksjon av strategisk forsvarsmateriell i Norge.

Representantskapets vurdering:

Etter representantskapets syn er det viktig at Forsvaret i sine planer og i sitt arbeid bidrar til størst mulig grad av nasjonal selvforsørgelse når det gjelder produksjon og vedlikehold til det materiellet som anskaffes. Ved anskaffelser utenfor landets grenser viser representantskapet til LOs handlingsplan, hvor det heter;

"Ved forsvarsanskaffelser må norske myndigheter sikre industrisamarbeidsavtaler i form av gjenkjøp og andre ordninger som bidrar til økt nasjonal verdiskaping og utvikling av et konkurransedyktig næringsliv."

En viktig forutsetning for å kunne opprettholde Forsvarets operative evne er tilgang på nødvendig kompetanse for teknologisk utvikling og produksjon av forsvarsmateriell, samt å kunne gjennomføre vedlikehold, reparasjoner og oppgraderinger av allerede anskaffet materiell. Vedlikeholdsavtaler er i økende grad integrert i kontraktene ved kjøp av nye våpensystemer. I en slik situasjon er det viktig å sikre at Forsvaret kan opprettholde nødvendig vedlikeholds-kompetanse nasjonalt, enten som en integrert del av Forsvaret, eller i form av samarbeidsavtaler med nasjonalt lokaliserte private virksomheter.

Forsvaret vil ikke selv kunne besitte all den teknologiske kompetanse som er nødvendig. Representantskapet mener derfor at industrielle og teknologiske miljøer utenfor Forsvaret aktivt må benyttes for å oppnå gode og langsiktige løsninger. Dette er bedrifter og virksomheter som på kommersiell basis skal være med å konkurrere om fremtidige materielle leveranser og vedlikeholdsoppdrag, både nasjonalt og internasjonalt. Det er viktig at Forsvaret bidrar til at disse bedriftene sikres gode rammebetingelser og størst mulig grad av kontinuitet og stabilitet i sitt utviklingsarbeid. Forsvaret bør derfor benytte sitt handlingsrom til å inngå langsiktige kontrakter som gir bedriftene gode betingelser for kompetanse-utvikling og fast ansatte medarbeidere.

Samtidig må det være en mest mulig avklart arbeidsdeling mellom hva Forsvaret skal ha av egen vedlikeholdskapasitet, og hva som best kan løses i samarbeid med private virksomheter. Ikke minst vil beredskapshensyn utgjøre en del av en slik vurdering. Representantskapet oppfordrer myndighetene og Forsvaret selv om å ha en langsiktig strategi for anskaffelse og vedlikehold av Forsvarets materiell. Representantskapet er kjent med at Forsvarsdepartementet i løpet av de nærmeste årene skal anskaffe minst tre avanserte kystvaktfartøyer som bl.a. skal operere i Barentshavet. Norske skipsverft er verdensledende på å bygge høyteknologiske fartøyer til offshoresektoren. Representantskapet mener at offentlige forsvarsanskaffelser av denne kaliber må benyttes til å videreutvikle den maritime kompetansen i Norge. For Forsvaret er det også et sikkerhet- og beredskapselement i at kompetanse på bygging, teknisk utstyr og vedlikehold av denne type skip er "state of the art" i Norge.

Representantskapet mener at det er bra at Norge har et av verdens strengeste eksportregelverk for forsvarsmateriell. For at norsk forsvarsindustri skal kunne konkurrere på likeverdige vilkår er det viktig med forutsigbarhet for at det innenfor rammen av våre allierte i NATO praktiseres et felles regelverk og en felles norm for sluttbrukerdokumentasjon ved kjøp og salg av våpen.

I-3114 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING: **Intensjonen i forslagene tiltres.**

3.4 Handelspolitikk

3.4.1 EU/EØS

F-3115 Avd. 5 – Fellesforbundet

Norges forhold til Europa

EØS avtalen ble fremforhandlet i årene 1989 – 1992 av 7 Efta-land (Norge, Finland, Sverige, Østerrike, Sveits, Island og Liechtenstein) og 12 EU-land. EØS-avtalen ble formelt gjort gjeldene fra 1994. Finland, Sverige og Østerrike er nå medlemmer av EU. Sveits har knyttet seg til EU ved bilaterale avtaler med på alle EØS-feltene utenom tjenester og investeringer. Også på felter innenfor Luxembourg-avtalen (som bl.a. omfattet miljøvern og utdanning) og ved å gjennomføre EU-regler om utestående spørsmål direkte i egen lovgivning. EØS avtalen gjelder ikke fisk og landbruk.

I dag er forhandlingsstyrken mellom EFTA og EU kraftig endret. Efta-landene består i dag av 3 land, Norge, Island og Liechtenstein med ca. 5,5 mill. innbyggere, mens EU består av 28 land med ca. 500 mill. innbyggere.

Norge og ikke minst konkurranseutsatt næringsliv har levd og tilpasset seg EØS avtalen gjennom 21 år. Den har skapt utfordringer for arbeidslivet. Det store bilde er likevel at vi har bevart og utviklet vår samfunnsmodell i denne perioden. Vi har hatt en positiv utvikling i verdiskapning, sysselsetting, realinntekt og velferd. Vårt brutto nasjonalprodukt har økt med 50 % (60 % for fastlands- Norge),

sysselsettingen har økt med ca. 500 000 personer, kjøpekraften har økt betydelig og ledigheten har vært lav. Flere velferdsordninger er bygd ut. Det er mange grunner til at det er gått slik. Store inntekter fra petroleumsvirksomheten og vekst i den internasjonale handelen har betydd mye.

En annen viktig årsak er EØS avtalen som har sikret Norge viktig og forutsigbar markedstilgang Europa. Rundt 80 % av alt Norge eksporterer går til EU-land. EØS avtalen er fri for handelshindringer, både tekniske og tollmessige hindringer. Konkurransereglene er like, som gir oss uvurderlige fordeler. EØS avtalen sikrer at et produkt eller tjeneste som produseres i Norge fritt kan selges i hele EU – EØS område uten grensekontroller og godkjenningssystemer (tekniske handelshindringer). Utenfor EU – EØS område må ethvert produkt ha sin egen godkjenningssystem. Dette betyr mer byråkrati og økte kostnader, men ikke minst en kritisk usikkerhet for Norsk konkurranseutsatt virksomhet.

Verdien av den frie markedstilgangen innen EU – EØS område er vanskelig å tallfeste. Forutsigbare, stabile og like konkurransevilkår er avgjørende for norske bedrifter som opererer i konkurranse. Dette enten det gjelder eksporttettet næringsliv eller norske bedrifter som konkurrerer på hjemmemarkedet mot utenlandske bedrifter.

Næringslivet har tilpasset seg EØS avtalen og det felles indre marked i 21 år. Eierskap og bedriftsstrukturen har endret seg i norske bedrifter. Stadig større eierandeler i norske bedrifter ligger innen EU. Flere og flere bedrifter / konsern har parallell produksjon innen for EU og EØS- land.

Fellesforbundet ønsket EU- utvidelsen i 2004 velkommen. Den skapte større utfordringer enn vi ante den gangen. Bevegelsen av arbeidskraft er i dag Norges største utfordring med EØS- avtalen. Vi har fått en kraftig økning i arbeidsinnvandringen etter at de åtte øst- europeiske landene ble medlemmer av EU. At så mange har kommet hit for å søke seg arbeid, er fordi etterspørselen etter arbeidskraft er stor, og at mange ser mulighetene for større fortjenester og inntekter. Plutselig ble et forholdsvis homogent arbeidsmarked utvidet til å omfatte åtte land som hadde vesentlig lavere levestandard, dårlige lønns- og arbeidsvilkår og begrenset HMS- lovgivning. Utvidelsen la grunnlaget for omfattende sosial dumping og vanskeliggjorde kontroll med lønns- og arbeidsvilkår. Vi har møtt utfordringene aktivt ved å sikre stadig større bruk av allmenngjøring av tariffavtalene og gjennom en rekke andre nye virkemidler mot sosial dumping. Høyredreiningen i Europa har ikke gjort jobben lettere. Vi har betydelige utfordringer i det norske arbeidsmarkedet. Det ville vi hatt også ved en annen tilknytning til EU- landene enn gjennom EØS-avtalen, i alle fall så lenge alternativet ikke er å begrense arbeidsinnvandringen fra EU. Vi kan og må gjøre mer i Norge for å få en bedre utvikling. Vi må styrke fagutdanninga, vi må få mer regulerte forhold i bemanningsbransjen og vi må få bedriftene til å bruke mer egne ansatte. Dette kan gjøres med politisk vilje uten at vi kvitter oss med EØS-avtalen. Det handler om nasjonal politikk.

Å si opp EØS-avtalen vil etter vårt syn skape større problemer enn det løser. Utfordringen er at det indre marked består av 32 nasjoner (29 EU- land og 3 EFTA land), og alle vedtak ikke vil kunne være tilpasset behovene til alle

landene samtidig. Enighet og flertallsvedtak ligger bak de direktiver som Norge har måttet bygge inn i lovverket. De fleste direktiver på arbeidslivsområdet er minstebestemmelser som sikrer ett felles "gulv" som ingen land kan gå under, en stor fordel for Norge. I tillegg kommer nasjonal lovgivning. Dette reduserer forskjellene og bidrar til at vi i Norge kan opprettholde strengere reguleringer og høye standarder, og likevel hevde oss i konkurransen. Kravene og kriteriene som må oppfylles for å kunne være en del av EUs indre marked hindrer et mye større "ras mot bunnen" i Europa, enn vi ville ha sett uten felles minsteregler.

Den betydelige arbeidsinnvandringen, som er den store utfordringen i forbindelse med sosial dumping og arbeidskriminalitet, er i stor grad regulert av "våre" nasjonale krav til produksjon av varer og tjenester i det private og offentlige, med eller uten EØS- avtalen.

Fellesforbundet skal i kommende landsmøteperiode arbeide for at:

- EØS- avtalen videreføres og sikrer norsk konkurranseutsatte næringsliv stabile, forutsigbare og like konkurransevilkår.
- Norske tariffavtaler og tariffoppgjør blir en del av kampen mot sosial dumping.
- Norsk lovgivning bygger oppunder og blir tilpasset arbeidet mot sosial dumping og arbeidskriminalitet.
- allmenngjøring og likebehandlingsprinsippene etterleves og blir effektive redskap mot sosial dumping, lokal og sentral.

F-3116 Avd. 8 - Telemark

Fellesforbundet skal arbeide for å få sagt opp EØS-avtalen.

Begrunnelse:

Det har blitt framstilt som om EØS-avtalen er nødvendig for at norsk eksportindustri skal få solgt sine varer til EU-markedet. Etter vår oppfatning er alt prat om "eksportindustriens markedsadgang", bare en tildekning av EØS-avtalens egentlige formål: å knytte norsk utvikling til EU. Trusselen om utflagging og tap av arbeidsplasser har vært brukt foran begge EU-avstemminger, og har vist seg å være falske skremsler.

Uavhengig av skiftende regjeringer bestemmes Norges politiske kurs av EU-s teknokrat og finanselite. Gjennom EØS er vi bundet til å følge prinsippene for den frie flyt på EU-s indre marked. Det store spørsmålet norsk fagbevegelse står ovenfor er om det er mulig å forsvare lov og avtaleverket å bevare ordna forhold i arbeidslivet under EØS-regimet.

Tilbud og etterspørsel styrer markedet og i stor grad også arbeidsmarkedet. Fagbevegelsens gamle motto om at "lønns og arbeidsforhold ikke skal være konkurransefaktor" et stadig vårt være eller ikke være. Hensikten med EU-s fri flyt er nettopp å skape et overtall av arbeidssøkere for å få ned lønningene og svekke fagbevegelsen og dens evne til å forsvare kostbare velferdsgoder. Arbeidsledigheten har bitt seg fast i Europa og en stigende del av arbeidsstyrken har lønn de ikke kan leve av. Norsk arbeidsliv har stadig beholdt sitt særpreg, men presset øker. Våre tillitsmenn kjemper daglig mot useriøs virksomhet og underbetaling. Vi vil hevde at fagbevegelsen er i ferd med å miste kontroll med

utviklinga på arbeidsmarkedet og er bekymret for hva som vil skje om konjunkturedgangen rammer oss.

EØS er en sjølpåført tvangstrøye som vi snarest mulig bør kvitte oss med!

F-3117 Avd. 12 - Fellesforbundet
Norges forhold til Europa

Styrets forslag til vedtak:

1. Arbeide for at EØS- avtalen videreføres og sikrer norsk konkurranseutsatte næringsliv stabile, forutsigbare og like konkurransevilkår.
2. Arbeide for at norske tariffavtaler og tariffoppgjør blir en del av kampen mot sosial dumping.
3. Arbeide for at Norsk lovgivning bygger oppunder og blir tilpasset arbeidet mot sosial dumping og arbeidskriminalitet.
4. Arbeide for at allmenngjøring og likebehandlingsprinsippene etterleves og blir effektive redskap mot sosial dumping, lokal og sentral.
5. Det legges ned veto mot Jernbanepakke IV.
6. Vetoet mot EUs tredje postdirektiv opprettholdes.

Begrunnelse:

EØS avtalen ble fremforhandlet i årene 1989 – 1992 av 7 Efta- land (Norge, Finland, Sverige, Østerrike, Sveits, Island og Liechtenstein) og 12 EU- land. EØS avtalen ble formelt gjort gjeldene fra 1994. Finland, Sverige og Østerrike er nå medlemmer av EU. Sveits har knyttet seg til EU ved bilaterale avtaler med på alle EØS-feltene utenom tjenester og investeringer. Også på felter innenfor Luxembourg-avtalen (som bl.a. omfattet miljøvern og utdanning) og ved å gjennomføre EU-regler om utestående spørsmål direkte i egen lovgivning. EØS avtalen gjelder ikke fisk og landbruk.

I dag er forhandlingsstyrken mellom EFTA og EU kraftig endret. Efta landene består i dag av 3 land, Norge, Island og Liechtenstein med ca. 5,5 mill. innbyggere, mens EU består av 29 land med ca. 500 mill. innbyggere.

Norge og ikke minst konkurranseutsatt næringsliv har levd og tilpasset seg EØS avtalen gjennom 21 år. Den har skapt utfordringer for arbeidslivet. Det store bilde er likevel at vi har bevart og utviklet vår samfunnsmodell i denne perioden. Vi har hatt en positiv utvikling i verdiskapning, sysselsetting, realinntekt og velferd. Vårt brutto nasjonalprodukt har økt med 50 % (60 % for fastlands- Norge), sysselsettingen har økt med ca. 500 000 personer, kjøpekraften har økt betydelig og ledigheten har vært lav. Flere velferdsordninger er bygd ut. Det er mange grunner til at det er gått slik. Store inntekter fra petroleums-virksomheten og vekst i den internasjonale handelen har betyd mye.

En annen viktig årsak er EØS avtalen som har sikret Norge viktig og forutsigbar markedstilgang Europa. Rundt 80 % av alt Norge eksporterer går til EU-land. EØS avtalen er fri for handelshindringer, både tekniske og tollmessige hindringer. Konkurransereglene er like, som gir oss uvurderlige fordeler. EØS avtalen sikrer at et produkt eller tjeneste som produseres i Norge fritt kan selges i hele EU – EØS område uten grensekontroller og godkjenningssystemer (tekniske

handelshindringer). Utenfor EU – EØS område må ethvert produkt ha sin egen godkjenningssystem. Dette betyr mer byråkrati og økte kostnader men ikke minst en kritisk usikkerhet for Norsk konkurranseutsatt virksomhet.

Verdien av den frie markedstilgangen innen EU – EØS område er vanskelig å tallfeste. Forutsigbare, stabile og like konkurransevilkår er avgjørende for norske bedrifter som opererer i konkurranse. Dette enten det gjelder eksporttett næringsliv eller norske bedrifter som konkurrerer på hjemmemarkedet mot utenlandske bedrifter.

Næringslivet har tilpasset seg EØS avtalen og det felles indre marked i 21 år. Eierskap og bedriftsstrukturen har endret seg i norske bedrifter. Stadig større eierandeler i norske bedrifter ligger innen EU. Flere og flere bedrifter / konsern har parallell produksjon innen for EU og EØS- land.

Fellesforbundet ønsket EU- utvidelsen i 2004 velkommen. Den skapte større utfordringer enn vi ante den gangen. Bevegelsen av arbeidskraft er i dag Norges største utfordring med EØS- avtalen. Vi har fått en kraftig økning i arbeidsinnvandringen etter at de åtte øst- europeiske landene ble medlemmer av EU. At så mange har kommet hit for å søke seg arbeid, er fordi etterspørselen etter arbeidskraft er stor, og at mange ser mulighetene for større fortjenester og inntekter. Plutselig ble et forholdsvis homogent arbeidsmarked utvidet til å omfatte åtte land som hadde vesentlig lavere levestandard, dårlige lønns- og arbeidsvilkår og begrenset HMS- lovgivning. Utvidelsen la grunnlaget for omfattende sosial dumping og vanskeliggjorde kontroll med lønns- og arbeidsvilkår. Vi har møtt utfordringene aktivt ved å sikre stadig større bruk av allmenngjøring av tariffavtalene og gjennom en rekke andre nye virkemidler mot sosial dumping. Høyredreiningen i Europa har ikke gjort jobben lettere. Vi har betydelige utfordringer i det norske arbeidsmarkedet. Det ville vi hatt også ved en annen tilknytning til EU- landene enn gjennom EØS-avtalen, i alle fall så lenge alternativet ikke er å begrense arbeidsinnvandringen fra EU. Vi kan og må gjøre mer i Norge for å få en bedre utvikling. Vi må styrke fagutdanninga, vi må få mer regulerte forhold i bemanningsbransjen og vi må få bedriftene til å bruke mer egne ansatte. Dette kan gjøres med politisk vilje uten at vi kvitter oss med EØS- avtalen. Det handler om nasjonal politikk.

Å si opp EØS-avtalen vil etter vårt syn skape større problemer enn det løser. Utfordringen er at det indre marked består av 32 nasjoner (29 EU- land og 3 EFTA land), og alle vedtak ikke vil kunne være tilpasset behovene til alle landene samtidig. Enighet og flertallsvedtak ligger bak de direktiver som Norge har måttet bygge inn i lovverket. De fleste direktiver på arbeidslivsområdet er minstebestemmelser som sikrer ett felles "gulv" som ingen land kan gå under, en stor fordel for Norge. I tillegg kommer nasjonal lovgivning. Dette reduserer forskjellene og bidrar til at vi i Norge kan opprettholde strengere reguleringer og høye standarder, og likevel hevde oss i konkurransen. Kravene og kriteriene som må oppfylles for å kunne være en del av EUs indre marked hindrer et mye større "ras mot bunnen" i Europa, enn vi ville ha sett uten felles minsteregler.

Den betydelige arbeidsinnvandringen, som er den store utfordringen i forbindelse med sosial dumping og arbeidskriminalitet, er i stor grad regulert av "våre"

nasjonale krav til produksjon av varer og tjenester i det private og offentlige, med eller uten EØS- avtalen.

F-3118 Avd. 23 - Raufoss Jern og Metall

EØS

EØS-avtalens dynamiske utforming utgjør en trussel mot faglige rettigheter. Europas kapitalkrefter med sin sterke lobby jobber iherdig for at de fire friheter og øvrige EU-regler skal gis forrang fremfor ILO-konvensjoner, nasjonale tariffavtaler og nasjonal arbeidslivslovgivning. EØS-avtalen må derfor erstattes av en handelsavtale som ikke fratar oss vår nasjonale suverenitet til eget lovverk og egne standarder for arbeidslivet. Dette utfordres av vikarbyrådirektivet, postdirektivet, kabotasjereglene og Jernbanepakke 4. Det norske folk har to ganger stemt nei til å bli en del av føderalstaten EU. Dette skyldes nettopp at et flertall i folket ikke ønsker ei slik samfunnsutvikling vi ser i EU, der organisasjons- streike- og avtaleretten mv. undergraves.

F-3119 Avd. 25 - Stavanger og omegn

Norges forhold til Europa.

EØS avtalen ble fremforhandlet i årene 1989- 1992 av 7 Efta land (Norge, Finland, Sverige, Østerrike, Sveits, Island og Liechtenstein) og 12 EU land. EØS avtalen ble formelt gjort gjeldende fra 1994. Finland, Sverige og Østerrike er nå medlemmer av EU. Sveits har knyttet seg til EU med bilaterale avtaler med på alle EØS feltene utenom tjenester og investeringer. Også på felter innenfor Luxembourg avtalen (som bl.a. omfattet miljøvern og utdanning) og ved å gjennomføre EU- regler om utestående spørsmål direkte i egen lovgivning. EØS avtalen gjelder ikke fisk og landbruk.

I dag er forhandlingsstyrken mellom EFTA og EU kraftig endret. Efta landene består i dag av 3 land, Norge, Island og Liechtenstein med ca. 5,5 mill. innbyggere, mens EU består av 28 land med ca. 500 mill. innbyggere.

Norge og ikke minst konkurranseutsatt næringsliv har levd og tilpasset seg EØS avtalen gjennom 21 år. Den har skapt utfordringer for arbeidslivet. Det store bildet er likevel at vi bevart og utviklet vår samfunnsmodell i denne perioden. Vi har hatt en positiv utvikling verdiskapning, sysselsetting, realinntekt og velferd. Vårt brutto nasjonalprodukt har økt med 50% (60% for fastlands-Norge), sysselsettingen har økt med ca. 500.000 personer, kjøpekraften har økt betydelig og ledigheten har vært lav. Flere velferdsordninger er bygd ut. Det er mange grunner til at det er gått slik. Store inntekter fra petroleumsvirksomheten og vekst i den internasjonale handelen har betydt mye.

En annen viktig årsak er EØS avtalen som har sikret Norge viktig og forutsigbar markedstilgang Europa. Rundt 80% av alt Norge eksporterer går til EU land. EØS avtalen er fri for handelshindring, både tekniske og tollmessige hindringer. Konkurransereglene er like, som gir oss uvurderlige fordeler. EØS avtalen sikrer at et produkt eller tjeneste som produseres i Norge fritt kan selges i hele EU- EØS område uten grensekontroller og godkjenningssystemer (tekniske handelshindringer). Utenfor EU – EØS område må ethvert produkt ha sin egen

godkjenningsmekanisme. Dette betyr mer byråkrati og økte kostnader, men ikke minst en kritisk usikkerhet for norsk konkurranseutsatt virksomhet.

Verdien av den frie markedstilgangen innen EU- EØS område er vanskelig å tallfeste. Forutsigbare, stabile og like konkurransevilkår er avgjørende for norske bedrifter som opererer i konkurranse. Dette enten det gjelder eksporttettet næringsliv eller norske bedrifter som konkurrerer på hjemmemarkedet mot utenlandske bedrifter.

Næringslivet har tilpasset seg EØS avtalen og det felles indre marked i 21 år. Eierskap og bedriftsstrukturer har endret seg i norske bedrifter. Stadig større eierandeler i norske bedrifter ligger innen EU. Flere og flere bedrifter/ konsern har parallell produksjon innen for EU- og EØS land. Fellesforbundet ønsket EU-utvidelsen i 2004 velkommen. Den skapte større utfordringer enn vi ante den gangen. Bevegelsen av arbeidskraft er i dag Norges største utfordring med EØS-avtalen. Vi har fått en kraftig økning i arbeidsinnvandringen etter at de åtte øst-europeiske landene ble medlemmer av EU. At så mange har kommet hit for å søke seg arbeid, er fordi etterspørselen etter arbeidskraft er stor, og at mange ser muligheten for større fortjenester og inntekter. Plutselig ble et forholdsvis homogent arbeidsmarked utvidet til å omfatte åtte land som hadde vesentlig lavere levestandard, dårligere lønns- og arbeidsvilkår og begrenset HMS- lovgivning. Utvidelsen la grunnlaget for omfattende sosial dumping og vanskeliggjorde kontroll med lønns- og arbeidsvilkår. Vi har møtt utfordringene aktivt ved å sikre stadig større grad av almengjøring av tariffavtalene og gjennom en rekke andre nye virkemidler mot sosial dumping. Høyredreiningen i Europa har ikke gjort jobben lettere. Vi har betydelige utfordringer i det norske arbeidsmarkedet. Dette ville vi hatt også ved en annen tilknytning til EU- landene enn gjennom EØS-avtalen, i alle fall så lenge alternativet ikke er å begrense arbeidsinnvandringen fra EU. Vi kan og må gjøre mer i Norge for å få en bedre utvikling. Vi må styrke fagutdanninga, vi må få mer regulerte forhold i bemanningsbransjen og vi må få bedriftene til å bruke egne ansatte. Dette kan gjøres med politisk vilje uten at vi kvitter oss med EØS- avtalen. Det handler om nasjonal politikk.

Å si opp EØS- avtalen vil etter vårt syn skape større problemer enn det løser. Utfordringene er at det indre marked består av 32 nasjoner (29 EU-land og 3 Efta land), og alle vedtak ikke vil kunne være tilpasset behovene til alle landene samtidig. Enighet og flertallsvedtak ligger bak de direktiver som Norge har måttet bygge inn i lovverket. De fleste direktiver på arbeidslivsområdet er minstebestemmelser som sikrer et felles «gulv» som ingen land kan gå under, det er en stor fordel for Norge. I tillegg kommer nasjonal lovgivning. Dette reduserer forskjellene og bidrar til at vi i Norge kan opprettholde strengere reguleringer og standarder, og likevel hevde oss i konkurransen. Kravene og kriteriene som må oppfylles for å kunne være en del av EUs indre marked hindrer et mye større « ras mot bunnen» i Europa, enn vi alle ville ha sett uten felles minsteregler.

Den betydelige arbeidsinnvandringen, som er den store utfordringen i forbindelse med sosial dumping og arbeidskriminalitet, er i stor grad regulert av « våre» nasjonale krav til produksjon av varer og tjenester i det private og offentlige , med eller uten EØS avtalen.

Fellesforbundet Avdeling 25 foreslår med dette at Fellesforbundet skal i kommende landsmøteperiode arbeide for at:

- EØS avtalen videreføres og sikrer norsk konkurranseutsatt næringsliv stabile, forutsigbare og like konkurransevilkår.
- Norske tariffavtaler og tariffoppgjør blir en del av kampen mot sosial dumping.
- Norsk lovgivning bygger oppunder og blir tilpasset arbeidet mot sosial dumping og arbeidskriminalitet.
- Almengjøring og likebehandlingsprinsippene etterleves og blir effektive redskap mot sosial dumping, lokal og sentral.
- «EØS avtalen påvirker norsk arbeidsliv og samfunn gjennom beslutninger fattet i EU.

LO krever at norske myndigheter går imot begrensninger i retten til kollektive kampmidler, det kollektive forhandlingssystemet og retten til nasjonal lønnsdannelse. ILO-konvensjoner, norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning må gis forrang foran EU regler. En slik forrang må avklares mellom EØS avtalens parter».

Fellesforbundet avdeling 25 krever at LO følger opp LO kongressens vedtak fra kongressen i 2013, og at Fellesforbundet sørger for at så skjer.

F-3120 Avd. 26 - Østfold Fagforening

EØS avtalen og et seriøst arbeidsliv.

Fellesforbundet skal jobbe for at ILO konvensjoner, tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning gis forrang i forhold til EØS avtalen. Det vil si arbeidslivet ut av EØS. Dersom dette ikke er mulig innenfor handlingsrommet EØS avtalen gir, skal forbundet jobbe for at EØS avtalen sies opp og erstattes av en handelsavtale.

Begrunnelse:

EØS avtalen setter en rekke begrensninger på hvilke tiltak som kan settes inn mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Vi har sett igjennom en rekke år nå at EØS tilpassede tiltakspakker ikke virker.

Slik utviklingen innen byggfagene og verkstedindustrien er nå, så er disse bransjene i ferd med å bli ødelagt av useriøsitet, kriminelle aktører og sosial dumping. Den norske modellen i ferd med å raseres.

Vi må ta tilbake styringen i det norske arbeidslivet her må vi bestemme selv, helt uten begrensninger fra EØS avtalen og EU's dømmende organer.

Flere sentrale politikere og sentrale personer i fagbevegelsen er nå ute og hevder at dette er det fullt mulig å gjøre innenfor EØS avtalen.

Dersom det viser seg at dette ikke er mulig, så må forbundet jobbe for at EØS avtalen sies opp og erstattes av en handelsavtale.

F-3121 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms
Norges forhold til Europa

EØS avtalen ble fremforhandlet i årene 1989 – 1992 av 7 Efta- land (Norge, Finland, Sverige, Østerrike, Sveits, Island og Liechtenstein) og 12 EU- land. EØS avtalen ble formelt gjort gjeldene fra 1994. Finland, Sverige og Østerrike er nå medlemmer av EU. Sveits har knyttet seg til EU ved bilaterale avtaler med på alle EØS-feltene utenom tjenester og investeringer. Også på felter innenfor Luxembourg-avtalen (som bl.a. omfattet miljøvern og utdanning) og ved å gjennomføre EU-regler om utestående spørsmål direkte i egen lovgivning. EØS avtalen gjelder ikke fisk og landbruk.

I dag er forhandlingsstyrken mellom EFTA og EU kraftig endret. Efta landene består i dag av 3 land, Norge, Island og Liechtenstein med ca. 5,5 mill. innbyggere, mens EU består av 29 land med ca. 500 mill. innbyggere.

Norge og ikke minst konkurranseutsatt næringsliv har levd og tilpasset seg EØS avtalen gjennom 21 år. Den har skapt utfordringer for arbeidslivet. Det store bilde er likevel at vi har bevart og utviklet vår samfunnsmodell i denne perioden. Vi har hatt en positiv utvikling i verdiskapning, sysselsetting, realinntekt og velferd. Vårt brutto nasjonalprodukt har økt med 50 % (60 % for fastlands- Norge), sysselsettingen har økt med ca. 500 000 personer, kjøpekraften har økt betydelig og ledigheten har vært lav. Flere velferdsordninger er bygd ut. Det er mange grunner til at det er gått slik. Store inntekter fra petroleumsvirksomheten og vekst i den internasjonale handelen har betydd mye.

En annen viktig årsak er EØS avtalen som har sikret Norge viktig og forutsigbar markedstilgang Europa. Rundt 80 % av alt Norge eksporterer går til EU-land. EØS avtalen er fri for handelshindringer, både tekniske og tollmessige hindringer. Konkurransereglene er like, som gir oss uvurderlige fordeler. EØS avtalen sikrer at et produkt eller tjeneste som produseres i Norge fritt kan selges i hele EU – EØS område uten grensekontroller og godkjenningssystemer (tekniske handelshindringer). Utenfor EU – EØS område må ethvert produkt ha sin egen godkjenningssystem. Dette betyr mer byråkrati og økte kostnader, men ikke minst en kritisk usikkerhet for Norsk konkurranseutsatt virksomhet.

Verdien av den frie markedstilgangen innen EU – EØS område er vanskelig å tallfeste. Forutsigbare, stabile og like konkurransevilkår er avgjørende for norske bedrifter som opererer i konkurranse. Dette enten det gjelder eksporttett næringsliv eller norske bedrifter som konkurrerer på hjemmemarkedet mot utenlandske bedrifter.

Næringslivet har tilpasset seg EØS avtalen og det felles indre marked i 21 år. Eierskap og bedriftsstrukturen har endret seg i norske bedrifter. Stadig større eierandeler i norske bedrifter ligger innen EU. Flere og flere bedrifter / konsern har parallell produksjon innen for EU og EØS- land.

Fellesforbundet ønsket EU- utvidelsen i 2004 velkommen. Den skapte større utfordringer enn vi ante den gangen. Bevegelsen av arbeidskraft er i dag Norges største utfordring med EØS- avtalen. Vi har fått en kraftig økning i

arbeidsinnvandringen etter at de åtte øst- europeiske landene ble medlemmer av EU. At så mange har kommet hit for å søke seg arbeid, er fordi etterspørselen etter arbeidskraft er stor, og at mange ser mulighetene for større fortjenester og inntekter. Plutselig ble et forholdsvis homogent arbeidsmarked utvidet til å omfatte åtte land som hadde vesentlig lavere levestandard, dårlige lønns- og arbeidsvilkår og begrenset HMS- lovgivning. Utvidelsen la grunnlaget for omfattende sosial dumping og vanskeliggjorde kontroll med lønns- og arbeidsvilkår. Vi har møtt utfordringene aktivt ved å sikre stadig større bruk av allmenngjøring av tariffavtalene og gjennom en rekke andre nye virkemidler mot sosial dumping. Høyredreiningen i Europa har ikke gjort jobben lettere. Vi har betydelige utfordringer i det norske arbeidsmarkedet. Det ville vi hatt også ved en annen tilknytning til EU- landene enn gjennom EØS-avtalen, i alle fall så lenge alternativet ikke er å begrense arbeidsinnvandringen fra EU. Vi kan og må gjøre mer i Norge for å få en bedre utvikling. Vi må styrke fagutdanninga, vi må få mer regulerte forhold i bemanningsbransjen og vi må få bedriftene til å bruke mer egne ansatte. Dette kan gjøres med politisk vilje uten at vi kvitter oss med EØS-avtalen. Det handler om nasjonal politikk.

Å si opp EØS-avtalen vil etter vårt syn skape større problemer enn det løser. Utfordringen er at det indre marked består av 32 nasjoner (29 EU- land og 3 EFTA land), og alle vedtak ikke vil kunne være tilpasset behovene til alle landene samtidig. Enighet og flertallsvedtak ligger bak de direktiver som Norge har måttet bygge inn i lovverket. De fleste direktiver på arbeidslivsområdet er minstebestemmelser som sikrer ett felles "gulv" som ingen land kan gå under, en stor fordel for Norge. I tillegg kommer nasjonal lovgivning. Dette reduserer forskjellene og bidrar til at vi i Norge kan opprettholde strengere reguleringer og høye standarder, og likevel hevde oss i konkurransen. Kravene og kriteriene som må oppfylles for å kunne være en del av EUs indre marked hindrer et mye større "ras mot bunnen" i Europa, enn vi ville ha sett uten felles minsteregler.

Den betydelige arbeidsinnvandringen, som er den store utfordringen i forbindelse med sosial dumping og arbeidskriminalitet, er i stor grad regulert av "våre" nasjonale krav til produksjon av varer og tjenester i det private og offentlige, med eller uten EØS- avtalen.

F-3122 Avd. 57 - Nord-Rogaland

Uttalelse om EU og fagbevegelsen.

EUs sparepolitikk fører land etter land i Europa ned i en negativ spiral av økende fattigdom og massearbeidsledighet. Det er ikke lenger en finanskrisen, men en bevisst liberalistisk politikk som gjør dette mulig. Mer privatisering, enorme redningspakker til banker i krise, samt deregulering av finansmarkedene, gjør at kapitaleiere sikrer og øker sine inntekter på bekostning av arbeidsfolk i EU-sonen. EU jobber for at de fire friheter skal ha forrang foran grunnleggende faglige rettigheter som avtalerett, streikerett o.s.v. hjemlet i blant annet ILO-konvensjonen. Fagbevegelsen i mange EU-land er sterkt svekket på grunn av denne politikken.

Fellesforbundet mener derfor:

- At Norge sier opp dagens EØS-avtale. En stadig strøm av EU-direktiver og EØS-regler utgjør en trussel mot norske faglige rettigheter, f.eks. vikarbyrådirektivet, postdirektivet, kabotasjereglene og Jernbanepakke 4.
- Å samarbeide med den europeiske fagbevegelsen i kampen mot høyresidens angrep på faglige rettigheter i Europa.

F-3123 Avd. 87 - Kjeller Jern og Metall

Sosial dumping.

Den enorme arbeidsinnvandringen er uten tvil en stor trussel mot det seriøse arbeidslivet i Norge blant annet fordi direktiver som følge av EØS medlemskap åpner for at alle mer eller mindre blir løsarbeidere gjennom vikarbyrå.

Innvandring har pågått inn til Norge lenge før en slik avtale med fire friheter ble innført og uten at fremmedarbeiderne gikk på luselønninger, men fikk de samme vilkår som nordmenn flest.

Dersom dette utvikler seg går det mot et samfunn med store ulikheter i lønnsnivå for innvandrere og Norske og vil øke klasseskille i Norge som ingen er tjent med. Mange fine festtaler tar til ordet for at i Norge skal vi leve på kunnskap, kvalitet og dette skal være vårt konkurransefortrinn. Bedrifter styres av ren bedriftsøkonomi og vil være styrende selv om dette samfunnsmessig vil bety store klasseskiller.

Forbundet må ha dette på dagsorden og sørge for at man ikke enkelte ansatte og tillitsvalgte overser denne forskjellen det etter hvert blir mellom arbeidstakerne i konkurranseutsatt næring.

F-3124 Avd. 91 - Fellesforbundet Jæren

EØS-Avtalen

Norge ut av EØS

Begrunnelse:

- Angrepene på arbeidstakernes opparbeidede rettigheter skjer og har skjedd i stor skala gjennom EØS-avtalen. Direktiv etter direktiv er innført for å begrense arbeidernes betingelser, flere dommer i EU-domstolen peker i samme retning.
- Bedriftene som skriker opp om at de er avhengig av EØS-avtalen for å selge til EU og at de er mot sosial dumping, samtidig jobber deres bransjeorganisasjoner og NHO imot og torpederer alle forslag som kommer for å hindre sosial dumping.
- Politikerne som også ivrer for å beholde EØS-avtalen, har gang etter gang løpt fra mulighetene de har hatt til å hindre innvirkningen mot arbeidslivet og aldri prøvd å utfordre EU-systemet.

F-3125 Avd. 91 - Fellesforbundet Jæren

- Norge må ut av EØS for å kunne for å stoppe den sosiale dumping og sikre arbeiderne i Norge mot den svekkelsen av arbeidernes opparbeidede rettigheter og vilkår som pågår i Europa.

F-3126 Avd. 108 - Innherred Fagforening
Norge ut av EØS

EØS, hvilke konsekvenser medfører denne avtalen for den Norske arbeidslivsmodellen?

Tilhengere av Den Europeiske Union og EØS sier at vi som er motstandere ofte bruker påstander som "Vi vet hva vi har, men vi vet ikke hva vi får, men er det egentlig slik at vi ikke vet hva vi får?" Vi vet i alle fall hvilke problemer EU har!

Trine Lise Sundnes sa på Nei til EUs Nasjonale konferanse i 2013 at den norske modellen står seg i forhold til EØS-avtalen. Jeg med flere fra industrien har en annen oppfatning. Utstasjonering, tjeneste, vikarbyrå og håndhevingsdirektivet er laga av EU for det europeiske arbeidsliv, og de utfordrer eksistensen til den Norske Arbeidslivsmodellen.

Situasjonen ved Kværner Verdal er en helt annen en den Sundnes beskriver. Klubblederen ved verftet Kværner Verdal spurte gode fagfolk på 2 skift om hvordan de oppfatter sin arbeidsdag. Det ene skiftet sa at de er 30 år tilbake i tid i forhold til hvordan vi produserer, det andre skiftet sa vi er tilbake til 80 tallet i forhold til hvordan vi produserer. Vi ser nå konsekvensene av EØS-avtalen for Den Norske Arbeidslivsmodellen. Det Norske arbeidslivet er tuftet på faste ansettelser med trygghet for arbeid og inntekt. Modellen har gjort at arbeidstakere i Norge tar et større ansvar for egen arbeidsdag en i andre land.

Med innleie på 100 til 200 % i enkelte fag, er vi tilbake til en arbeidsorganisering med høy grad av detaljstyring og lavere produktivitet, lik en arbeidsorganisering som kjennetegner EU. Gir vi slipp på den Norske arbeidslivsmodellen, mister vi som høykostland vårt viktigste konkurransefortrinn med lavkostland. Disse konsekvensene som er beskrevet, finner mann også i andre bransjer i like stort omfang.

Trepartssamarbeidet mellom LO, NHO og Regjeringen som Sundnes refererte til merker ennå lite til konsekvensene av EØS-avtalen. Den norske modellen forvitres nedenfra og opp.

Ingen annen handelsavtale gir den ene parten rett til å utforme direktiver, og forvente at den andre parten bare skal akseptere disse inngripenen i nasjonens arbeidsliv. Det vi må spørre oss om, er om det er det norske arbeidsliv som vil påvirke arbeidslivet i EU, eller er det arbeidslivet i EU som vil påvirke det Norske? Svaret sier seg vel selv.

På denne måten blir vår tilknytning til EU gjennom EØS-avtalen og de direktiver vi må godta, en reel trussel mot Den Norske Arbeidslivsmodellen, og grunnlaget for velferdsstaten.

Det er ikke slik at 500 millioner EU-borgere er for EU, i Storbritannia øker misnøyen med EU. Tyske fagforeninger med flere er kritiske til EU. De opplever konsekvensene av politikken som føres, og det er ikke kapitalen som betaler regninga med arbeidsløshet og fattigdom. Det er det arbeiderklassen som gjør.

*Situasjonen i Norge og EU, er resultater av politiske valg. Det er vel ingen som er i tvil om hvem som har valgt klokt, og hvem som har valgt uklokt.

Vi vet hva vi har, vi vet hva EU har! Å opprettholde EØS-avtalen vil være uklokt, Den Norske Arbeidslivsmodellen og velferdsstaten er langt viktigere å opprettholde!

Fellesforbundet vil jobbe for at Norge går ut av EØS-samarbeidet og at det etableres en frihandelsavtale med EU.

F-3127 Avd. 108 - Innherred Fagforening

Veto mot håndhevingsdirektivet

Verkstedklubben Kværner Verdal har siden EUs utvidelse østover sett og erfart konsekvensene av bruk av «billig arbeidskraft» innleide fra tidligere østblokkland. Den Norske arbeidslivsmodellen er avhengig av selvstendige operatører med høy kompetanse innen sine fag for å fungere. For at denne måten å organisere arbeidslivet på skal fungere, krever det at ansatte tar et større ansvar for egen arbeidsdag enn hva som er vanlig i andre land. Det at vi er mer selvstendig medfører en flat arbeidsorganisering. Noe som gir seg utslag i kort vei fra de som utfører den fysiske jobben, til de som lager underlaget. Denne form for arbeidsorganisering har gjort oss konkurransedyktig med konkurrenter i lavkostland.

Siden østutvidelsen har det norske arbeidslivet blitt mer likt arbeidslivet i Europa, der detaljstyring og lav produktivitet er reglen. Utstasjonering, tjeneste og vikarbyrådirektivet har alle medført alvorlige konsekvenser for det norske arbeidsliv og vår produktivitet. Håndhevingsdirektivet kan ha nye momenter som endrer disse direktivenes påvirkning på det norske arbeidsliv på en negativ måte.

På bakgrunn av dette skal Fellesforbundet arbeide for at Norge bruker vetoretten og stopper implementeringen av håndhevingsdirektivet.

F-3128 Avd. 143 - Fellesforbundet Helgeland

EØS avtalen må videreføres

Landsmøtet støtter at EØS avtalen videreføres, med begrunnelse gitt nedenfor.

Begrunnelse

For fagbevegelsen er retten til frie forhandlinger, retten til å inngå tariffavtaler, sikre utjamning av levekår, ha høye standarder for arbeidsmiljø og sikre en sosial utvikling helt grunnleggende. Norge har levd med EØS-avtalen i over 21 år. Den har skapt utfordringer for arbeidslivet, men det store bildet er at vi har bevart og utviklet vår samfunnsmodell. Vi har hatt en positiv utvikling i verdiskaping, sysselsetting, realinntekter og velferd siden avtalen ble gjort gjeldende fra 1994. Vårt brutto nasjonalprodukt har økt med 50 prosent (60 prosent for fastlands-Norge), sysselsettingen har økt med 500 000 personer, kjøpekrafta er økt betydelig og ledigheten har vært lav. Flere velferdsordninger er bygd ut. Det er mange grunner til at det har gått slik. Store inntekter fra petroleumsvirksomheten og vekst i den internasjonale handelen har betydd mye. En annen viktig årsak er EØS-avtalen som har sikret Norge viktig og forutsigbar markedstilgang til Europa. Rundt 80 prosent av alt Norge eksporterer går til EU-land. EØS-avtalen er fri for handelshindringer, både tekniske og toll. Konkurransereglene er like. Det gir oss helt uvurderlige fordeler.

«Norges deltakelse i EUs indre marked gjennom EØS-avtalen har hatt en positiv effekt både på grensekryssende økonomisk aktivitet (handel, investeringer, arbeidsvandring), og på nasjonaløkonomisk regulering og næringspolitikk. Gjennom snart tjue år har avtalen bidratt til økonomisk vekst, økt sysselsetting og økt kjøpekraft. Sammenlignet med de direkte og indirekte samfunnsøkonomiske fordelene av EØS-avtalen er kostnadene ved avtalen begrenset.» (NOU 2012 s. 808-809).

EØS-avtalen sikrer at et produkt eller en tjeneste som er produsert i Norge, fritt kan selges i resten av EØS-markedet uten grensekontroll og godkjenningssystemer (tekniske handelshindre). Utenfor EØS-området må ethvert produkt ha sin egen godkjenningssystem. Dette betyr behov for mer byråkrati for å sikre at produktene som skal til resten av EØS-markedet oppfyller alle sine krav som de direktiver vi da ikke er omfattet av krever. I tillegg til å skape usikkerhet, vil det gjøre det dyrere for norsk eksportvirksomhet. Verdien av denne frie markedstilgangen er vanskelig å tallfeste. EU har beregnet at EUs vareeksport til USA i gjennomsnitt belastes med tekniske handelshindringer kostnadsberegnet til 25 prosent. Uten EØS-avtale ville kostnadene for norske bedrifter å eksporterte til EU-land, sannsynligvis ikke blitt av en slik størrelse, men det ville, i alle fall over tid, oppstått betydelige hindre som ville økt kostnadene. Det ønsker vi ikke å påføre arbeidsplasser i norsk eksportvirksomhet. Nordland er et fylke med mange eksport bedrifter og uten EØS avtalen vil flere av våre bedrifter innen industrien få store problemer og dette vil gå ut over våre medlemmer.

Fellesforbundet ønsket EU-utvidelsen i 2004 velkommen. Den skapte utfordringer; større enn vi ante den gangen. Bevegelsen av arbeidskraft er i dag Norges største utfordring med EØS-avtalen. Vi har fått en kraftig økning i arbeidsinnvandringen etter at de åtte Østeuropeiske landene ble medlemmer. At så mange har kommet hit for å søke seg arbeid, er fordi etterspørselen etter arbeidskraft er stor, og at mange ser mulighetene for større fortjenester og inntekter, enn i sitt eget land. Plutselig ble et forholdsvis homogent arbeidsmarked i Norge, utvidet til å omfatte åtte land som hadde vesentlig lavere levestandard, dårligere lønns- og arbeidsvilkår og svært begrenset HMS-lovgivning. Utvidelsen la grunnlaget for omfattende sosial dumping og vanskeliggjorde kontroll med lønns- og arbeidsvilkår. Vi har møtt utfordringene aktivt ved å sikre stadig større bruk av allmenngjøring av tariffavtalene, og gjennom en rekke andre nye virkemidler mot sosial dumping. Det er i denne forbindelse verdt å minne om hva Oslo Byggningsarbeiderforbund har slått fast: «Vi er ikke en fagforening for norske arbeidere, men for arbeidere i Norge» En sosialdemokratisk tilnærming til våre kamerater fra Øst-Europa.

Det er høyredreiningen i Europa som har vært og er trusselen for et seriøst arbeidsliv, ikke EU og EØS- avtalen.

Vi må styrke fagutdanninga, vi må få mer regulerte forhold i bemanningsbransjen og vi må få bedriftene til å bruke mer egne ansatte. Dette løses ikke ved at Norge sier opp EØS-avtalen. Det handler om nasjonal politikk, og et sterkt engasjement i fagbevegelsen som bidrar til regjeringsskifte i 2017.

Å si opp EØS-avtalen vil etter vårt syn skape større problemer enn det løser. Utfordringen er at i et indre marked som består av 32 nasjoner (29 EU-land og 3 EFTA-land), vil ikke alle vedtak kunne være tilpasset behovene til alle landene samtidig. Enighet og flertallsvedtak ligger bak de direktiver som Norge har måttet bygge inn i vårt lovverk. Men siden de fleste direktiver på arbeidslivsområdet er minstebestemmelser, er det en stor fordel for Norge at det er et "gulv" som ingen land kan gå under. Det reduserer forskjellene og bidrar til at vi i Norge kan opprettholde strengere reguleringer og høyere standarder, og likevel hevde oss i konkurransen. Kravene og kriteriene som må oppfylles for å kunne være en del av EUs indre marked hindrer et mye større "ras mot bunnen" i Europa, enn vi ville ha sett uten felles minsteregler.

Oppsummert

EØS-avtalen er en garanti for like konkurransevilkår og tilgang for norsk industri i det indre markedet, og er bærebjelken i vårt økonomiske forhold til EU. En løsere tilknytning gjennom handelsavtaler eller lignende vil medføre økte kostnader, gi mindre forutsigbarhet og mer usikkerhet, ikke minst for den landbaserte tradisjonelle industrien som har størst eksport til Europa. Større usikkerhet er det siste våre medlemmer og denne industrien trenger.

F-3129 Avd. 156 - Midt-Gudbrandsdal Fagforening

Fellesforbundet utreder en alternativ tilknytning til EU (EØS-avtalen) med utgangspunkt i frihandelsavtalen som Sveits har i dag og den frihandelsavtalen Norge hadde med EU fram til den ble erstattet med EØS-avtalen som vi nå har.

Utredningen må være ferdig i god tid til LO-kongressen i 2017. Fellesforbundet utsetter behandlingen av denne saken til høsten 2016 og åpner samtidig for et ekstraordinært landsmøte for en endelig sluttbehandling av alle forslag angående vår tilknytning til EU.

Begrunnelse:

I dag ligger de to fløyene i EØS-saken dypt nede i skyttergravene. Vi mener at vi må ha en klarere formening om hva vi kan oppnå i en framtidig frihandelsavtale før vi eventuelt sier opp vår nåværende EØS-avtale.

F-3130 Avd. 176 – Dalane Fagforening

EØS.

Fellesforbundet må være en forkjemper for at vi melder oss ut av EØS. Vi kan fortsette med en handelsavtale med EU. Norge blir påtvunget å innføre en masse direktiver fra EU, dette skjer uten at vi har noen reell innvirkning på dette. Åpne grenser for arbeidsinnvandring har vist seg å resultere mange flere sosial dumping tilfeller i Norge.

Så til slutt, vi har mistet innenriksministeren vår, han kalles nå Europa minister?

F-3131 Avd. 266 - Hordaland Hotell og Restaurant

Uttalelse fra Årsmøtet Fellesforbundets avd. 266

Norges forhold til Europa

EØS avtalen ble fremforhandlet i årene 1989 – 1992 av 7 Efta- land (Norge, Finland, Sverige, Østerrike, Sveits, Island og Liechtenstein) og 12 EU- land. EØS

avtalen ble formelt gjort gjeldene fra 1994. Finland, Sverige og Østerrike er nå medlemmer av EU. Sveits har knyttet seg til EU ved bilaterale avtaler med på alle EØS-feltene utenom tjenester og investeringer. Også på felter innenfor Luxembourg-avtalen (som bl.a. omfattet miljøvern og utdanning) og ved å gjennomføre EU-regler om utestående spørsmål direkte i egen lovgivning. EØS avtalen gjelder ikke fisk og landbruk.

I dag er forhandlingsstyrken mellom EFTA og EU kraftig endret. Efta landene består i dag av 3 land, Norge, Island og Liechtenstein med ca. 5,5 mill. innbyggere, mens EU består av 29 land med ca. 500 mill. innbyggere.

Norge og ikke minst konkurranseutsatt næringsliv har levd og tilpasset seg EØS avtalen gjennom 21 år. Den har skapt utfordringer for arbeidslivet. Det store bilde er likevel at vi har bevart og utviklet vår samfunnsmodell i denne perioden. Vi har hatt en positiv utvikling i verdiskapning, sysselsetting, realinntekt og velferd. Vårt brutto nasjonalprodukt har økt med 50 % (60 % for fastlands- Norge), sysselsettingen har økt med ca. 500 000 personer, kjøpekraften har økt betydelig og ledigheten har vært lav. Flere velferdsordninger er bygd ut. Det er mange grunner til at det er gått slik. Store inntekter fra petroleumsvirksomheten og vekst i den internasjonale handelen har betydd mye.

En annen viktig årsak er EØS avtalen som har sikret Norge viktig og forutsigbar markedstilgang Europa. Rundt 80 % av alt Norge eksporterer går til EU-land. EØS avtalen er fri for handelshindringer, både tekniske og tollmessige hindringer. Konkurransereglene er like, som gir oss uvurderlige fordeler. EØS avtalen sikrer at et produkt eller tjeneste som produseres i Norge fritt kan selges i hele EU – EØS område uten grensekontroller og godkjenningssystemer (tekniske handelshindringer). Utenfor EU – EØS område må ethvert produkt ha sin egen godkjenningssystem. Dette betyr mer byråkrati og økte kostnader, men ikke minst en kritisk usikkerhet for Norsk konkurranseutsatt virksomhet.

Verdien av den frie markedstilgangen innen EU – EØS område er vanskelig å tallfeste. Forutsigbare, stabile og like konkurransevilkår er avgjørende for norske bedrifter som opererer i konkurranse. Dette enten det gjelder eksporttett næringsliv eller norske bedrifter som konkurrerer på hjemmemarkedet mot utenlandske bedrifter.

Næringslivet har tilpasset seg EØS avtalen og det felles indre marked i 21 år. Eierskap og bedriftsstrukturen har endret seg i norske bedrifter. Stadig større eierandeler i norske bedrifter ligger innen EU. Flere og flere bedrifter / konsern har parallell produksjon innen for EU og EØS- land.

Fellesforbundet ønsket EU- utvidelsen i 2004 velkommen. Den skapte større utfordringer enn vi ante den gangen. Bevegelsen av arbeidskraft er i dag Norges største utfordring med EØS- avtalen. Vi har fått en kraftig økning i arbeidsinnvandringen etter at de åtte øst- europeiske landene ble medlemmer av EU. At så mange har kommet hit for å søke seg arbeid, er fordi etterspørselen etter arbeidskraft er stor, og at mange ser mulighetene for større fortjenester og inntekter. Plutselig ble et forholdsvis homogent arbeidsmarked utvidet til å omfatte åtte land som hadde vesentlig lavere levestandard, dårlige lønns- og

arbeidsvilkår og begrenset HMS- lovgivning. Utvidelsen la grunnlaget for omfattende sosial dumping og vanskeliggjorde kontroll med lønns- og arbeidsvilkår. Vi har møtt utfordringene aktivt ved å sikre stadig større bruk av allmenngjøring av tariffavtalene og gjennom en rekke andre nye virkemidler mot sosial dumping. Høyredreiningen i Europa har ikke gjort jobben lettere. Vi har betydelige utfordringer i det norske arbeidsmarkedet. Det ville vi hatt også ved en annen tilknytning til EU- landene enn gjennom EØS-avtalen, i alle fall så lenge alternativet ikke er å begrense arbeidsinnvandringen fra EU. Vi kan og må gjøre mer i Norge for å få en bedre utvikling. Vi må styrke fagutdanninga, vi må få mer regulerte forhold i bemanningsbransjen og vi må få bedriftene til å bruke mer egne ansatte. Dette kan gjøres med politisk vilje uten at vi kvitter oss med EØS-avtalen. Det handler om nasjonal politikk.

Å si opp EØS-avtalen vil etter vårt syn skape større problemer enn det løser. Utfordringen er at det indre marked består av 32 nasjoner (29 EU- land og 3 EFTA land), og alle vedtak ikke vil kunne være tilpasset behovene til alle landene samtidig. Enighet og flertallsvedtak ligger bak de direktiver som Norge har måttet bygge inn i lovverket. De fleste direktiver på arbeidslivsområdet er minstebestemmelser som sikrer ett felles "gulv" som ingen land kan gå under, en stor fordel for Norge. I tillegg kommer nasjonal lovgivning. Dette reduserer forskjellene og bidrar til at vi i Norge kan opprettholde strengere reguleringer og høye standarder, og likevel hevde oss i konkurransen. Kravene og kriteriene som må oppfylles for å kunne være en del av EUs indre marked hindrer et mye større "ras mot bunnen" i Europa, enn vi ville ha sett uten felles minsteregler.

Den betydelige arbeidsinnvandringen, som er den store utfordringen i forbindelse med sosial dumping og arbeidskriminalitet, er i stor grad regulert av "våre" nasjonale krav til produksjon av varer og tjenester i det private og offentlige, med eller uten EØS- avtalen.

Årsmøtet i Fellesforbundets avdeling 266 sitt forslag til vedtak:

1. Arbeide for at EØS- avtalen videreføres og sikrer norsk konkurranseutsatte næringsliv stabile, forutsigbare og like konkurransevilkår.
2. Arbeide for at norske tariffavtaler og tariffoppgjør blir en del av kampen mot sosial dumping.
3. Arbeide for at Norsk lovgivning bygger oppunder og blir tilpasset arbeidet mot sosial dumping og arbeidskriminalitet.
4. Arbeide for at allmenngjøring og likebehandlingsprinsippene etterleves og blir effektive redskap mot sosial dumping, lokal og sentral.

F-3132 Avd. 461 - Nordenfjelske Papirarbeiderforening

EØS avtalen må videreføres

Landsmøtet støtter at EØS avtalen videreføres, med begrunnelse gitt nedenfor.

Begrunnelse

For fagbevegelsen er retten til frie forhandlinger, retten til å inngå tariffavtaler, sikre utjamning av levekår, ha høye standarder for arbeidsmiljø og sikre en sosial utvikling helt grunnleggende. Norge har levd med EØS-avtalen i over 21 år. Den har skapt utfordringer for arbeidslivet, men det store bildet er at vi har bevart og utviklet vår samfunnsmodell. Vi har hatt en positiv utvikling i verdiskaping,

sysselsetting, realinntekter og velferd siden avtalen ble gjort gjeldende fra 1994. Vårt brutto nasjonalprodukt har økt med 50 prosent (60 prosent for fastlands-Norge), sysselsettingen har økt med 500 000 personer, kjøpekrafta er økt betydelig og ledigheten har vært lav. Flere velferdsordninger er bygd ut. Det er mange grunner til at det har gått slik. Store inntekter fra petroleumsvirksomheten og vekst i den internasjonale handelen har betydd mye. En annen viktig årsak er EØS-avtalen som har sikret Norge viktig og forutsigbar markedstilgang til Europa. Rundt 80 prosent av alt Norge eksporterer går til EU-land. EØS-avtalen er fri for handelshindringer, både tekniske og toll. Konkurransereglene er like. Det gir oss helt uvurderlige fordeler.

«Norges deltakelse i EUs indre marked gjennom EØS-avtalen har hatt en positiv effekt både på grensekryssende økonomisk aktivitet (handel, investeringer, arbeidsvandring), og på nasjonaløkonomisk regulering og næringspolitikk. Gjennom snart tjue år har avtalen bidratt til økonomisk vekst, økt sysselsetting og økt kjøpekraft. Sammenlignet med de direkte og indirekte samfunnsøkonomiske fordelene av EØS-avtalen er kostnadene ved avtalen begrenset.» (NOU 2012 s. 808-809).

EØS-avtalen sikrer at et produkt eller en tjeneste som er produsert i Norge, fritt kan selges i resten av EØS-markedet uten grensekontroll og godkjenningssystemer (tekniske handelshindre). Utenfor EØS-området må ethvert produkt ha sin egen godkjenningssystem. Dette betyr behov for mer byråkrati for å sikre at produktene som skal til resten av EØS-markedet oppfyller alle sine krav som de direktiver vi da ikke er omfattet av krever. I tillegg til å skape usikkerhet, vil det gjøre det dyrere for norsk eksportvirksomhet. Verdien av denne frie markedstilgangen er vanskelig å tallfeste. EU har beregnet at EUs vareeksport til USA i gjennomsnitt belastes med tekniske handelshindringer *kostnadsberegnet til 25 prosent*. Uten EØS-avtale ville kostnadene for norske bedrifter å eksporterte til EU-land, sannsynligvis ikke blitt av en slik størrelse, men det ville, i alle fall over tid, oppstått betydelige hindre som ville økt kostnadene. *Det ønsker vi ikke å påføre arbeidsplasser i norsk eksportvirksomhet*. 300 av våre yrkesaktive medlemmer arbeider ved Norske Skog Skogn AS, og 70% av salget går til EU-land. Det vil med andre ord få store kostnadsmessige konsekvenser å si opp EØS-avtalen.

Fellesforbundet ønsket EU-utvidelsen i 2004 velkommen. Den skapte utfordringer; større enn vi ante den gangen. Bevegelsen av arbeidskraft er i dag Norges største utfordring med EØS-avtalen. Vi har fått en kraftig økning i arbeidsinnvandringen etter at de åtte Øst-Europeiske landene ble medlemmer. At så mange har kommet hit for å søke seg arbeid, er fordi etterspørselen etter arbeidskraft er stor, og at mange ser mulighetene for større fortjenester og inntekter, enn i sitt eget land. Plutselig ble et forholdsvis homogent arbeidsmarked i Norge, utvidet til å omfatte åtte land som hadde vesentlig lavere levestandard, dårligere lønns- og arbeidsvilkår og svært begrenset HMS-lovgivning. Utvidelsen la grunnlaget for omfattende sosial dumping og vanskeliggjorde kontroll med lønns- og arbeidsvilkår. Vi har møtt utfordringene aktivt ved å sikre stadig større bruk av allmenngjøring av tariffavtalene, og gjennom en rekke andre nye virkemidler mot sosial dumping. Det er i denne forbindelse verdt å minne om hva Oslo Byggningsarbeiderforbund har slått fast: «Vi er ikke en fagforening for norske

arbeidere, men for arbeidere i Norge» En sosialdemokratisk tilnærming til våre kamerater fra Øst-Europa.

Det er høyredreiningen i Europa som har vært og er trusselen for et seriøst arbeidsliv, ikke EU og EØS- avtalen.

Vi må styrke fagutdanninga, vi må få mer regulerte forhold i bemanningsbransjen og vi må få bedriftene til å bruke mer egne ansatte. Dette løses ikke ved at Norge sier opp EØS-avtalen. Det handler om nasjonal politikk, og et sterkt engasjement i fagbevegelsen som bidrar til regjeringsskifte i 2017.

Å si opp EØS-avtalen vil etter vårt syn skape større problemer enn det løser. Utfordringen er at i et indre marked som består av 32 nasjoner (29 EU-land og 3 EFTA-land), vil ikke alle vedtak kunne være tilpasset behovene til alle landene samtidig. Enighet og flertallsvedtak ligger bak de direktiver som Norge har måttet bygge inn i vårt lovverk. Men siden de fleste direktiver på arbeidslivsområdet er minstebestemmelser, er det en stor fordel for Norge at det er et "gulv" som ingen land kan gå under. Det reduserer forskjellene og bidrar til at vi i Norge kan opprettholde strengere reguleringer og høyere standarder, og likevel hevde oss i konkurransen. Kravene og kriteriene som må oppfylles for å kunne være en del av EUs indre marked hindrer et mye større "ras mot bunnen" i Europa, enn vi ville ha sett uten felles minsteregler.

Oppsummert

EØS-avtalen er en garanti for like konkurransevilkår og tilgang for norsk industri i det indre markedet, og er bærebjelken i vårt økonomiske forhold til EU. En løsere tilknytning gjennom handelsavtaler eller lignende vil medføre økte kostnader, gi mindre forutsigbarhet og mer usikkerhet, ikke minst for den landbaserte tradisjonelle industrien som har størst eksport til Europa. Større usikkerhet er det siste våre medlemmer og denne industrien trenger.

F-3133 Avd. 601 - Tømrer og Byggfagforening

Norge ut av EØS

Grunnlovens bestemmelse for å overføre myndighet ut av landet krever at Norge må være medlem i den organisasjonen som makta overføres til. Det norske folk har sagt nei til å bli med i EU to ganger.

Norske myndighetenes juridiske krumspring for å omgå grunnloven ved å bruke samarbeidsorganet ESA resulterer i at det fattes vedtak fra EU som er bindende for Norge og (er et hån mot det norske folk)viser en total mangel på respekt for folkemeningen i Norge.

For det første hevder vi at dette er brudd på den norske grunnlovens §93 og at flere av vedtakene direkte medvirker til å svekke den "Norske modellen" da flere av dem medfører svekkelse og forverring av lønns- og arbeidsvilkår i vårt arbeidsliv. I vår bransje har dette resultert i økt bruk av underentrepriser og innleie som dermed har økt den sosiale dumping og svekket kvaliteten og produktiviteten på våre byggeplasser.

Vi hevder videre at etter Øst- utvidelsen i 2004 og inngåelsen av Schengen-avtalen så ser vi en dramastisk økning av mafia tendenser med bla. økonomisk kriminalitet.

Styret i fellesforbundets avdeling 601 Tømrer og Byggfagforening med fullmakt fra foreningens årsmøte 15.04.2015 fremme forslag til fellesforbundets landsmøte 2015 om å fremme forslag om å melde Norge ut av EØS.

Fellesforbundets avdeling 601 Tømrer og Byggfagforening krever hermed at Fellesforbundets Landsmøte 2015 krever Norge ut av EØS.

F-3134 Avd. 603 - Oslo Bygningsarbeiderforening
Arbeidslivet og EØS

Den rødgrønne regjeringa og fagbevegelsen har på noen områder gjort mye fornuftig for å motvirke sosial dumping i kjølvannet på østutvidelsen. Helt avgjørende har vært at vi har gitt de utenlandske arbeidstakerne sterkere rettigheter. På andre områder har situasjonen gått til det verre. Fordi svært få tariffavtaler er allmenngjort, er lønnsdumping fortsatt lovlig i storparten av arbeidslivet vårt. Bemanningsbransjens virksomhet har fått et langt større omfang enn det en så for seg da forbudet mot utleie ble oppheva i 2000. Bemanningsbransjen har dessuten tatt seg til rette med ansettelsesformer som det ikke er adgang til etter norsk lov. På disse områdene trengs det sterke grep for å snu utviklinga:

Allmenngjøringsordninga må endres sånn at en tariffavtale skal allmenngjøres om det er krevd av en arbeidstakerorganisasjon som er part i avtalen og har innstillingsrett (som vedtatt på landsmøtet i 2011).

Innleie fra bemanningsforetak må begrenses til de tilfellene der det er tillatt å ansette midlertidig etter de reglene som gjaldt fram til 2015. Adgangen til unntak etter avtale med de tillitsvalgte må oppheves.

Det må ad lovveien sørges for at bemanningsbransjen innretter seg etter de reglene for midlertidig ansettelse som gjelder i resten av arbeidslivet. Særlig må det avklares at avtaleformen «fast ansatt uten garantilønn» ikke er fast ansettelse i arbeidsmiljølovens forstand, men gjentatt midlertidig ansettelse, og at bemanningsbransjen ikke kan benytte avtaleformen i større utstrekning enn det er tillatt å ansette midlertidig.

Da EØS-avtalen trådte i kraft i 1994 sto medlemsstatene mer eller mindre fritt til å kreve hele si lovgiving om lønns- og arbeidsvilkår etterlevd av arbeidsgivere fra andre medlemsstater. Her har EU ensidig endra spillereglene under veis. Det har ført til konflikt, og det kan føre til ny konflikt i framtida. Særlig på tre områder har det versert eller verserer saker om hvorvidt norske krav er i strid med EØS. Det gjelder krav om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, omfanget av allmenngjøringsforskriftene, særlig krav til dekning av reiser, kost og losji, og begrenning av virksomheten til bemanningsforetakene (vikarbyrådirektivet).

Følgende må ligge til grunn for håndteringa av arbeidsvandring fra EØS framover:

Arbeidstakere fra EØS som tar seg arbeid i Norge, skal ha samme rettigheter og minstebeskyttelse som innenlandske arbeidstakere. Det er ikke aktuelt å gjeninnføre krav om arbeidstillatelse for EØS-borgere.

Tjenesteytere fra EØS som sender arbeidstakere til Norge på midlertidige oppdrag, må innrette seg etter de samme minstekravene som gjelder for innenlandske arbeidsgivere. Det gjelder særlig krav til lønn, arbeidstid, dekning av utgifter til reiser- kost og losji, ferie og feriepenger, innleie, helse miljø og sikkerhet og ikke-diskriminering. Det er ikke akseptabelt at EØS legger begrensinger på hva av dette vi krever etterlevd. Det er ikke akseptabelt at utenlandske selskaper bruker lavere lønnskostnad eller dårligere arbeidsvilkår i hjemlandet til å skaffe seg en konkurransefordel.

EØS-arbeidsgivere som bare eller hovedsakelig driver virksomhet i Norge, eller som driver vedvarende virksomhet her, må betraktes som etablert i Norge og fullt ut omfatta av vår arbeidslivslovgivning. Utsendte arbeidstakere som heretter faller utafor utsendingsdirektivet, må ikke komme dårligere ut enn om de hadde vært omfatta av det.

F-3135 Avd. 605 - Rørleggernes Fagforening

EØS

EØS-avtalen sikrer den frie flyt av varer, kapital, tjenester og arbeidskraft. Etter EUs Øst-utvidelse i 2004, har vi sett dramatisk økning av bemanningsforetak med utleie av utenlandsk arbeidskraft. Dette undergraver norsk arbeidsliv med faste ansettelser, fagopplæring og lærlingeordninger. Bemanningsbransjens forretningside er mye lavere lønn, ikke lønn mellom oppdrag dvs ikke stillingsvern, ingen overtidbetaling eller betalt for helligdager m.v og må derfor bekjempes. EUs Vikarbyrådirektiv forhindrer at Norge kan legge restriksjoner eller ilegger forbud mot «vikarbyråer» slik vi hadde i Norge fram til 2000. Bemanningsforetak er opptatt å fakturere timer og tar ikke samfunnsansvar. Vi ser nå at ulike bransjer ødelegges av mafia og arbeidslivskriminalitet. Slik kan vi ikke ha det.

Vi mener det er viktig at norsk lønn skal gjelde i Norge og vi bruker mye tid på å verve utenlands arbeidskraft som vi ønsker velkommen på like vilkår. På tross av tiltak mot sosial dumping, øker problemene og bemanningsbransjen praktiserer løsarbeiderregimet med «ikke betale lønn mellom oppdrag». I tillegg angripes opparbeidete rettigheter som overtidsbetalt, betalt for helligdager og lønn undersykdom. Vi ser nå at organisasjonsprosenten synker dramatisk i enkelte bransjer. Vår erfaring er at EØS-avtalen = sosial dumping = arbeidslivskriminalitet. Nok er nok!

Derfor sier landsmøte vi må melde Norge ut av EØS. Da inntrår handelsavtalen med EU. Norge er EUs 5. største handelspartner. Vi har en mengde varer EU ønsker å kjøpe – som fisk, olje, gass, mineraler. EU vet at vi har en kjøpesterk befolkning som kjøper varer fra EU i sterk konkurranse med varer fra USA og Asia. Verdien på vareimport fra EU har økt med 250% siden 1992. EU inngår vanlige to-sidige handelsavtaler med land i hele verden. Vi ønsker en handelsavtale med EU med tollfrihet som også er sikret gjennom WTO uten at EU skal påvirke og bestemme over norsk arbeidsliv.

F-3136 Avd. 614 - Byggfag Drammen - Bærum

Norge ut av EØS – Folkeavstemning

Det viser seg at EU-regler gis forrang fremfor ILO-konvensjoner, norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning. EØS-avtalen må derfor erstattes av en handelsavtale.

Dette må det norske folk få mulighet til å avgi sin stemme på via en folkeavstemning.

F-3137 Avd. 647 - Glåmdal Fagforening

Forslag: Vi krever at Fellesforbundet jobber for å melde Norge ut av EØS og Schengen.

EØS-avtalen har ført til en flom av sosial dumping. Ikke bare av mennesker men også av varer som ikke holder Norske krav. Den seriøse delen av industrien/håndverksbedriftene har ingen mulighet til å konkurrere med fri import av varer som er produsert etter lavere standarder enn de Norske.

Hele næringer er truet av sosial dumping. Noe som fører til at de seriøse aktørene blir utkonkurrert og de useriøse overtar. Noe som igjen fører til at fagene forvitrer.

F-3138 Avd. 670 - Fellesforbundet

Arbeidsliv og EØS/EU

Fellesforbundet krever at norske myndigheter går imot begrensninger i retten til kollektive kampmidler, det kollektive forhandlingssystemet og retten til nasjonal lønnsdannelse. ILO-konvensjoner, norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning må gis forrang foran EU-regler.

Begrunnelse.

Fellesforbundet erfarer at dagens EØS-avtale griper inn i norsk arbeidsliv og samfunn på en uheldig måte.

F-3139 Avd. 747 - Unionen Fagforening

Norge og Europa, EØS avtalen

Norge har i over 20 år vært knyttet til EU gjennom EØS avtalen. Avtalen gir Norge tilgang på et viktig indre marked. 80 % av norsk eksport og 70 % av importen er med EU. Dette grunnet man har sikret fri handel av tjenester, kapital tjenester og varer, når de er godkjent etter felles regelverk. Som gjør EU til den viktigste handelspartneren for Norge.

Økning i antall EU land og økonomiske krisen i Europa har medført en betydelig økning i arbeidsinnvandringen til Norge. Denne arbeidskraften er nødvendig for å utføre og løse våre utfordringer og oppgaver. Vi ønsker den velkommen, men vi ønsker dem velkommen på våre arbeids- og lønnsvilkår. Dette hindres ikke av EØS avtalen, men av den sittende regjeringen, dessverre også av våre tillitsvalgte.

Formålet med å bryte ut av EØS avtalen må være proteksjonisme. Det kan ikke forventes annet motsvar fra handelspartnere enn det samme. Dette vil ikke tjene et lite land som Norge, ei heller andre.

Mange arbeidere har fått forbedret arbeidsvilkår pga felles regler i EU - EØS området, også vi i Norge. Eksempler er bestemmelser om arbeidstid, anti dumping regler, krav til arbeidskontrakt, regler om masseoppsigelser og virksomhetsoverdragelse.

Vår velferd er avhengig av et solid, konkurransedyktig og lønnsomt næringsliv. Handelstekniske hindringer og økte kostnader gjennom for eksempel krav til godkjenning for alle produkter som skal eksporteres og importeres, er en konsekvens av å gå ut av EØS avtalen. I tillegg vil en oppsigelse av avtalen medføre at Norge står utenfor Schengen og dermed må bygge opp grensekontroll og ikke bare står utenfor et europeisk arbeidsmarked, men også det nordiske. Dette lager hindringer for oss i å arbeidsvandre og reise ut av Norge.

Fellesforbundet avd. 747 Unionen Fagforening mener det er viktig å stå solidarisk sammen med fagbevegelsen i Europa for å kjempe for bedre rettigheter innen EØS. Vi ønsker velkommen en bred debatt om EØS avtalens innhold og handlingsrom, men ikke med det formål å si opp en viktig avtale for Norge og vår velferd.

Fellesforbundet vil:

- Videreføre EØS avtalen for å sikre konkurransekraft for norske bedrifter.
- Gjennom aktiv deltakelse stå sammen med internasjonal fagbevegelse for å styrke og fremme faglige rettigheter.
- Ta i bruk handlingsrommet som ligger i EØS avtalen. Dette handler om påvirkning, debatt om bruk og konsekvenser av veto. Viktigst er å utforme en offensiv lovgivning som vi ønsker nasjonalt, uten at byråkratene gjør egne tolkninger av hva man tror EU mener.

F-3140 Avd. 762 - Rørleggernes forening Trondheim

Norge må ut av EØS-avtalen, tiden er inne for en annen tilknytningsform til EU.

Fellesforbundet krever at inntil Norge er utmeldt av EØS avtalen må det jobbes for:

1. Det legges ned veto mot Jernbanepakke IV
2. Vetoet mot EUs tredje postdirektiv opprettholdes.
3. Det innføres i lov om offentlige anskaffelser at det skal være landsomfattende tariffavtaler, at det ikke skal kunne konkurreres på lavere lønns- og pensjonsvilkår og at kontrakter kan heves når bedrifter motsetter seg krav om tariffavtaler i følge arbeids-tvistloven, jfr. ILO 94. Lønn i henhold til tariff må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag. Ved alle offentlige og private anbud må bedriften være godkjent som opplæringsbedrift, og ha lærlinger lokalt i alle bedrifter. Ved anbud i offentlig sektor innføres en ordning med prekvalifisering.
4. Likebehandlingsprinsippet i tariffavtalene og i lov om virksomhetsoverdragelse utvides til å gjelde pensjonsvilkår.
5. All kollektivtrafikk drives i offentlig egenregi slik at anbud unngår.
6. ESAs krav om offentlig virksomhet ikke kan konkurrere med private firmaer avvises.

7. Det innføres et midlertidig forbud mot kabotasje, den “frie” flyten av utenlandske vogntog på veiene som undergraver sikkerheten, inntil bransjeprogrammet om veitransport er ferdig.

Begrunnelse:

Flere EU-dommer, nye direktiv og forordninger, og nye tolkninger av tidligere direktiv innskrenker handlingsrommet for både fagbevegelse og myndigheter. Utstasjoneringsdirektivet, som avgjør rammene for allmenngjøring, er endret fra et minimumsdirektiv til et maksimumsdirektiv. Håndhevingsdirektivet slår fast at EU skal godkjenne nasjonale tiltak mot sosial dumping.

EØS-avtalen medfører privatisering, undergraver faglige rettigheter og truer fundamentet for den norske velferden. Tiden er inne for en annen tilknytningsform til EU.

EØS-avtalen brukes for å sabotere at lov om offentlige anskaffelser stiller krav om tariffavtale og like pensjonsvilkår. Dokumentasjonskravet som betingelse for allmenngjøring av tariffavtaler må fjernes, slik at ikke arbeidsgiverorganisasjoner som nå kan fremme sosial dumping ved å trenere eller avvise allmenngjøring. EU-dommer som forverrer allmenngjøringsordningen må avvises. LO kan aldri godta at det utvikler seg en egen og lavere standard for lønns- og arbeidsvilkår for utstasjonerte arbeidere fra utlandet. LO-kongressen 2013 krevde: “at norske myndigheter går imot begrensinger i retten til kollektive kampmidler, det kollektive forhandlingssystemet og retten til nasjonal lønnsdannelse. ILO konvensjoner, norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning må gis forrang foran EU-regler. En slik forrang må avklares mellom EØS-avtalens parter.”

EØS i dag er langt unna det som folket ble forespeilet i 1992. Viktige avgjørelser blir tatt i Brussel - ikke på Stortinget eller i kommunestyrene. EØS begrenser og krymper den demokratiske debatten.

F-3141 Avd. 764 - Malernes Forening

Tema: Arbeidsliv

Den rødgrønne regjeringa og fagbevegelsen har på noen områder gjort mye fornuftig for å motvirke sosial dumping i kjølvannet på østutvidelsen. Helt avgjørende har vært at vi har gitt de utenlandske arbeidstakerne sterkere rettigheter. På andre områder har situasjonen gått til det verre. Fordi svært få tariffavtaler er allmenngjort, er lønnsdumping fortsatt lovlig i storparten av arbeidslivet vårt. Bemanningsbransjens virksomhet har fått et langt større omfang enn det en så for seg da forbudet mot utleie ble oppheva i 2000.

Bemanningsbransjen har dessuten tatt seg til rette med ansettelsesformer som det ikke er adgang til etter norsk lov. På disse områdene trengs det sterke grep for å snu utviklinga:

- Allmenngjøringsordninga må endres sånn at en tariffavtale skal allmenngjøres om det er krevd av en arbeidstakerorganisasjon som er part i avtalen og har innstillingsrett (som vedtatt på landsmøtet i 2011).
- Innleie fra bemanningsforetak må begrenses til de tilfellene der det er tillatt å ansette midlertidig etter de reglene som gjaldt fram til 2015. Adgangen til unntak etter avtale med de tillitsvalgte må oppheves.

- Det må sørges for at bemanningsbransjen innretter seg etter de reglene for midlertidig ansettelse som gjelder i resten av arbeidslivet. Særlig må det avklares at avtaleformen «fast ansatt uten garantilønn» ikke er fast ansettelse i arbeidsmiljølovens forstand, men gjentatt midlertidig ansettelse, og at bemanningsbransjen ikke kan benytte avtaleformen i større utstrekning enn det er tillatt å ansette midlertidig.

Da EØS-avtalen trådte i kraft i 1994 sto medlemsstatene mer eller mindre fritt til å kreve hele si lovgiving om lønns- og arbeidsvilkår etterlevd av arbeidsgivere fra andre medlemsstater. Her har EU ensidig endra spillereglene under veis. Det har ført til konflikt, og det kan føre til ny konflikt i framtida. Særlig på tre områder har det versert eller verserer saker om hvorvidt norske krav er i strid med EØS. Det gjelder krav om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, omfanget av allmenngjøringsforskriftene, særlig krav til dekning av reiser, kost og losji, og begrensing av virksomheten til bemanningsforetakene (vikarbyrådirektivet). Følgende må ligge til grunn for håndteringa av arbeidsvandring fra EØS framover:

- Arbeidstakere fra EØS som tar seg arbeid i Norge, skal ha samme rettigheter og minstebeskyttelse som innenlandske arbeidstakere. Det er ikke aktuelt å gjeninnføre krav om arbeidstillatelse for EØS-borgere.
- Tjenesteytere fra EØS som sender arbeidstakere til Norge på midlertidige oppdrag, må innrette seg etter de samme minstekravene som gjelder for innenlandske arbeidsgivere. Det gjelder særlig krav til lønn, arbeidstid, dekning av utgifter til reiser- kost og losji, ferie og feriepenger, innleie, helse miljø og sikkerhet og ikke-diskriminering. Det er ikke akseptabelt at EØS legger begrensinger på hva av dette vi krever etterlevd. Det er ikke akseptabelt at utenlandske selskaper bruker lavere lønnskostnad eller dårligere arbeidsvilkår i hjemlandet til å skaffe seg en konkurransefordel.
- EØS-arbeidsgivere som bare eller hovedsakelig driver virksomhet i Norge, eller som driver vedvarende virksomhet her, må betraktes som etablert i Norge og fullt ut omfatta av vår arbeidslivslovgivning. Utsendte arbeidstakere som heretter faller utafor utsendingsdirektivet, må ikke komme dårligere ut enn om de hadde vært omfatta av det.

F-3142 Avd. 765 - Fellesforbundet Trondheim

Norges forhold til Europa

EØS avtalen ble fremforhandlet i årene 1989 – 1992 av 7 Efta- land (Norge, Finland, Sverige, Østerrike, Sveits, Island og Liechtenstein) og 12 EU- land. EØS avtalen ble formelt gjort gjeldene fra 1994. Finland, Sverige og Østerrike er nå medlemmer av EU. Sveits har knyttet seg til EU ved bilaterale avtaler med på alle EØS-feltene utenom tjenester og investeringer. Også på felter innenfor Luxembourg-avtalen (som bl.a. omfattet miljøvern og utdanning) og ved å gjennomføre EU-regler om utestående spørsmål direkte i egen lovgiving. EØS avtalen gjelder ikke fisk og landbruk.

I dag er forhandlingsstyrken mellom EFTA og EU kraftig endret. Efta landene består i dag av 3 land, Norge, Island og Liechtenstein med ca. 5,5 mill. innbyggere, mens EU består av 29 land med ca. 500 mill. innbyggere.

Norge og ikke minst konkurranseutsatt næringsliv har levd og tilpasset seg EØS avtalen gjennom 21 år. Den har skapt utfordringer for arbeidslivet. Det store bilde er likevel at vi har bevart og utviklet vår samfunnsmodell i denne perioden. Vi har hatt en positiv utvikling i verdiskapning, sysselsetting, realinntekt og velferd. Vårt brutto nasjonalprodukt har økt med 50 % (60 % for fastlands- Norge), sysselsettingen har økt med ca. 500 000 personer, kjøpekraften har økt betydelig og ledigheten har vært lav. Flere velferdsordninger er bygd ut. Det er mange grunner til at det er gått slik. Store inntekter fra petroleumsvirksomheten og vekst i den internasjonale handelen har betydning mye.

En annen viktig årsak er EØS avtalen som har sikret Norge viktig og forutsigbar markedstilgang Europa. Rundt 80 % av alt Norge eksporterer går til EU-land. EØS avtalen er fri for handelshindringer, både tekniske og tollmessige hindringer. Konkurransereglene er like, som gir oss uvurderlige fordeler. EØS avtalen sikrer at et produkt eller tjeneste som produseres i Norge fritt kan selges i hele EU – EØS område uten grensekontroller og godkjenningssystemer (tekniske handelshindringer). Utenfor EU – EØS område må hvert produkt ha sin egen godkjenningssystem. Dette betyr mer byråkrati og økte kostnader, men ikke minst en kritisk usikkerhet for Norsk konkurranseutsatt virksomhet. Verdien av den frie markedstilgangen innen EU – EØS område er vanskelig å tallfeste. Forutsigbare, stabile og like konkurransevilkår er avgjørende for norske bedrifter som opererer i konkurranse. Dette enten det gjelder eksporttett næringsliv eller norske bedrifter som konkurrerer på hjemmemarkedet mot utenlandske bedrifter.

Næringslivet har tilpasset seg EØS avtalen og det felles indre marked i 21 år. Eierskap og bedriftsstrukturen har endret seg i norske bedrifter. Stadig større eierandeler i norske bedrifter ligger innen EU. Flere og flere bedrifter / konsern har parallell produksjon innen for EU og EØS- land.

Fellesforbundet ønsket EU- utvidelsen i 2004 velkommen. Den skapte større utfordringer enn vi ante den gangen. Bevegelsen av arbeidskraft er i dag Norges største utfordring med EØS- avtalen. Vi har fått en kraftig økning i arbeidsinnvandringen etter at de åtte øst- europeiske landene ble medlemmer av EU. At så mange har kommet hit for å søke seg arbeid, er fordi etterspørselen etter arbeidskraft er stor, og at mange ser mulighetene for større fortjenester og inntekter. Plutselig ble et forholdsvis homogent arbeidsmarked utvidet til å omfatte åtte land som hadde vesentlig lavere levestandard, dårlige lønns- og arbeidsvilkår og begrenset HMS- lovgivning. Utvidelsen la grunnlaget for omfattende sosial dumping og vanskeliggjorde kontroll med lønns- og arbeidsvilkår. Vi har møtt utfordringene aktivt ved å sikre stadig større bruk av allmenngjøring av tariffavtalene og gjennom en rekke andre nye virkemidler mot sosial dumping. Høyredreiningen i Europa har ikke gjort jobben lettere. Vi har betydelige utfordringer i det norske arbeidsmarkedet. Det ville vi hatt også ved en annen tilknytning til EU- landene enn gjennom EØS-avtalen, i alle fall så lenge alternativet ikke er å begrense arbeidsinnvandringen fra EU. Vi kan og må gjøre mer i Norge for å få en bedre utvikling. Vi må styrke fagutdanninga, vi må få mer regulerte forhold i bemanningsbransjen og vi må få bedriftene til å bruke mer egne ansatte. Dette kan gjøres med politisk vilje uten at vi kvitter oss med EØS-avtalen. Det handler om nasjonal politikk.

Å si opp EØS-avtalen vil etter vårt syn skape større problemer enn det løser. Utfordringen er at det indre marked består av 32 nasjoner (29 EU- land og 3 EFTA land), og alle vedtak ikke vil kunne være tilpasset behovene til alle landene samtidig. Enighet og flertallsvedtak ligger bak de direktiver som Norge har måttet bygge inn i lovverket. De fleste direktiver på arbeidslivsområdet er minstebestemmelser som sikrer ett felles "gulv" som ingen land kan gå under, en stor fordel for Norge. I tillegg kommer nasjonal lovgivning. Dette reduserer forskjellene og bidrar til at vi i Norge kan opprettholde strengere reguleringer og høye standarder, og likevel hevde oss i konkurransen. Kravene og kriteriene som må oppfylles for å kunne være en del av EUs indre marked hindrer et mye større "ras mot bunnen" i Europa, enn vi ville ha sett uten felles minsteregler. Den betydelige arbeidsinnvandringen, som er den store utfordringen i forbindelse med sosial dumping og arbeidskriminalitet, er i stor grad regulert av "våre" nasjonale krav til produksjon av varer og tjenester i det private og offentlige, med eller uten EØS- avtalen.

Forslag til vedtak:

1. Arbeide for at EØS- avtalen videreføres og sikrer norsk konkurranseutsatte næringsliv stabile, forutsigbare og like konkurransevilkår.
2. Arbeide for at norske tariffavtaler og tariffoppgjør blir en del av kampen mot sosial dumping.
3. Arbeide for at Norsk lovgivning bygger oppunder og blir tilpasset arbeidet mot sosial dumping og arbeidskriminalitet.
4. Arbeide for at allmenngjøring og likebehandlingsprinsippene etterleves og blir effektive redskap mot sosial dumping, lokal og sentral.

F-3143 Avd. 768 - Trondheim Bygning
Norges forhold til Europa

Forslag til vedtak:

1. Arbeide for at EØS- avtalen videreføres og sikrer norsk konkurranseutsatte næringsliv stabile, forutsigbare og like konkurransevilkår.
2. Arbeide for at norske tariffavtaler og tariffoppgjør blir en del av kampen mot sosial dumping.
3. Arbeide for at Norsk lovgivning bygger oppunder og blir tilpasset arbeidet mot sosial dumping og arbeidskriminalitet.
4. Arbeide for at allmenngjøring og likebehandlingsprinsippene etterleves og blir effektive redskap mot sosial dumping, lokal og sentral.

Begrunnelse:

EØS avtalen ble fremforhandlet i årene 1989 – 1992 av 7 Efta- land (Norge, Finland, Sverige, Østerrike, Sveits, Island og Liechtenstein) og 12 EU- land. EØS avtalen ble formelt gjort gjeldene fra 1994. Finland, Sverige og Østerrike er nå medlemmer av EU. Sveits har knyttet seg til EU ved bilaterale avtaler med på alle EØS-feltene utenom tjenester og investeringer. Også på felter innenfor Luxembourg-avtalen (som bl.a. omfattet miljøvern og utdanning) og ved å gjennomføre EU-regler om utestående spørsmål direkte i egen lovgivning. EØS avtalen gjelder ikke fisk og landbruk.

I dag er forhandlingsstyrken mellom EFTA og EU kraftig endret. Efta landene består i dag av 3 land, Norge, Island og Liechtenstein med ca. 5,5 mill. innbyggere, mens EU består av 29 land med ca. 500 mill. innbyggere.

Norge og ikke minst konkurranseutsatt næringsliv har levd og tilpasset seg EØS avtalen gjennom 21 år. Den har skapt utfordringer for arbeidslivet. Det store bilde er likevel at vi har bevart og utviklet vår samfunnsmodell i denne perioden. Vi har hatt en positiv utvikling i verdiskapning, sysselsetting, realinntekt og velferd. Vårt brutto nasjonalprodukt har økt med 50 % (60 % for fastlands- Norge), sysselsettingen har økt med ca. 500 000 personer, kjøpekraften har økt betydelig og ledigheten har vært lav. Flere velferdsordninger er bygd ut. Det er mange grunner til at det er gått slik. Store inntekter fra petroleumsvirksomheten og vekst i den internasjonale handelen har betydd mye.

En annen viktig årsak er EØS avtalen som har sikret Norge viktig og forutsigbar markedstilgang Europa. Rundt 80 % av alt Norge eksporterer går til EU-land. EØS avtalen er fri for handelshindringer, både tekniske og tollmessige hindringer. Konkurransereglene er like, som gir oss uvurderlige fordeler. EØS avtalen sikrer at et produkt eller tjeneste som produseres i Norge fritt kan selges i hele EU – EØS område uten grensekontroller og godkjenningssystemer (tekniske handelshindringer). Utenfor EU – EØS område må ethvert produkt ha sin egen godkjenningssystem. Dette betyr mer byråkrati og økte kostnader, men ikke minst en kritisk usikkerhet for Norsk konkurranseutsatt virksomhet. Verdien av den frie markedstilgangen innen EU – EØS område er vanskelig å tallfeste. Forutsigbare, stabile og like konkurransevilkår er avgjørende for norske bedrifter som opererer i konkurranse. Dette enten det gjelder eksporttrettet næringsliv eller norske bedrifter som konkurrerer på hjemmemarkedet mot utenlandske bedrifter.

Næringslivet har tilpasset seg EØS avtalen og det felles indre marked i 21 år. Eierskap og bedriftsstrukturen har endret seg i norske bedrifter. Stadig større eierandeler i norske bedrifter ligger innen EU. Flere og flere bedrifter / konsern har parallell produksjon innen for EU og EØS- land.

Fellesforbundet ønsket EU- utvidelsen i 2004 velkommen. Den skapte større utfordringer enn vi ante den gangen. Bevegelsen av arbeidskraft er i dag Norges største utfordring med EØS- avtalen. Vi har fått en kraftig økning i arbeidsinnvandringen etter at de åtte øst- europeiske landene ble medlemmer av EU. At så mange har kommet hit for å søke seg arbeid, er fordi etterspørselen etter arbeidskraft er stor, og at mange ser mulighetene for større fortjenester og inntekter. Plutselig ble et forholdsvis homogent arbeidsmarked utvidet til å omfatte åtte land som hadde vesentlig lavere levestandard, dårlige lønns- og arbeidsvilkår og begrenset HMS- lovgivning. Utvidelsen la grunnlaget for omfattende sosial dumping og vanskeliggjorde kontroll med lønns- og arbeidsvilkår. Vi har møtt utfordringene aktivt ved å sikre stadig større bruk av allmenngjøring av tariffavtalene og gjennom en rekke andre nye virkemidler mot sosial dumping. Høyredreiningen i Europa har ikke gjort jobben lettere. Vi har betydelige utfordringer i det norske arbeidsmarkedet. Det ville vi hatt også ved en annen tilknytning til EU- landene enn gjennom EØS-avtalen, i alle fall så lenge alternativet ikke er å begrense arbeidsinnvandringen fra EU. Vi kan og må gjøre mer i Norge for å få en bedre utvikling. Vi må styrke fagutdanninga, vi må få mer

regulerte forhold i bemanningsbransjen og vi må få bedriftene til å bruke mer egne ansatte. Dette kan gjøres med politisk vilje uten at vi kvitter oss med EØS-avtalen. Det handler om nasjonal politikk.

Å si opp EØS-avtalen vil etter vårt syn skape større problemer enn det løser. Utfordringen er at det indre marked består av 32 nasjoner (29 EU-land og 3 EFTA-land), og alle vedtak ikke vil kunne være tilpasset behovene til alle landene samtidig. Enighet og flertallsvedtak ligger bak de direktiver som Norge har måttet bygge inn i lovverket. De fleste direktiver på arbeidslivsområdet er minstebestemmelser som sikrer ett felles "gulv" som ingen land kan gå under, en stor fordel for Norge. I tillegg kommer nasjonal lovgivning. Dette reduserer forskjellene og bidrar til at vi i Norge kan opprettholde strengere reguleringer og høye standarder, og likevel hevde oss i konkurransen. Kravene og kriteriene som må oppfylles for å kunne være en del av EUs indre marked hindrer et mye større "ras mot bunnen" i Europa, enn vi ville ha sett uten felles minsteregler. Den betydelige arbeidsinnvandringen, som er den store utfordringen i forbindelse med sosial dumping og arbeidskriminalitet, er i stor grad regulert av "våre" nasjonale krav til produksjon av varer og tjenester i det private og offentlige, med eller uten EØS-avtalen.

F-3144 Avd. 850 - Oslo grafiske fagforening
EØS

EØS-avtalen sikrer den frie flyt av varer, kapital, tjenester og arbeidskraft. Etter EUs øst-utvidelse i 2004, har vi sett en dramatisk økning av bemanningsforetak med utleie av utenlandsk arbeidskraft. Dette undergraver det norske organiserte arbeidslivets praksis med faste ansettelser, fagopplæring og lærlingeordninger.

Bemanningsbransjens forretningsidé er:

- mye lavere lønn
- ikke lønn mellom oppdrag
- det vil si, ikke stillingsvern
- ingen overtidbetaling eller betalt for helligdager
- ingen lønn under sykdom, med videre

Dette må bekjempes.

EUs Vikarbyrådirektiv forhindrer at Norge kan legge restriksjoner eller ilegge forbud mot «vikarbyråer» slik vi hadde i Norge fram til 2000. Bemanningsforetak er opptatt av å fakturere timer og tar ikke samfunnsansvar. Vi ser nå at ulike bransjer ødelegges av mafia og arbeidslivskriminalitet. Slik kan vi ikke ha det.

Vi mener det er viktig at norsk lønn skal gjelde i Norge, og vi bruker mye tid på å verve utenlandsk arbeidskraft, som vi ønsker velkommen på like vilkår. På tross av tiltak mot sosial dumping, øker problemene. Vi ser nå at organisasjonsprosenten synker dramatisk i enkelte bransjer. Vår erfaring er at EØS-avtalen = sosial dumping = arbeidslivskriminalitet. Nok er nok!

Derfor sier landsmøtet at vi må melde Norge ut av EØS. Da inntreffer handelsavtalen med EU. Norge er EUs 5. største handelspartner. Vi har en mengde varer EU ønsker å kjøpe – som fisk, olje, gass, mineraler. EU vet at vi har en kjøpesterk befolkning som kjøper varer fra EU i sterk konkurranse med varer fra USA og

Asia. Verdien av vareimport fra EU har økt med 250% siden 1992. EU inngår vanlige tosidige handelsavtaler med land i hele verden. Vi ønsker en handelsavtale med EU med tollfrihet som også er sikret gjennom WTO uten at EU skal påvirke og bestemme over norsk arbeidsliv.

F-3145 Avd. 851 - Fellesforbundet Østfold

EØS avtalen og et seriøst arbeidsliv.

Fellesforbundet skal jobbe for at ILO konvensjoner, tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning gis forrang i forhold til EØS avtalen. Det vil si arbeidslivet ut av EØS. Dersom dette ikke er mulig innenfor handlingsrommet EØS avtalen gir, skal forbundet jobbe for at EØS avtalen sies opp og erstattes av en handelsavtale.

Begrunnelse:

EØS avtalen setter en rekke begrensninger på hvilke tiltak som kan settes inn mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Vi har sett igjennom en rekke år nå at EØS tilpassede tiltakspakker ikke virker.

Slik utviklingen innen byggfagene og verkstedindustrien er nå, så er disse bransjene i ferd med å bli ødelagt av useriøsitet, kriminelle aktører og sosial dumping. Den norske modellen i ferd med å raseres.

Vi må ta tilbake styringen i det norske arbeidslivet her må vi bestemme selv, helt uten begrensninger fra EØS avtalen og EUs dømmende organer.

Flere sentrale politikere og sentrale personer i fagbevegelsen er nå ute og hevder at dette er det fullt mulig å gjøre innenfor EØS avtalen.

Dersom det viser seg at dette ikke er mulig, så må forbundet jobbe for at EØS avtalen sies opp og erstattes av en handelsavtale.

Oppsummering:

Det foreligger forslag fra avd. 5, 8, 12, 23, 25, 26, 53, 57, 87, 91 (2), 108 (2), 143, 156, 176, 266, 461, 601, 603, 605, 614, 647, 670, 747, 762, 764, 765, 768, 850 og 851.

Forslagene omhandler:

- EØS-avtalen må videreføres.
- EØS-avtalen må sies opp.
- Arbeidslivet må ut av EØS-avtalen.
- ILO-konvensjoner, norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning må gis forrang foran EU-regler.
- Fellesforbundet må utrede en alternativ tilknytning til EU med utgangspunkt i frihandelsavtalen som Sveits har i dag og den avtalen Norge hadde fram til EØS-avtalen.
- Norge legger ned veto mot Jernbanepakke IV, det tredje postdirektivet og Håndhevingsdirektivet.

I mange av forslagene fremmes krav til kampen mot sosial dumping. For disse forslagene vises til vurderinger og innstillinger til forslag under kapittel 7.7.

Representantskapets vurdering:

Den norske arbeidslivsmodellen er under sterkt press. Den presses av en regjering utgått fra Høyre og Fremskrittspartiet som har fått gjennomslag for betydelige endringer i arbeidsmiljøloven, og den er under press fra arbeidsgiversiden. Endringene vil styrke arbeidsgivernes makt og redusere de tillitsvalgte, og dermed forrykke maktforholdene og balansen i arbeidslivet. Dette er endringer som stort sett raskt kan endres gjennom et annet flertall på Stortinget.

Modellen presses imidlertid også på andre mer grunnleggende måter. Globalisering av økonomien, en åpnere verdenshandel og en sterkere internasjonal konkurranse i næringslivet har bidratt til å trekke flere land med i den økonomiske utvikling og gitt vekst i verdensøkonomien. Dette har flere positive sider, ved at flere kommer i arbeid og får økt sin velstand. Men utviklinga har også ført til press på de land som har gode standarder i arbeidslivet. Ser vi på land rundt oss, ser vi ei utvikling i retning av færre faste ansatte, mer innleie og økende inntektsforskjeller. Dette er ei utvikling som også nasjoner i den rike del av verden har vært med å drive fram.

Høyresiden har dominert politikken i EU og i flesteparten av medlemslandene de siste tiårene. EU har hatt som mål, blant annet gjennom Lisboa-strategien for årene 2000 – 2010, og i nåværende strategi EU2020, å gjøre EU-regionen til verdens mest konkurransedyktige region. Så langt har ikke denne strategien lyktes. Samtidig har også EU både anbefalt og pålagt medlemsland, som følge av finanskrisa, å redusere offentlige utgifter, konkurranseutsette offentlige tjenester, åpne opp for mer bruk av midlertidige ansettelser m.m. Mye av denne politikken strider mot det Fellesforbundet, LO og europeisk fagbevegelse står for. Argumentene mot denne politikken har styrket seg når en nå ser konsekvensene. Mange av EUs medlemsland preges i dag av krise, reallønnsnedgang, nedbygging av offentlig velferd og massearbeidsløshet. Dette er til stor bekymring for dem, men også for oss. Derfor er det viktig at vi står sammen med fagbevegelsen i resten av Europa for å bekjempe høyredreiningen i Europa og å styrke det organiserte arbeidslivet.

Samtidig har Norge og ikke minst konkurranseutsatt næringsliv levd med og tilpasset seg EØS-avtalen gjennom 21 år. Den har skapt utfordringer for arbeidslivet. Det store bilde er likevel at vi har bevart og utviklet vår samfunnsmodell i denne perioden. Vi har hatt en positiv utvikling i verdiskapning, sysselsetting, realinntekt og velferd. Vårt brutto nasjonalprodukt har økt med 50% (60% for fastlands-Norge), sysselsettingen har økt med ca. 500 000 personer, kjøpekraften har økt betydelig og ledigheten har vært lav. Flere velferdsordninger er bygd ut. Det er mange grunner til at det er gått slik. Store inntekter fra petroleums-virksomheten og vekst i den internasjonale handelen har betydd mye.

En annen viktig årsak er EØS-avtalen som har sikret Norge viktig og forutsigbar markedstilgang i Europa. Rundt 80 % av alt Norge eksporterer går til EU-land. EØS-avtalen er fri for handelshindringer, både tekniske og tollmessige hindringer. Konkurransereglene er like, noe som gir oss uvurderlige fordeler. EØS-avtalen sikrer at et produkt eller tjeneste som produseres i Norge fritt kan selges i hele EU/EØS-område uten grensekontroller og godkjenningsmekanismer (tekniske handelshindringer). Utenfor EU/EØS-området må ethvert produkt ha sin egen

godkjenningssystem. Dette betyr mer byråkrati og økte kostnader, men ikke minst en kritisk usikkerhet for Norsk konkurranseutsatt virksomhet.

Verdien av den frie markedstilgangen innen EU/EØS-området er vanskelig å tallfeste. Forutsigbare, stabile og like konkurransevilkår er avgjørende for norske bedrifter som opererer i konkurranse. Dette enten det gjelder eksporttrettet næringsliv eller norske bedrifter som konkurrerer på hjemmemarkedet mot utenlandske bedrifter.

NOU-en Utenfor og Innenfor fra 2012 fastslår følgende: «Norges deltakelse i EUs indre marked gjennom EØS-avtalen har hatt en positiv effekt både på grensekryssende økonomisk aktivitet (handel, investeringer, arbeidsvandring), og på nasjonaløkonomisk regulering og næringspolitikk. Gjennom snart tjue år har avtalen bidratt til økonomisk vekst, økt sysselsetting og økt kjøpekraft. Sammenlignet med de direkte og indirekte samfunnsøkonomiske fordelene av EØS-avtalen er kostnadene ved avtalen begrenset.»

Fellesforbundet ønsket EU-utvidelsen i 2004 velkommen. Den skapte imidlertid større utfordringer enn vi ante den gangen. Bevegelsen av arbeidskraft er i dag Norges største utfordring med EØS-avtalen. Vi har fått en kraftig økning i arbeidsinnvandringen etter at de åtte øst-europeiske landene ble medlemmer av EU i 2004. Siden har også Bulgaria, Romania og Kroatia blitt EU-medlemmer. At så mange har kommet hit for å søke seg arbeid, er fordi etterspørselen etter arbeidskraft er stor, og at mange ser mulighetene for større fortjenester og inntekter. Plutselig ble et forholdsvis homogent arbeidsmarked utvidet til å omfatte land som hadde vesentlig lavere levestandard, dårlige lønns- og arbeidsvilkår og begrenset HMS-lovgivning.

Utvidelsen førte til omfattende sosial dumping og vanskeliggjorde kontroll med lønns- og arbeidsvilkår. Vi har møtt utfordringene aktivt ved å sikre stadig større bruk av allmenngjøring av tariffavtalene og gjennom en rekke andre nye virkemidler mot sosial dumping. Men vi har fortsatt betydelige utfordringer i det norske arbeidsmarkedet. Det ville vi hatt også ved en annen tilknytning til EU-landene enn gjennom EØS-avtalen, i alle fall så lenge alternativet ikke er å begrense arbeidsinnvandringen fra EU. Vi kan og må gjøre mer i Norge for å få en bedre utvikling.

Det som etter representantskapets mening derfor er viktig er at EØS-avtalen ikke begrenser våre muligheter til å bekjempe sosial dumping og at den ikke undergraver tariffavtalenes virkningsområde. EU-lovgivning er på arbeidslivsområdet karakterisert ved at den i hovedsak er basert på minimumsregler, det vil si at nasjonalstatene har mulighet til å gi bedre vern og at direktivene etablerer et felleseuropeisk gulv av arbeidstakerrettigheter, altså legger begrensninger på hva lovgivende myndigheter kan vedta nasjonalt i negativ retning.

EU-domstolen skapte imidlertid tvil om denne hovedinnretningen gjennom fire dommer som til sammen betegnes som Laval-kvartetten. Disse dommene la blant annet til grunn at Utstasjoneringsdirektivet måtte tolkes som et maksimums-direktiv i forhold til hva som kan allmenngjøres. Laval-dommen utfordret i tillegg

den svenske arbeidslivsmodellen og resulterte ny lovgivning som reduserte svensk fagvegelses mulighet til bruk av blokkade.

To nylig avsatte dommer i EU-domstolen gir signaler om en ny kurs. På forespørsel fra en finsk domstol fastslo den at det finske elektrikerforbundet kan gå til sak på vegne av polske elektrikere med krav om minstelønn i henhold til den finske allmenngjorte tariffavtalen, der finsk rett avgjør hvor på lønnstigen arbeiderne skal innplasseres, at diett, feriepenger og daglig reisetid er en del av minstelønn og at man ikke kan trekke for kost og reise fra minstelønnen. Domstolen slår fast det grunnleggende prinsipp at minstelønn er et nasjonalt anliggende i vertsstaten.

I en annen sak som omhandler vikarbyrådirektivet stadfester EU-domstolen retten til å begrense bruk av innleie fra bemanningsforetak både i lovverket og tariffavtalene, når det er begrunnet i allmenne hensyn, som f.eks. hensynet til helse og sikkerhet, å beskytte arbeidstakerne, sikre et velfungerende arbeidsmarked eller hindre misbruk. EU-domstolen fastslår at en nasjonal domstol ikke kan sette til side bestemmelser i lovgivingen eller tariffavtalene som begrenser slik innleie, selv om den skulle mene at de går lenger enn det direktivet åpner for.

LOs juridiske kontor slår fast at det ikke finnes eksempler i norsk rettspraksis på at EØS-avtalen undergraver norsk arbeidsliv. Det finnes heller ikke eksempler fra Arbeidsretten på at EØS har underkjent faglige rettigheter eller arbeidstakerrettigheter. Det er heller ikke grunnlag for å hevde at ILO-konvensjon 194 ikke er korrekt implementert i norsk rett. Derimot er det grunn til å kontinuerlig følge med på nytt lovverk som kommer fra EU. Selv om det ikke har vært tilfelle så langt, så åpner EØS-konstruksjonen for at det kan komme regelverk som motarbeider våre interesser. Derfor er det viktig at alt nytt regelverk vurderes i en helhet. Dersom det kommer direktiver fra EU som truer den norske modellen, må forbundet kreve at myndighetene bruker reservasjonsretten.

Samtidig mener representantskapet at det er viktig å bruke det handlingsrommet som EØS-avtalen gir. Direktivene skal implementeres i nasjonal lovgivning, men hvordan det gjøres, og med hvilken ordlyd er opp til nasjonale myndigheter. I dette ligger det at Norge selv utformer lovverket og har betydelig mulighet til å utforme lovverk i tråd med norske tradisjoner og politisk ønske. Flere av forslagene, særlig de som omhandler sosial dumping, handler i realiteten om hvordan vi utformer vår regelverk for å bekjempe sosial dumping innenfor rammene av EØS-avtalen. Fellesforbundet skal, som foreslått i forslag fra avd. 26, 670 og 851, jobbe aktivt for at norske myndigheter går imot begrensninger i retten til kollektive kampmidler, det kollektive forhandlingssystemet og retten til nasjonal lønnsdannelse.

Her støtter vi oss også på LO-kongressens vedtak fra 2013:

”LO krever at norske myndigheter går imot begrensninger i retten til kollektive kampmidler, det kollektive forhandlingssystemet og retten til nasjonal lønnsdannelse. ILO konvensjoner, norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning må gis forrang foran EU regler. En slik forrang må avklares mellom EØS-avtalens parter”.

Det vises ellers til vurderinger og innstillinger i kapittel 7.7 for konkret behandling av de delene av forslagene fra avd. 5, 12, 25, 53, 143, 266, 461, 603, 747, 762, 764, 765 og 768 som omhandler sosial dumping.

Det foreligger tre forslag til å bruke reservasjonsretten. Det gjelder Håndhevingsdirektivet, Jernbanepakke IV og det tredje postdirektivet. Håndhevingsdirektivet skal være gjennomført i Norge i løpet av 2016. Direktivet er ment å styrke gjennomføringa av utstasjoneringsdirektivet. Men om det faktisk vil gjøre det, avhenger av hvordan det blir gjennomført. Fellesforbundet har her vært tidlig ute med klare krav, blant annet om gjennomskjæring i forhold til postkasseselskaper og utvida kompetanse for arbeidstilsynet. Vi har, som regjeringa har gjort, lagt til grunn at direktivet ikke er til hinder for at vi kan beholde de tiltakene vi har i dag og innføre nye. Det er viktig at gjennomføringa av direktivet blir et bidrag til kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet i Norge og ikke det motsatte. Dette oppnår vi best ved å arbeide for å påvirke hvordan direktivet skal gjennomføres.

Når det gjelder Jernbanepakke IV, så er den ikke vedtatt. Pakken er kontroversiell i EU, og mye tyder på at den ikke blir vedtatt i sin nåværende form. Blant annet har Tyskland og Frankrike innført såkalte integrerte driftsmodeller, som i praksis vil gjør privatisering vanskelig å gjennomføre. Den nåværende regjeringen ønsker imidlertid, uavhengig av direktiv, å endre jernbanestrukturen i tråd med nåværende ordlyd i direktivet. Det er problematisk å vedta å være i mot noe man ikke vet hva er, og en endelig beslutning om dette må gjøres på det tidspunkt et eventuelt direktiv foreligger.

Den forrige regjeringen vedtok å bruke reservasjonsretten mot det tredje postdirektivet. Dagens regjering har vedtatt å ta tilbake denne reservasjonen, og jobber med å implementere direktivet i norsk rett. Da dette allerede er vedtatt politikk er et ikke lenger aktuelt å vurdere en ny reservasjon.

Forslagene fra avd. 26 og 851 krever arbeidslivet ut av EØS-avtalen. Dersom Norge skulle reservere seg mot alle direktiv som omhandler arbeidslivet, så reserverer man seg mot elementer som inngår i alle produkter og tjenester som eksporteres til EØS-området. Da faller hele ideen om det indre marked bort. Hele grunnlaget for det indre marked er at det er felles regler for alt som inngår i ethvert produkt og enhver tjeneste som handles i markedet. Det gjelder produktinnhold, kjemikalier, produksjonsforhold, HMS og arbeidslivsregler. Tar man ut alt som omhandler arbeidslivet, så tar man ut hele grunnlaget for det indre marked. Forslaget er dermed i realiteten et forslag om å si opp EØS-avtalen.

Forslaget fra avd. 156 krever en utredning om en alternativ tilknytning til EU med utgangspunkt i frihandelsavtalen som Sveits har i dag og den frihandelsavtalen Norge hadde med EU fram til den ble erstattet med EØS-avtalen som vi har nå. Alt etter som man ser det så har Sveits og EU opp mot 200 avtaler, samlet i to avtalepakker. Ut over de to avtalepakkene er det et tyvetalls virksomme avtaler mellom EU og Sveits. Avtalene er statiske, og enhver endring i EUs lovverk må derfor inn i nye forhandlinger mellom partene. Avtalene i avtalepakke 1, som i hovedsak gjelder liberalisering og gjensidig åpning av markedene, inneholder en såkalt giljotinklausul som sier at dersom en av avtalene brytes, så opphører alle de

syv basisavtalene i pakken. Disse avtalene kan på mange måter sammenliknes med det som er innholdet i EØS-avtalen, men de krever naturligvis mye tyngre oppfølgingsmekanismer siden de er statiske, samtidig som det er en forutsetning at de to partene tolker avtalene likt. EU har vært veldig tydelige på at de ønsker at Sveits og EU kommer fram til en annen løsning på samarbeidet og de har uttalt klart at det ikke er aktuelt for andre land å inngå et tilsvarende avtaleforhold.

Når det gjelder andre alternativer til EØS-avtalen, så er de gjort rede for i tilsvarende utredninger som avdeling 156 krever. Fellesforbundets landsmøte i 2011 vedtok å bidra økonomisk for Nei til EUs alternativutredning. Fellesforbundet deltok også i styringsgruppen til denne utredningen, som hadde en grundig gjennomgang og avleverte en rapport i tråd med kravet fra avd. 156. Ut over det står alternativene beskrevet i regjeringens NOU 2012:2, Utenfor og Innenfor. Nei til EU sin årbok for 2012 har også gjort en gjennomgang av alternativene.

I-3146 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Intensjonen i forslagene fra avd. 5, 12, 25, 53, 143, 266, 461, 747, 764, 765 og 768 om at EØS-avtalen må videreføres tiltres.

Intensjonen i forslagene fra avd. 26, 670 og 851 om at vi skal kjempe mot begrensninger i faglige rettigheter tiltres og ansees dekket i forbundets daglige arbeid.

For de delene av forslagene som fremmer krav til kampen mot sosial dumping, vises til vurderinger og innstillinger i kap. 7.7 (hefte 9).

Øvrige forslag tiltres ikke.

3.4.2 TTIP og TISA

F-3147 Avd. 12 - Fellesforbundet

Fellesforbundet sier nei til TTIP og TISA avtalene.

TTIP og TISA er nye handelsavtaler som vil bety mye for norsk arbeidsliv om de trer i kraft. Det er avtaler som er initiert av amerikansk og europeisk storkapital. Disse handelsavtalene er annerledes enn det vi før har sett. De tar sikte på å bygge ned nasjonale reguleringer og legge nye markeder åpne for storkapitalen uten det de betrakter som handelshindringer, det vil si arbeidsmiljølov, forbrukerbeskyttelse, miljøstandarder osv. Målet er at en liten klubb av land skal lage globale standarder for ikke-regulering, og at selskapene skal kunne dra regjeringer inn for private tvisteordninger, og kreve erstatning for tap av profit.

TTIP vil påvirke Norge negativt gjennom EØS-avtalen, mens i TISA-avtalen er Norge et av 50 land som deltar i forhandlinger om liberalisering av tjenestesektoren. Avtalen forhandles i dypeste hemmelighet og inneholder klausuler som binder framtidige valgte politikere til det høyeste nivå av liberalisering noen regjering innfører.

Avtalen er et stort angrep og en trussel mot vårt demokrati. Vi blir fratatt retten til selv å bestemme hvilke tjenester vi ønsker å åpne for liberalisering, og ta tilbake. Avtalen er en trussel mot våre universelle velferdstjenester og offentlig virksomhet i alminnelighet.

TISA vil også inneholde en klausul som sier at man ikke kan lage «nye hindre for tjenester». I praksis vil dette gjøre privatiseringen irreversibel og låse handlingsrommet for framtidige regjeringer. Dersom det først er åpnet for privatisering av en bestemt tjeneste, kan denne ikke tas tilbake på offentlige hender igjen. Avtalen bygger dessuten på et «list det eller mist det»-prinsipp. Det betyr at nye tjenester som kommer til etter at avtalen er inngått, ikke vil kunne unntas fra konkurranse.

TISA er en avtale forhandlet frem av en gruppe land med det noe underlige arbeidsnavnet “Really good friends of services”. Dette betyr ikke at de er gode venner av offentlige tjenester, men av selskapene som vil tjene penger på offentlige tjenester. Forhandlingene foregår altså utenfor WTO-systemet.

Forslagstekst:

1. Fellesforbundet krever full åpenhet om forhandlingene om TTIP og TISA.
2. Fellesforbundet krever stopp i forhandlingene av avtalene inntil konsekvensene er utredet.
3. Fellesforbundet krever at avtalene ikke inneholder noen liberalisering som svekker faglige rettigheter, miljøstandarder og forbrukerrettigheter.
4. Fellesforbundet krever at avtalene ikke inneholder noen klausuler som binder opp fremtidige regjeringer.
5. Fellesforbundet krever at avtalene ikke inneholder aksept for at investorer skal få egne tvistesystemer der de kan kreve erstatning for demokratiske lover.

F-3148 Avd. 50 - Fellesforbundet Vestfold Nord

TTIP/TISA

Fellesforbundet tar sterkt avstand fra avtalene TTIP/TISA.

Begrunnelse:

To store frihandelsavtaler er under forhandlinger (21/4 2015). H/Frp regjeringen ønsker å få til en avtale, for da kan ikke ny regjering etter valg omgjøre privatisering i eget land. Det vil da være handelsavtalene som bestemmer hvordan vi skal styre landet vårt. Demokratiet og politikken slik vi har i dag er for fall! Handelsavtalene skal dessuten holdes hemmelig i 5 år etter endt forhandlinger.

F-3149 Avd. 118 - Fellesforbundet Sunnhordland

TISA

Noreg er med på hemmelege tingingar om medlemskap i frihandelssamarbeidet TISA(trade in services agreement) Desse tingingane vart avslørt av Wikileaks. Norske styresmakter har ikkje informert befolkninga om kva dette går i. Kapitalkrefter i dei rikaste landa har lenge ønskt seg ei ny internasjonal tenesteavtale, fordi den førre (GATS) ikkje gjekk langt nok. Grunna motstand frå utviklingslanda i Verdens handelsorganisasjon, såg dei rike landa seg nøydd til å sette i gang sine egne, strengt hemmelige, forhandlinger.

TISA avtalen har som mål full liberalisering av all internasjonal handel med tenester, og vil såleis mellom anna gripa inn i tradisjonelt innanrikspolitiske spørsmål som korleis land organiserer og utformar områder som helse- og sosialtenester, utdanning og kultur. Sjølv om eit land i utgangspunktet skal kunna unntak områder for konkurranse, vil ei kvar framtidig privatisering bli irreversibel i eit Tisa regime, uavhengig av kva den til ei kvar tid sitjande regjering og folkefleirtalet måtte meine.

I tillegg vil truleg EU i forhandlingane med USA måtta akseptere svakare regulering av finansmarknaden, reversere tiltak iverksett etter finanskrisa i 2008 og slik bana veg for nye finanskriser.

Tisa avtalen legg til rette for storstilt privatisering og avregulering der investorane sine rettigheter får forrang framom folks demokratiske rett til å avgjere utforminga av sentrale samfunnsfunksjonar. Innhaldet i forhandlingane må fram i lyset og til debatt i det opne rom.

Fellesforbundet må arbeida mot norsk medlemskap i Tisa.

F-3150 Avd. 250 - Fellesforbundet

Tema: Internasjonalt

Fellesforbundet sier nei til TTIP og TISA avtalene.

Fellesforbundet sier nei til TTIP og TISA.

1. Fellesforbundet krever full åpenhet om forhandlingene om TTIP og TISA.
2. Fellesforbundet krever stopp i forhandlingene av avtalene inntil konsekvensene er utredet.
3. Fellesforbundet krever at avtalene ikke inneholder noen liberalisering som svekker faglige rettigheter, miljøstandarder og forbrukerrettigheter.
4. Fellesforbundet krever at avtalene ikke inneholder noen klausuler som binder opp framtidige regjeringer.
5. Fellesforbundet krever at avtalen ikke inneholder aksept for at investorer skal få egne tvistesystemer der de kan kreve erstatning for demokratisk vedtatte lover.

Begrunnelse:

TTIP og TISA er nye handelsavtaler som vil bety mye for norsk arbeidsliv om de trer i kraft. Det er avtaler som er initiert av amerikansk og europeisk storkapital. Disse handelsavtalene er annerledes enn det vi før har sett. De tar sikte på å bygge ned nasjonale reguleringer og legge nye markeder åpne for storkapitalen uten det de betrakter som handelshindringer, det vil si arbeidsmiljølov, forbrukerbeskyttelse, miljøstandarder osv. Målet er at en liten klubb av land skal lage globale standarder for ikke-regulering, og at selskapene skal kunne dra regjeringer inn for private tvisteordninger, og kreve erstatning for tap av profitt. TTIP vil påvirke Norge negativt gjennom EØS-avtalen, mens i TISA-avtalen er Norge et av 50 land som deltar i forhandlinger om liberalisering av tjenestesektoren. Avtalen forhandles i dypeste hemmelighet og inneholder klausuler som binder framtidige valgte politikere til det høyeste nivå av liberalisering noen regjering innfører.

Avtalen er et stort angrep og en trussel mot vårt demokrati. Vi blir fratatt retten til selv å bestemme hvilke tjenester vi ønsker å åpne for liberalisering, og ta tilbake. Avtalen er en trussel mot våre universelle velferdstjenester og offentlig virksomhet i alminnelighet.

TISA vil også inneholde en klausul som sier at man ikke kan lage «nye hindre for tjenester». I praksis vil dette gjøre privatiseringen irreversibel og låse handlingsrommet for framtidige regjeringer. Dersom det først er åpnet for privatisering av en bestemt tjeneste, kan denne ikke tas tilbake på offentlige hender igjen. Avtalen bygger dessuten på et «list det eller mist det»-prinsipp. Det betyr at nye tjenester som kommer til etter at avtalen er inngått, ikke vil kunne unntas fra konkurranse.

TISA er en avtale forhandlet frem av en gruppe land med det noe underlige arbeidsnavnet “Really good friends of services”. Dette betyr ikke at de er gode venner av offentlige tjenester, men av selskapene som vil tjene penger på offentlige tjenester. Forhandlingene foregår altså utenfor WTO-systemet.

F-3151 Avd. 762 - Rørleggernes forening Trondheim

Fellesforbundet sier nei til TTIP og TISA.

1. Fellesforbundet krever full åpenhet om forhandlingene om TTIP og TISA.
2. Fellesforbundet krever stopp i forhandlingene av avtalene inntil konsekvensene er utredet.
3. Fellesforbundet krever at avtalene ikke inneholder noen liberalisering som svekker faglige rettigheter, miljøstandarder og forbrukerrettigheter.
4. Fellesforbundet krever at avtalene ikke inneholder noen klausuler som binder opp framtidige regjeringer.
5. Fellesforbundet krever at avtalen ikke inneholder aksept for at investorer skal få egne tvistesystemer der de kan kreve erstatning for demokratisk vedtatte lover.

Begrunnelse:

Fellesforbundet sier nei til TTIP og TISA avtalene.

TTIP og TISA er nye handelsavtaler som vil bety mye for norsk arbeidsliv om de trer i kraft. Det er avtaler som er initiert av amerikansk og europeisk storkapital. Disse handelsavtalene er annerledes enn det vi før har sett. De tar sikte på å bygge ned nasjonale reguleringer og legge nye markeder åpne for storkapitalen uten det de betrakter som handelshindringer, det vil si arbeidsmiljølov, forbrukerbeskyttelse, miljøstandarder osv. Målet er at en liten klubb av land skal lage globale standarder for ikke-regulering, og at selskapene skal kunne dra regjeringer inn for private tvisteordninger, og kreve erstatning for tap av profitt.

TTIP vil påvirke Norge negativt gjennom EØS-avtalen, mens i TISA-avtalen er Norge et av 50 land som deltar i forhandlinger om liberalisering av tjenestesektoren. Avtalen forhandles i dypeste hemmelighet og inneholder klausuler som binder framtidige valgte politikere til det høyeste nivå av liberalisering noen regjering innfører.

Avtalen er et stort angrep og en trussel mot vårt demokrati. Vi blir fratatt retten til selv å bestemme hvilke tjenester vi ønsker å åpne for liberalisering, og ta tilbake. Avtalen er en trussel mot våre universelle velferdstjenester og offentlig virksomhet i alminnelighet.

TISA vil også inneholde en klausul som sier at man ikke kan lage «nye hindre for tjenester». I praksis vil dette gjøre privatiseringen irreversibel og låse handlingsrommet for framtidige regjeringer. Dersom det først er åpnet for privatisering av en bestemt tjeneste, kan denne ikke tas tilbake på offentlige hender igjen. Avtalen bygger dessuten på et «list det eller mist det»-prinsipp. Det betyr at nye tjenester som kommer til etter at avtalen er inngått, ikke vil kunne unntas fra konkurranse.

TISA er en avtale forhandlet frem av en gruppe land med det noe underlige arbeidsnavnet “Really good friends of services”. Dette betyr ikke at de er gode venner av offentlige tjenester, men av selskapene som vil tjene penger på offentlige tjenester. Forhandlingene foregår altså utenfor WTO-systemet.

F-3152 Avd. 765 - Fellesforbundet Trondheim

Fellesforbundet vil stille følgende krav til regjeringen om de pågående forhandlingene om TTIP og TISA:

- Full åpenhet om forhandlingene om TISA og TTIP
- Stopp i forhandlingene inntil konsekvensene er utredet.
- Ingen liberaliseringer som svekker faglige rettigheter, miljøstandarder og forbrukerrettigheter.
- Ingen aksept av klausuler som binder opp framtidige regjeringer.
- Ingen aksept for at investorer skal få egne tvistesystem der de kan kreve erstatning for demokratisk vedtatte lover.

Begrunnelse: TTIP og TISA er nye handelsavtaler som vil bety mye for norsk arbeidsliv om de trer i kraft. Det er avtaler som er initiert av amerikansk og europeisk storkapital. Disse handelsavtalene er forskjellig fra det vi tidligere har sett. De tar sikte på å bygge ned nasjonale reguleringer og legge nye markeder åpne for storkapitalen uten det de betrakter som handelshindringer. Det betyr f. eks. arbeidsmiljølov, forbrukerbeskyttelse, miljøstandarder osv. Målet er at en liten klubb av land skal lage standarder for deregulering, og at selskapene skal kunne dra regjeringer inn for private tvisteordninger og eventuelt kreve erstatning for tap av fremtidig profitt.

TTIP dreier seg om handelshindringer og forhandles mellom USA og EU. Men den vil påvirke Norge negativt gjennom EØS-avtalen. Norge er et av 50 land som deltar i forhandlingene om TISA-avtalen, som dreier seg om liberalisering av tjenestesektoren. Avtalene forhandles i dypeste hemmelighet og inneholder klausuler som binder fremtidige valgte politikere til det høyeste nivå av liberalisering som tidligere er vedtatt i samme land.

I tillegg til å være antidemokratisk vil disse avtalene være en trusel mot våre universelle velferdstjenester, og offentlig virksomhet i alminnelighet.

F-3153 Avd. 768 - Trondheim Bygning

Fellesforbundet vil stille følgende krav til regjeringen om de pågående forhandlingene om TTIP og TISA:

- Full åpenhet om forhandlingene om TISA og TTIP
- Stopp i forhandlingene inntil konsekvensene er utredet.
- Ingen liberaliseringer som svekker faglige rettigheter, miljøstandarder og forbrukerrettigheter.
- Ingen aksept av klausuler som binder opp framtidige regjeringer.
- Ingen aksept for at investorer skal få egne tvistesystem der de kan kreve erstatning for demokratisk vedtatte lover.

Begrunnelse: TTIP og TISA er nye handelsavtaler som vil bety mye for norsk arbeidsliv om de trer i kraft. Det er avtaler som er initiert av amerikansk og europeisk storkapital. Disse handelsavtalene er forskjellig fra det vi tidligere har sett. De tar sikte på å bygge ned nasjonale reguleringer og legge nye markeder åpne for storkapitalen uten det de betrakter som handelshindringer. Det betyr f. eks. arbeidsmiljølov, forbrukerbeskyttelse, miljøstandarder osv. Målet er at en liten klubb av land skal lage standarder for deregulering, og at selskapene skal kunne dra regjeringer inn for private tvisteordninger og eventuelt kreve erstatning for tap av fremtidig profitt.

TTIP dreier seg om handelshindringer og forhandles mellom USA og EU. Men den vil påvirke Norge negativt gjennom EØS-avtalen. Norge er et av 50 land som deltar i forhandlingene om TISA-avtalen, som dreier seg om liberalisering av tjenestesektoren. Avtalene forhandles i dypeste hemmelighet og inneholder klausuler som binder fremtidige valgte politikere til det høyeste nivå av liberalisering som tidligere er vedtatt i samme land.

I tillegg til å være antidemokratisk vil disse avtalene være en trussel mot våre universelle velferdstjenester, og offentlig virksomhet i alminnelighet.

Oppsummering:

Det foreligger forslag fra avd. 12, 50, 118, 250, 762, 765 og 768.

Forslagene omhandler: Å si nei til TTIP og TISA. Å stille krav til forhandlingenes gang og innhold.

Representantskapets vurdering:

Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) er navnet på frihandelsavtalen som forhandles mellom USA og EU. Etter at WTOs Doha-runde kollapset, har antallet bilaterale og multilaterale handelsavtaler eksplodert. De har stort sett vært mellom industrialiserte og ikke-industrialiserte land. De siste par årene har imidlertid handelsavtaler mellom industrialiserte land blitt mer vanlige. Særlig har EU inngått flere slike avtaler. Som to av de største handelsblokkene i verden har imidlertid ikke EU og USA hatt noen formell handelsavtale. En slik avtale har lenge vært etterlyst av næringslivet, og kom på dagsorden for et par år siden.

Den transatlantiske frihandelsavtalen mellom USA og EU kommer til å bli den mest omfattende handelsavtalen i verden. USA og EU representerer bortimot halvparten av verdens BNP og bidrar til rundt en tredjedel av vare- og tjenesteflyten mellom land. De to er hverandres viktigste handelspartner. Beregninger gjort av Eurostat og WTO hevder at en handelsavtale mellom partene kan øke handelen med 244 milliarder Euro og skape 2,5 millioner arbeidsplasser. Bare varehandelen mellom partene var i 2012 på 407 milliarder Euro. Tollbarrierene mellom dem er små (i gjennomsnitt 3-4 %), men de tekniske handelshindrene er til dels betydelige. For varer er tekniske handelshindre beregnet til å utgjøre 21,5 % inn i EU og 25,4 % inn i USA. For tjenester er tallene 8,5 % inn i EU og 8,9 % inn i USA. Mange av disse vil ikke forsvinne med en handelsavtale, men med den betydelige handelen som eksisterer, så vil en kraftig reduksjon av disse gi vesentlig økt handel.

Norge er ikke part i forhandlingene om TTIP. Derfor har heller ikke norske myndigheter noen formell innflytelse i forhandlingene. Gjennom IndustriALL Europa har imidlertid Fellesforbundet deltatt i debatten om TTIP. Norge vil sannsynligvis stå overfor tre valg når eventuelt TTIP er ferdigforhandlet og implementert. Vi kan tilslutte oss TTIP gjennom EØS-avtalen, vi kan forhandle fra en egen frihandelsavtale med USA eller vi kan stille oss utenfor TTIPs frihandelsområde.

Etter at Doha-runden i WTO kollapset tok 50 WTO-land initiativ til å "oppfylle" Doha-mandatet om en liberalisering av tjenestehandelen. TISA (Trade in Services Agreement) er basert på GATS, den eksisterende WTO-avtalen (1995) om handel med tjenester. Norge er et av de 50 landene som forhandler, og en eventuell avtale vil derfor også omfatte Norge.

TISA skal legge til rette for at tjenester kan produseres over landegrensene uten at man møtes med proteksjonistiske hindringer. Hovedutfordringen med TISA, så langt, er om avtalen vil innebære en lukket liste over tjenester som blir åpnet for internasjonal handel eller en åpen liste hvor tjenester kan legges til og trekkes fra over tid.

Generelt er det slik at frihandel vil øke omfanget av handelen mellom partene i en avtale. Hvordan gevinsten av frihandelen fordeles mellom partene og internt i landene som inngår avgjøres av innretningen på avtalen. Det er dermed ikke gitt at alle partene i avtalen vil tjene på en avtale. Så lenge det endelige resultatet av forhandlingene om TTIP og TISA ikke er kjent, så er det vanskelig å gjøre seg opp en mening om det er fordelaktig eller ikke for Norge å ratifisere slike avtaler. Avd. 50 og 118 foreslår et utvetydig nei til de to avtalene, hvilket er prinsipielt vanskelig av nettopp denne grunn.

Derimot er det viktig å stille krav til både forhandlingenes gang og innhold. Gjennom IndustriALL og Industriansatte i Norden har Fellesforbundet vært med å behandle krav til TTIP-forhandlingene.

Avd. 12, 250, 762, 765 og 768 har i sine forslag fremmet krav til forhandlingene som er fornuftige. Det må kreves full åpenhet i forhandlingene, avtalene må ikke inneholde noen liberaliseringer som svekker faglige rettigheter, miljøstandarder

eller forbrukerrettigheter, avtalene må ikke inneholde noen klausuler som binder opp framtidige regjeringer og avtalene må ikke inneholde aksept for at investorer skal få egne tvistesystemer der de kan kreve erstatning for demokratisk vedtatte lover. Kravet om full stopp i forhandlingene inntil konsekvensene er utredet er ikke mulig å støtte da man ikke kan utrede konsekvenser av noe man ikke vet hva er.

I-3154 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Intensjonen i forslagene fra avd. 765 og 768 tiltres.

Intensjonen i den delen av forslagene fra avd. 12, 50, 250 og 762 som omhandler krav til forhandlingene om TTIP og TISA tiltres.

Øvrige forslag tiltres ikke.

3.5 Beredskaps- og sikkerhetsspørsmål

F-3155 Avd. 7 - Vestfold

Fellesforbundet må arbeide aktivt for å styrke Heimevernet med samme utstyr som de operative anti terror gruppene. Dette er noe Heimevernet selv ønsker, men mangler penger fra staten.

Begrunnelse:

Det er i dag slik at Heimevernet rykker ut på større trussel oppdrag. Heimevernet er i dag utrustet med kun vanlig gammeldagse grønne uniformer og «stålhjelm». Dette er ikke godt nok i forhold til det trusselbilde som viser seg ute i verden i dag. Det ville være naturlig at også HV har utstyr som skuddsikker vester med dertil hørende utstyr slik anti terrorgrupper har i dag.

F-3156 Avd. 30 – Drammen og omegn

Beredskap i Nordområde.

Fellesforbundet krever at Norge øker sin beredskap og tilstedeværelsen i Nordområdene. Dette vil øke beredskapen ved ulykker, forurensning. Samt hevde Norges suverenitet.

Begrunnelse:

Dette er av avgjørende betydning nå som polhavet er isfritt og handelsrutene går over polpunktet samt oljeboring i Barentshavet. Dette vil øke muligheten for skadebegrensning ved ulykker, miljøeksponering i sårbare miljøer.

F-3157 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Forsvarets tilstedeværelse i nord må kraftig forsterkes

Forsvarets permanente tilstedeværelse i Nord-Norge må forsterkes. Gjelder også stabs- og ledelsesfunksjoner. Nord-Norge skal ikke bare være et attraktivt øvelsesområde for Forsvarets avdelinger stasjonert utenfor landsdelen.

Forsvaret har i løpet av de siste 25 årene vært gjennom store omstillinger. Strukturen er endret fra et invasjonforsvar til et aksjonsforsvar med spesiell vekt på hurtig reaksjon og operasjoner i utlandet. Den sikkerhetspolitiske situasjonen

gjennom de siste årene ha endret seg betydelig. Det aktualiserer en ny omlegging av forsvarets organisering, denne gang med fokus på nasjonal sikkerhet og suverenitetshevdelse, spesielt i nordområdene. Omstillingen i forsvaret har medført en betydelig svekkelse av Forsvarets evne til å ivareta vår nasjonale sikkerhet på en sikker måte. Derfor er det etter vårt syn helt nødvendig å forsterke Forsvarets permanente tilstedeværelse i den nordlige landsdelen betydelig. Operative enheter, i alle våpengrenene, må forsterkes i nord. Det omhandler også at ledende staber må etableres i nord.

F-3158 Avd. 53 - Nordre Nordland og Sør-Troms

Sikkerhet:

Forsvarets rolle i nord er av vital betydning for nasjonal suverenitetshevdelse og overvåking. Det må satses mer på tilstedeværelse i Nord-Norge. Derfor må forsvaret ha sin hovedaktivitet og sine viktige baser i nord. De militære ressursene innenfor luftforsvaret, sjøforsvaret inklusiv kystvakta og hæren er viktige for å ivareta suverenitet og miljøforvaltning i nordområdene. Sjøforsvarets fartøyer må få fast stasjonering i landsdelen. Landkommando Nords rolle som krisestyrings- og overvåkingsinstans må styrkes.

F-3159 Avd. 89 - Salten Fagforening

Sikkerhet

Forsvarets rolle i nord er av vital betydning for nasjonal suverenitetshevdelse og overvåking. Det er svært viktig at forsvarets tilstedeværelse i nord opprettholdes og styrkes. Vi opplever i dag et nytt Russland som i stor grad utfordrer sine naboland. Vi ser at de tar i bruk nedlagte baser, ruster disse opp og flytter flere tusen soldater til umiddelbar nærhet av den norske grensen. Forsvarets hovedaktivitet og viktigste baser må være i Nord-Norge. Utviklingen de senere år må reverseres og forsvaret må styrket tilbake til Nord-Norge.

F-3160 Avd. 95 – Kongsberg

Beredskap i Nordområde.

Fellesforbundet krever at Norge øker sin beredskap og tilstedeværelsen i Nordområdene. Dette vil øke beredskapen ved ulykker, forurensning. Samt hevde Norges suverenitet.

Begrunnelse:

Dette er av avgjørende betydning nå som polhavet er isfritt og handelsrutene går over polpunktet samt oljeboring i Barentshavet. Dette vil øke muligheten for skadebegrensning ved ulykker, miljøeksponering i sårbare miljøer.

Oppsummering:

Det er forslag fra avd. 7, 30, 53(2), 89 og 95.

Det fremmes forslag om å øke Norges permanente beredskap og tilstedeværelsen i Nordområdene og å styrke Heimevernet.

Representantskapets vurdering:

Fredskapende arbeid og et sterk engasjement for å unngå krig er viktig for internasjonal fagbevegelsen og for Fellesforbundet. Representantskapet anser imidlertid at konkrete sikkerhetspolitiske vurderinger knyttet til organisering og lokalisering av det norske forsvaret ligger utenfor forbundets kompetanseområde.

Representantskapet viser imidlertid i sin vurdering av forslagene til LOs handlingsprogram (s. 24) hvor det om nordområdene heter:

En økt tilstedeværelse fra Forsvaret er en viktig del av den offentlige satsingen i regionen. Det er særlig innen fiskeriforvaltning og beredskap at Forsvaret ivaretar en viktig rolle overfor det sivile samfunnet i nord, men markeringen av norsk suverenitet ved et synlig tilstedeværende forsvar er også av strategisk betydning.

I-3161 REPRESENTANTSKAPETS INNSTILLING:

Forslagene fra avd. 7, 53 og 89 tiltres ikke.

Intensjonen i forslagene fra avd. 30 og 95 tiltres og anses ivaretatt i LOs handlingsprogram.

